วารสาร
สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

BULLETIN DE L' ASSOCIATION THAÏLANDAISE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS

ฉบับที่ 95 – 96 ปีที่ 24 เล่มที่ 3 – 4 กรกฎาคม – ธันวาคม 2544
Vol. 95 – 96 24e Année NO. 3 – 4 Juillet – Décembre 2001 ISSN 0857 – 0604

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

BULLETIN DE L'A.T.P.F.

ฉบับที่ 95 – 96 ปีที่ 24 เล่มที่ 3 – 4 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2544 ISSN 0857 – 0604

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
นางธิดา บุญธรรม
คุณหญิงวงจันทร์ พินัยนิติศาสตร์

กองบรรณาธิการ

นางสิทธา	พินิจภูวดล	บรรณาธิการ
นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	บรรณาธิการผู้ช่วย
นางสาวเตือนใจ	จุลดุลย์	บรรณาธิการผู้ช่วย
นางสาวสุธาดี	หนุนภักดี	กรรมการ
นางสาวอุรัจฉทา	เชาวน์ชลากร	กรรมการ
นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	กรรมการ
นางมลฤดี	ปาลสุข	กรรมการ
นางมยุรี	บารมี	เลขานุการ
นางสาวนันทา	ไกรวิทย์	เลขานุการผู้ช่วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก
3. เพื่อส่งเสริมการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับวิชาภาษาฝรั่งเศส วิชาฝรั่งเศสศึกษา และระเบียบวิธีสอน

สำนักงานวารสาร เลขที่ 30/9 พหลโยธิน 2 กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0 2279 0733 ติดต่อบรรณาธิการโดยตรง ที่อยู่ 511/108 จรัญสนิทวงศ์ 77 บางพลัด กรุงเทพฯ 10700 โทร. และโทรสาร 0 2424 1552

กำหนดออกวารสาร ปีละ 4 ฉบับ ราคาฉบับละ 25 บาท ค่าบำรุงสมาชิกวารสารปีละ 100 บาท พร้อมค่าส่ง สนใจบอกรับได้ที่ นางสิทธา พินิจภูวดล ณ สำนักงานวารสาร หรือที่อยู่

เจ้าของ : สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
ASSOCIATION THAÏLANDAISE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS

รายนามคณะกรรมการบริหาร ส.ค.ฝ.ท. ชุดที่ 12 ประจำปี 2543–2544

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
องค์นายกกิตติมศักดิ์

1.	นางธิดา	บุญธรรม	อุปนายก
2.	คุณหญิงวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	อุปนายก
3.	นางสาวณัฐสรัญ	ลี้ศิริเสริญ	เลขาธิการ
4.	นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	เหรัญญิก
5.	นางสาวไพริน	ศิริอังกูร	นายทะเบียน
6.	นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	สาราณียกร
7.	นางอรวรรณ	รัตนกาฬ	ประชาสัมพันธ์
8.	นางสาวอุรัจฉทา	เชาวน์ชลากร	สมาชิกสัมพันธ์
9.	นางสาวประภา	งานไพโรจน์	บรรณารักษ์
10.	นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ปฏิคม
11.	นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
12.	นางสาวศิริพร	อินทรเวคิน	ผู้ช่วยเลขาธิการ
13.	นางสาวมาริสา	การีเวทย์	ผู้ช่วยเหรัญญิก
14.	นายปรีดี	พิศภูมิวิถี	ผู้ช่วยนายทะเบียน
15.	นางสาวนันทา	ไกรวิทย์	ผู้ช่วยสาราณียกร
16.	นางสาวชัชรีวรรณ	ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
17.	นางสาวปรุงสุคนธ์	บูรณถาวร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
18.	นางเทพกัญญา	สงวนพวก	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
19.	นางสาวสุธาดี	หนุนภักดี	ผู้ช่วยบรรณารักษ์
20.	นางมลฤดี	ปาลสุข	ผู้ช่วยปฏิคม

● ทัศนะใด ๆ ที่แสดงออกในข้อเขียน ในวารสาร ส.ค.ฝ.ท. นี้ เป็นของผู้เขียน มิใช่ของกองบรรณาธิการหรือของสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

พิมพ์ที่ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด 31/1 ถนนมหาไชย กรุงเทพ ฯ 10200
นายเริงชัย จงพิพัฒนสุข ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. 0 2222 9394, 0 2222 5371-2 (10 คู่สาย) FAX 0 2225 6556-7

สารบัญ

หน้า

พระราชกรณียกิจสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ 3

การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส
..... *เหรียญ หล่อวิมล* 4

แหล่งข้อมูลทางการสอนภาษาฝรั่งเศสจากอินเทอร์เน็ต ..... *สิรจิตต์ เดชอมรชัย* 14

เครือข่ายเสมือน...อีกหนึ่งนวัตกรรมที่ช่วยการเรียนการสอน
..... *พรรณี ชุติวัฒนาดารา* 24

Dans les pas de Kosa Pan ... Dominique LEGRAND
..... *Dominiqu LEGRAND* 28

ตามรอยวรรณคดีนิราศ และประวัติศาสตร์ "ต้นทางฝรั่งเศส"
..... *ปรีดี พิศภูมิวิถี* 45

On chante le français ..... *sd @ ku.ac* 69

สรุปงานกิจกรรมประจำปี 2544 ของสมาคม ..... *อรวรรณี ปานสวาสดิ์* 74

รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2544 ..... *ณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ* 87

ข่าวในแวดวงฝรั่งเศสศึกษา ..... *สิทธา พินิจภูวดล* 95

การบอกรับเป็นสมาชิกวารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
..... *ณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ* 100

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2520–2546 101

จากบรรณาธิการ ..... *สิทธา พินิจภูวดล* 115

ปก : วิถีแห่งธรรม The Way of Dhamma, 1997 ผลงานของ นภิษัย ภิรมย์รักษ์
จากการประกวดภาพวาดสีน้ำของนักศึกษาทั่วประเทศ ณ ศูนย์วัฒนธรรม ประเทศญี่ปุ่น ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๐
ขอขอบคุณ ศูนย์วัฒนธรรมญี่ปุ่น กรุงเทพฯ

พระราชกรณียกิจของ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

ทรงชื่นชมผ้าทอจากลพบุรี

ประทับฟังคำบรรยายของเจ้าหน้าที่กรมศิลปากร

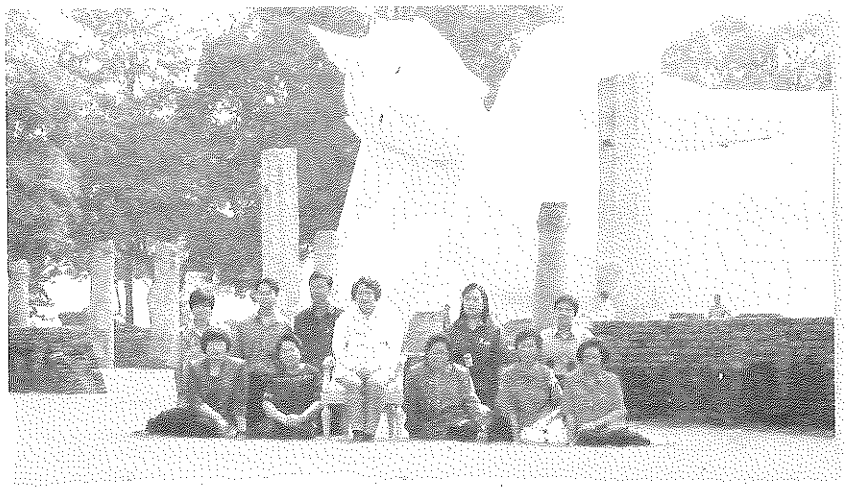

โปรดให้กรรมการผู้ทำงานให้สมาคมฯเข้าเฝ้า

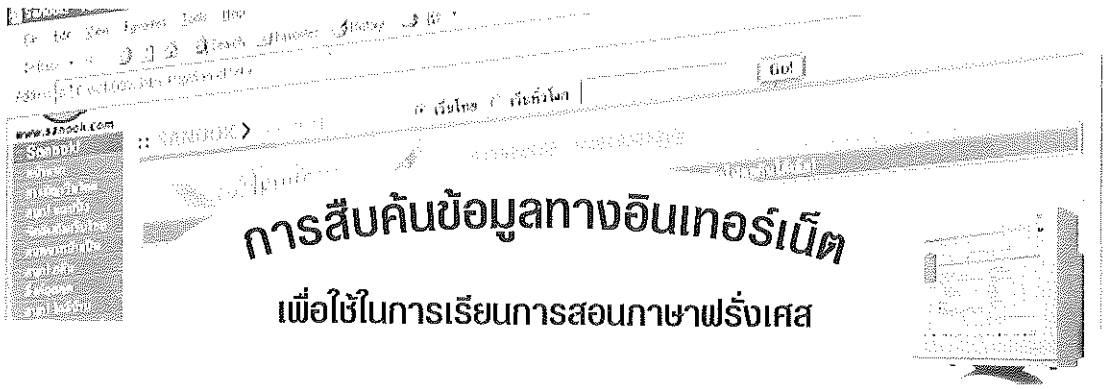

การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

เพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส

*เหรียญ หล่อวิมงคล**

ในโลกแห่งการสื่อสารเทคโนโลยีสมัยใหม่นั้น ครูสอนภาษาฝรั่งเศสจะมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตภาษาฝรั่งเศสได้มากกว่าในอดีต ขอยกตัวอย่างข้อสอบคัดเลือกเข้ามาหาวิทยาลัยเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2544 ที่ผ่านมา มีข้อสอบเกี่ยวกับนายกเทศมนตรีแห่งกรุงปารีสว่าสังกัดพรรคการเมืองใด

ในกรณีนี้ ครูสอนภาษาฝรั่งเศสที่ไม่มีหนังสือเกี่ยวกับการเมืองสาธารณรัฐแห่งฝรั่งเศสปัจจุบัน หรือไม่มีเอกสาร หนังสือพิมพ์ฝรั่งเศสในโรงเรียนอาจจะพบอุปสรรคในการหาข้อมูล อย่าว่าแต่ครูที่อยู่ตามอำเภอรอบนอกของจังหวัดเชียงใหม่เลย บางครั้งครูที่อยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่เองก็อาจจะไม่สามารถหาข้อมูลเหล่านี้มาได้ทันทีเพื่อนำมาเฉลยหรืออธิบายให้กับนักเรียนของตนได้ บางครั้งอาจจะติดตามดูข่าวดาวเทียมจาก TV 5 หรือช่องภาษาฝรั่งเศสจาก UBC แต่ก็ไม่บังเอิญทุกครั้งที่จะได้ข้อมูลเหล่านั้นในยามที่ต้องการได้

ข้อมูลเกี่ยวกับข่าวการเมืองฝรั่งเศสนั้น เราสามารถค้นได้จาก www.yahoo.fr เมื่อเปิดเว็บไซต์นี้แล้วเราจะพบคอลัมน์ la une ซึ่งหมายถึงข่าวพาดหัวของแต่ละวัน พร้อมรายละเอียดโดยสังเขป และถ้าเราคลิกต่อไป เราจะพบเนื้อหามากมาย รวมทั้งชื่อของนายกเทศมนตรีของกรุงปารีสที่เราอยากจะรู้ ในกรณีนี้ เราทราบได้ทันทีว่านายกเทศมนตรีของกรุงปารีสชื่อ Bertrand Delanoë นั่นเอง

นอกจากนี้ เราจะพบหัวข้อที่สำคัญอื่น ๆ อีก เช่น Infos Actualités Finance Sport เป็นต้น

เมื่อเราอยู่ในเว็บไซต์ Yahoo นั้น เราสามารถทำการสืบค้นได้หลายลักษณะ และถ้าเราต้องการมุ่งหาคำศัพท์หรือความรู้ด้านใดด้านหนึ่งเป็นกรณีพิเศษ เราสามารถพิมพ์คำนั้นลงไปในช่องว่างที่มีคำว่า recherche อยู่ในกรณีนี้เรากำลังสืบค้นข้อมูลด้วยการใช้ moteur de recherche ดังนั้นการสืบค้นข้อมูลในลักษณะนี้จะทำให้เราได้รายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติมอีก เพราะเว็บไซต์นี้จะต่อเชื่อมไปยังเว็บอื่น ๆ อีก

ยิ่งไปกว่านั้นเรายังสามารถส่งข้อความไปหาคนอื่น ๆ โดยผ่านระบบ E-mail หรือที่เรียกในภาษาฝรั่งเศสว่า Courrier Electronique และเมื่อเราเข้าไปสู่ระบบของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แล้ว จะมีคำศัพท์ดังต่อไปนี้อีกเช่น Compte Yahoo ซึ่งแปลว่า ชื่อบัญชีของผู้ใช้ และคำว่า Mot de passe ซึ่งแปลว่า รหัสผ่าน หรือ pass word นั่นเอง

---

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การสืบค้นข้อมูลจาก web site ฝรั่งเศสนี้ บางครั้งหน้าจอคอมพิวเตอร์อาจจะเป็นภาษาอังกฤษ เราสามารถแก้ไขได้โดยที่ menu bar ที่อยู่ด้านบนของจอ เราจะต้องคลิกไปที่คำว่า View หลังจากนั้นจึงลากลงมาที่ encoding แล้วเปลี่ยนตัวอักษรให้เป็นแบบยุโรป ในที่สุดเราก็จะได้เห็นจอเป็นภาษาฝรั่งเศสพร้อมกับตัว accent ตามที่ต้องการ

ตัวอย่างอีกข้อของข้อสอบโควตาเข้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ที่ผ่านมา มีข้อสอบเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีฝรั่งเศส ในกรณีนี้ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตจะช่วยได้ เราสามารถดูจากเว็บ www.conseil-constitutionnel.fr ซึ่งจะเป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยมีรายละเอียดว่า การเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งต่อไปคือ ปี ค.ศ. 2002 หลังจากนี้ประธานาธิบดีคนใหม่จะอยู่ในวาระใหม่ไปอีก 5 ปี และจะหมดวาระการดำรงตำแหน่งใน ปี ค.ศ. 2007 นั่นเอง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 5 ปีนี้เรียกว่า QUINQUENNAT

ย้อนกลับมาที่ข้อสอบของทบวงมหาวิทยาลัยเดือนตุลาคม 2544 นั้น มีข้อสอบเกี่ยวกับการเล่นพนันเสี่ยงโชคของชาวฝรั่งเศส ความจริงผู้ออกข้อสอบตัดตอนมาจากวารสารของ Alliance française ฉบับเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2544 บางครั้งครูผู้สอนตามโรงเรียนต่าง ๆ อาจจะไม่มีวารสารนี้ แต่เราสามารถเปิดเว็บไซต์ www.quid.fr ซึ่งเป็นหนังสือประเภทสารานุกรม โดยเน้นเกี่ยวกับตัวเลขและข้อมูลทุกอย่างในชีวิตประจำวันของชาวฝรั่งเศส จากเว็บไซต์นี้จะทำให้เราได้ตัวเลขของชาวฝรั่งเศสที่เล่น LOTO และยอดเงินรางวัลในการออกสลากกินแบ่งแต่ละครั้ง ทำให้ครูผู้สอนมั่นใจได้ว่าข้อที่ถูกต้องก็คือ ชาวฝรั่งเศสชอบเล่นล็อตเตอรี่มากที่สุดในบรรดาการเล่นเสี่ยงโชคในชีวิตประจำวัน

เว็บไซต์ Le site web ที่น่าสนใจอีกอันหนึ่ง คือ www.histoire.fr เป็นเว็บเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส เมื่อเปิดหน้าแรกดูจะพบคอลัมน์ (rubrique) สำคัญต่อไปนี้ คือ Thème du mois Mémoire au présent Histoire sur le Net Chat avec Marc Ferro

ในหัวข้อแรกที่ชื่อ Thème du mois นั้น เป็นเรื่องราวการนำเสนอภาพยนตร์ที่มากจากเหตุการณ์จริงในประวัติศาสตร์ นับเป็นสื่อการสอนได้อย่างหนึ่ง เพราะเราสามารถอ่านข้อความที่อธิบายถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ จากภาพยนตร์อิงประวัติศาสตร์เหล่านี้ เช่น

ภาพยนตร์เรื่อง Les Dix Commandements (บัญญัติสิบประการ) เป็นเรื่องราวของผู้คนที่เล่าขานกันในพระคัมภีร์ไบเบิล ภาพยนตร์เรื่องนี้สร้างโดย Cecil B. de Mille ในปี ค.ศ. 1956 ผู้ชมจะเห็นฉากอันยิ่งใหญ่ตระการตา โดยเฉพาะตอนที่โมเสสรับหน้าที่พาผู้คนไปสู่ดินแดนพันธสัญญา และฉากอื่น ๆ ที่สวยงามในจอภาพยนตร์

ภาพยนตร์เรื่อง Les vallées des Rois (หุบเขาแห่งกษัตริย์) เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในลุ่มแม่น้ำไนล์ ประเทศอียิปต์ สมัยที่พระเจ้าฟาโรห์ ยังคงปกครองดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ ผู้ชมจะได้เห็นมัมมี่ สฟิงส์ และย้อนรอยกลับเข้าไปสู่อดีตของดินแดนซึ่งเคยรุ่งเรือง และกลายมาเป็นอารยธรรมอันยิ่งใหญ่ต่อมา

เรื่องที่สาม คือ Adieu Bonaparte ภาพยนตร์เรื่องนี้สร้างขึ้นโดย Youssel Chahine ในปี ค.ศ. 1984 เป็นเรื่องราวของจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศส ผู้ชมจะเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสช่วงหลังปฏิวัติ 1789 จนถึงการก่อตั้งสาธารณรัฐฝรั่งเศส นอกจากนี้เราจะได้เรียนรู้ชีวประวัติของจักรพรรดินโปเลียนในบางแง่บางมุมที่เราอาจไม่เคยรู้จักในหนังสือเลย

หัวข้อที่สองของเว็บนี้คือ Mémoire au présent เป็นเรื่องราวของการเมืองฝรั่งเศสทั้งในอดีตและในปัจจุบัน เราจะพบรายละเอียดมากมายและนี่อาจเป็นข้อมูลที่ครูสอนภาษาฝรั่งเศสสนใจ เพราะเราสามารถใช้ตรวจสอบและเฉลยข้อสอบบางข้อที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เช่นเดียวกับหัวข้อที่สามชื่อ Histoire sur le Net มีรายละเอียดข้อมูลทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคปัจจุบัน รายละเอียดของข้อมูลที่เราสามารถสืบค้นนั้น ไม่เพียงแต่ประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสเท่านั้น แต่ยังมีรายละเอียดของอารยธรรมต่าง ๆ ทั่วโลกที่สำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส

ส่วนหัวข้อสุดท้ายเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการ Chat กับนักประวัติศาสตร์ชื่อ Marc Ferro ผู้ซึ่งมีชื่อเสียงในแวดวงวิชาการปัจจุบัน เขามาตอบปัญหาต่าง ๆ ทางประวัติศาสตร์ให้กับผู้ใช้บริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตใน web นี้

อีกเว็บที่น่าสนใจคือ www.doucefrance.com เว็บนี้เหมาะสำหรับครูสอนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล หรือแม้แต่ครูที่สอนในมหาวิทยาลัยเองก็ตาม เพราะไม่จำเป็นต้องซื้อหนังสือไว้มากมายที่บ้าน และเราสามารถสืบค้นข้อมูลจากที่บ้านได้ ถ้ามีการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตบนคอมพิเตอร์ส่วนตัวที่บ้าน ในตอนแรกอาจต้องการลงทุนซื้อคอมพิวเตอร์ แต่ในระยะยาวแล้ว เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า เพราะเราสามารถค้นข้อมูลได้อย่างไม่มีขีดจำกัด และยังสามารถพิมพ์ข้อความหรือรูปภาพออกมาได้เสมือนหนึ่งมีหนังสือกองโตที่บ้าน เว็บ doucefrance.com นี้ แบ่งออกเป็นคอลัมน์ (rubrique) ต่าง ๆ ดังนี้ ร้านอาหาร ไร่องุ่น โรงแรม การท่องเที่ยว แฟชั่น การเดินทาง อาหารจานเด็ดประจำแคว้น เป็นต้น

เว็บนี้เหมาะสำหรับใช้สอน civilisation ในชั้นมัธยมปลายเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากเป็นระบบมัลติมีเดียแล้ว ยังสามารถโต้ตอบกับคอมพิวเตอร์ (interactive) ได้อีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเราคลิกไปที่ Vignoble ซึ่งแปลว่า ไร่องุ่น ก็จะปรากฏแผนที่ฝรั่งเศสออกมาพร้อมกับเส้นแบ่งเขตแดนของแคว้น 22 แคว้น เมื่อเลื่อนเคอเซอร์ไปใกล้เขตแดนเหล่านี้ก็จะปรากฏชื่อแต่ละแคว้นออกมา จะทำให้เราทราบชื่อแคว้นพร้อมกับคำเฉลยทันที เหมาะสำหรับการสอนด้านวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังมีชื่อไวน์ของแต่ละเขต ทั้งไวน์แดง ไวน์ขาว และไวน์ชมพู มีที่อยู่ของ Château แต่ละแห่ง มีช่องให้เราพิมพ์ข้อความสำหรับค้นหาข้อมูลต่อไปอย่างละเอียด และสามารถเชื่อมโยงไปสู่เว็บอย่างอื่นได้อีก

ในคอลัมน์ (rubrique) อีกช่วงหนึ่งที่น่าสนใจ คือ gastronomie ซึ่งแปลว่าอาหารพิเศษของแต่ละแคว้น เมื่อเราคลิกเข้าไปดู เราจะพบผลผลิตด้านการเกษตรต่าง ๆ มากมาย เช่น คลิกคำว่า périgord ซึ่งเป็นแคว้นที่อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของฝรั่งเศส ก็จะมีแผนที่ของเขตนี้ออกมา ทำให้เรารู้ว่าของดีเมือง périgueux คือ truffes ซึ่งหายากดั่งทองคำ และนอกจากนี้ยังมีการทำตับห่านบดที่เอร็ดอร่อยอีกด้วย พร้อมกับเชื่อมไปสู่หน้าอื่น ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของเขตนี้ มีรายละเอียดของที่พักและร้านอาหารที่น่าสนใจตามหมู่บ้าน ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับ Vie culturelle ก็น่าสนใจไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เพราะจะมีการเชื่อมโยงไปสู่รายละเอียดของนักเขียน พิพิธภัณฑ์ และเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในแคว้นนี้ นอกจากนี้แผนที่ของแคว้นนี้ยังน่าพิศวงมาก เพราะมีสีต่าง ๆ ชวนให้ติดตาม สีของแผนที่เหล่านี้ก็จะสอดคล้องกับการแบ่งแคว้นนี้ออกเป็น périgord blanc และ périgord noir

Les Sites ที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่ว ๆ ไปที่น่าสนใจ คือ www.voila.com และ www.chez.com เมื่อเราไปสำรวจทั้งสองเว็บนี้เราจะพบคอลัมน์ (rubrique) ต่าง ๆ มากมาย แต่สิ่งที่สำคัญคือทั้งสองเว็บใหม่นี้จะเน้นโปรแกรมการสนทนาโดยผ่านอินเทอร์เน็ต (Tchatche) หรือที่เรียกในภาษาอังกฤษว่า Chat ซึ่งมาจากคำกริยาที่แปลว่าคุยกัน

เมื่อเราเจอคำว่า Tachatche บนเมนูบาร์หรือบนหน้าจอ ผู้ที่สนใจภาษาฝรั่งเศสอาจจะเจอกับคำศัพท์ใหม่ ๆ ซึ่งน่าสนใจ ดังนี้

Tranche d'âge	แปลว่า	การจำแนกอายุ
Chatteur	แปลว่า	คนที่เล่นโปรแกรมแชท
Salon	แปลว่า	ห้องแชท มาจากคำว่า lieu virtuel et interactif où les chatteurs se rencontrent
AVS	แปลว่า	การถามอายุ เพศ และที่อยู่ เพราะมาจากคำว่า age / ville / sexe
Le site	แปลว่า	เว็บไซต์
Mot de passe	แปลว่า	รหัสผ่าน หรือในภาษาอังกฤษ คือ password
Mdr	แปลว่า	หัวเราะเสียงดัง มาจากคำว่า mort de rire หรือในภาษาอังกฤษ คือ lol (laugh out loud)
PV	แปลว่า	ข้อความส่วนตัว มาจากคำว่า privé หรือ message privé นั่นเอง

การสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตนี้เป็นสิ่งที่ได้รับความนิยมกว้างขวางมากในหมู่วัยรุ่นสมัยใหม่ เราจำเป็นต้องมี nétiquette du chat ซึ่งแปลว่า กฎกติกามารยาทสำหรับการแชท ดังต่อไปนี้

1. respect d' autrui	การเคารพผู้อื่น
2. respect de la legalité	กาเคารพกฎหมาย
3. assumer ses responsabilités	การมีความรับผิดชอบ

เมื่อทำได้ดังนี้ การสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตก็จะเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ และเราสามารถสนุกสนานกับการแชท โดยการอวยพรว่า Bon Chat

www.quid.fr เป็นอีกเว็บหนึ่งที่สำคัญในส่วนที่เกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูล โดยเฉพาะข้อสอบเรื่องอารยธรรมฝรั่งเศสในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย และข้อสอบโควตาของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค ตามความจริงแล้ว QUID คือหนังสือสารานุกรมว่าด้วยข้อมูลตัวเลขที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตประจำวันของชาวฝรั่งเศสในทุก ๆ เรื่อง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม การศึกษา ศาสนาและลัทธิความเชื่อต่าง ๆ นอกจากนี้เรายังสามารถค้นข้อมูลเกี่ยวกับประเทศอื่น ๆ ได้อีก มีการอ้างอิงถึงประเทศต่าง ๆ ในโลกมากมาย หนังสือ QUID นี้ จะมีการปรับปรุงและเพิ่มเติมข้อมูลให้ทันสมัยทุกปี บางครั้งข้อมูลของปีที่ผ่านมาอาจจะเป็นข้อมูลที่ล้าสมัย และไม่สามารถนำมาอ้างอิงได้ การสืบค้นข้อมูลของเว็บ Quid.fr นี้จะสะดวกสบายกว่า เพราะไม่ต้องคอยเก็บสารานุกรมเล่มเก่า ๆ ให้เต็มเนื้อที่ในตู้ แต่เราจะสืบค้นจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีการปรับข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา เมื่อเราเปิดเว็บแล้ว เราจะพบช่องว่าง

สำหรับให้ใส่ข้อความใน moteur de recherche ถ้าเราไม่มีคำที่ต้องการค้นหาแต่อยากจะดูข้อมูลทั่ว ๆ ไปก่อน เราสามารถคลิกไปที่หัวเรื่อง (thème) ได้มากมาย หัวข้อเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้มีรายละเอียดปลีกย่อยไปอีกขึ้นอยู่กับความสนใจของเรา นอกจากนี้ ยังมีหัวเรื่องน่าสนใจ คือ Politique เมื่อเราคลิกเข้าไปดู เราจะเจอคำต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น Organisation des Nations Unies Tendence Droit de l'Homme Droite et Gauche

ถ้าเราอยากได้รายละเอียดเกี่ยวกับองค์การสหประชาชาติ เราจะได้ข้อมูลมากมาย เช่น เราจะทราบว่าเริ่มมีแนวความคิดในการจัดตั้งองค์การนี้ช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง มีการสร้างสำนักงานใหญ่ที่กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยซื้อที่ดินแปลงใหญ่มาสร้างตึกที่ทำการในราคา 8 ล้าน 5 แสนดอลลาร์อเมริกัน เป็นต้น และถ้าเราเข้าไปสู่หัวข้อแนวความคิดทางการเมือง เราจะพบหัวข้อย่อยมากมาย ยกตัวอย่าง เช่น คำว่า Communisme เมื่อคลิกต่อไป เราจะพบคำว่า Evolution des idées Principes Grandes Dates เป็นต้น

ในหัวข้อหลัก (Thème) ชื่อ Défense nationale แปลว่า การป้องกันประเทศ เราสามารถค้นต่อไปที่คำว่า Dépenses militaires แปลว่า ค่าใช้จ่ายทางการทหาร และถ้าเราคลิกต่อไป เราจะเจอคำว่า Données budgétaires Armement en France และ Quelques coûts ผู้เขียนอยากรู้เรื่องราวเกี่ยวกับราคาอาวุธต่าง ๆ (เพราะรู้สึกตื่นเต้นที่มีการบรรรจุข้อมูลเช่นนี้ไว้ในเว็บ) ผู้เขียนพบคำศัพท์ต่าง ๆ มากมาย เช่น คำว่า mitrailleuse avion de chasse missile

เมื่อคลิกไปที่คำว่า missile ก็เจอคำว่า Exocet ซึ่งเป็นชื่อของจรวดนำวิถีที่มีความเร็วเหนือเสียง ใช้ยิงต่อสู้อากาศยานฝ่ายศัตรู หรือเรียกในภาษาฝรั่งเศสว่า ANS (Anti Navire Supersonique) ราคาของขีปนาวุธเอ็กโซเซต์นี้ราคาลูกละ 5 ล้านฟรังก์ หรือประมาณ 30 ล้านบาท (น่าตกใจและน่ากลัวมากสำหรับข้อมูลประเภทนี้)

กลับมาที่เมนูหลักใหญ่ เราคลิกไปที่คำว่า Enseignement ซึ่งแปลว่า การศึกษา เราคลิกต่อไปที่คำ Grandes Ecoles ซึ่งเป็นระบบการศึกษาชั้นสูงที่ต้องมีการสอบแข่งขัน มีคำน่าสนใจคือ ชื่อของโรงเรียนชั้นสูงเหล่านี้ เช่น

สถาบัน Ecole Normale Supérieure สถาบันชั้นสูงด้านฝึกหัดครูและข้อมูลอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีสถาบัน Polytechnique หรือเรียกย่อ ๆ ว่า "X" (อักษรเอ็กซ์) โรงเรียนนี้ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1794 (เมื่อประมาณ 300 ปีที่แล้ว) โดยมีจุดประสงค์เพื่อผลิตปัญญาชนระดับหัวกระทิป้อนรัฐบาล โรงเรียนนี้มีคติประจำใจ (เรียกในภาษาฝรั่งเศสว่า Devise) ดังนี้ Pour la Patrie (เพื่อมาตุภูมิ) Les Sciences (ศาสตร์สาขาต่าง ๆ) La Gloire (และเพื่อเกียรติยศ) เมื่อเข้าเรียนจะมีการฝึกหนักแบบ โรงเรียนทหาร หลังจากนั้นนักศึกษาจึงจะเรียนศาสตร์สาขาต่าง ๆ และได้รับเบี้ยเลี้ยงประจำเดือนระหว่างเรียนด้วย เพราะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบข้าราชการฝรั่งเศส เช่น เข้าปีที่ 1 ได้รับ 2900 ฟรังก์ เข้าปีที่ 2 ได้รับ 7800 ฟรังก์ เข้าปีที่ 3 ได้รับ 9700 ฟรังก์ เป็นต้น เมื่อเรียนจบแล้วก็จะเข้าทำงานในภาครัฐ เป็นวิศวกร นักวิจัย นักการทูต และข้าราชการระดับสูง ศิษย์เก่าที่จบสถาบันแห่งนี้มีชื่อเสียงโด่งดังมากมาย

เช่น อดีตประธานาธิบดีของฝรั่งเศสก็เป็นศิษย์เก่าจากสถาบันนี้ เช่น Sadi Carnot และ Valéry Giscard d'Estaing ศิษย์เก่าที่เป็นทหาร ผู้นำในกองทัพก็มีมากมาย เช่น Adolphe Niel และศิษย์เก่าที่เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงก็มี เช่น André Citroën (คนที่ก่อตั้งบริษัทรถซีตรอง นั่นเอง)

เว็บไซต์ที่น่าสนใจอีกก็คือ www.sorbonne.fr เพราะบนหน้าจอหลักเราจะพบรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากมาย และยังทำให้เราทราบประวัติของมหาวิทยาลัยที่ก่อตั้งมากว่า 700 ปีแล้ว เมื่อเราคลิกไปที่หัวข้อเรื่อง (thème) ของ Historique เราจะรู้ได้ทันทีว่ามหาวิทยาลัยนี้ก่อตั้งมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 13 โดยนักบวชประจำพระองค์ของกษัตริย์ Saint–Louis ซึ่งปกครองประเทศฝรั่งเศสในยุคกลาง นักบวชผู้นี้ชื่อ Robert de Sorbon และเมื่อนำชื่อนักบวชผู้นี้มาตั้งเป็นเกียรติ จึงกลายเป็นมหาวิทยาลัยซอร์บอนน์นั่นเอง

เดิมทีอาคารก่อสร้างในสมัยนั้นใช้เป็นหอพักสำหรับนักบวช เพื่อมาศึกษายังสถานการศึกษาใจกลางกรุงปารีส ในย่านการศึกษาแห่งนี้เราเรียกว่า Quartier Latin เป็นที่ศึกษาภาษาละตินสำหรับนักเรียนโดยทั่วไป ส่วนอาคารของมหาวิทยาลัยยังใช้เป็นที่สอนวิชาเทววิทยาอีกด้วย หลังจากนั้นมีการต่อเติมอาคารออกไปอีกหลายอาคารเพื่อใช้เป็นห้องประชุม ห้องเรียน ห้องทำงานของนักบวช ผู้เป็นอาจารย์ประสิทธิ์ประสาทวิชา

ถ้าเราคลิกไปที่ présentation ซึ่งจะมีข้อมูลแนะนำมหาวิทยาลัยและมีการต่อเชื่อมไปสู่เว็บอื่น ๆ อีกด้วย เช่น มหาวิทยาลัยซอร์บอนน์ นั้นเรียกอีกชื่อว่า Université de Paris และมีหลายวิทยาเขต เมื่อดูเว็บนี้เราจะได้รายละเอียดเพิ่มเติมอีกมากมายเช่น

วิทยาเขตที่ 1 เป็นศูนย์การศึกษาด้านกฎหมายและรัฐศาสตร์ มีชื่อเรียกว่า Panthéon มีเว็บไซต์ของตนเองชื่อ www.univ-paris1.fr

วิทยาเขตที่ 3 เป็นศูนย์การศึกษาด้านภาษาศาสตร์วรรณคดี และสาขาอื่น ๆ เกี่ยวกับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีชื่อเรียกว่า Sorbonne Nouvelle ซึ่งตั้งอยู่ที่ศูนย์ Censier มีเว็บไซต์ของตนเองชื่อ www.univ-paris3.fr

วิทยาเขตที่ 4 เป็นศูนย์การศึกษาด้านวรรณคดี ปรัชญา และเทววิทยา มีชื่อเรียกว่า Paris-Sorbonne มีเว็บไซต์เป็นของตนเองชื่อ www.paris4.fr วิทยาเขตนี้เป็นที่ตั้งของตัวอาคารดั้งเดิมของมหาวิทยาลัยนั่นเอง

วิทยาเขตที่ 5 เป็นศูนย์การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ เช่น เคมี ชีววิทยา เป็นต้น มีชื่อวิทยาเขตว่า René Descartes มีเว็บไซต์เป็นของตนเองชื่อ www.univ-paris5.fr

แต่ถ้าเราคลิกเข้าไปที่หัวเรื่องที่ชื่อว่า Formation และ Evénements เราจะพบข้อมูลเกี่ยวกับการรับสมัคร ข่าวประกาศของมหาวิทยาลัย วันเวลาของการประชุมทางวิชาการ การจัดสัมมนาในหัวข้อต่าง ๆ นอกจากนี้ เรายังทราบอีกว่า แคว้น île de France ซึ่งเป็นแคว้นที่กรุงปารีสตั้งอยู่ มีมหาวิทยาลัยอยู่ถึง 17 แห่ง นับเป็นร้อยละ 26 ของระบบการศึกษาขั้นอุดมศึกษาทั้งหมด ที่สำคัญที่สุดก็คือ มหาวิทยาลัยซอร์-บอนน์แห่งนี้เป็นมหาวิทยาลัยที่สำคัญที่สุด มีจำนวนนักศึกษามากที่สุด โดยมีการสอนทั้งในระดับปริญญา

ตรี โท เอก ได้ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมมากมาย รวมถึงครูอาจารย์หลายท่านที่สอนอยู่ในเมืองไทยด้วย หลายท่านก็เคยเป็นศิษย์เก่าสถาบันแห่งนี้ เมื่อเราอ่านข้อมูลบนหน้าจอและต้องการย้อนกลับไปสู่เมนูหลัก เราจะพบคำว่า index อยู่ทางซ้ายมือของหน้าจอ เมื่อลองคลิกเข้าไปดูเราจะพบข้อความน่าสนใจมากเรียงลำดับจาก A–Z ดังตัวอย่างที่ยกมาต่อไปนี้

A เช่น Accueil des professeurs d'universités étrangers เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือนักวิชาการจากต่างประเทศที่เข้ามาศึกษาและทำการวิจัยที่ฝรั่งเศส และมีแผนกต้อนรับครูจากมหาวิทยาลัยต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีที่อยู่พร้อมเบอร์โทรศัพท์ โทรสารของสำนักงานสำหรับติดต่อได้

A เช่น Allocation de recherche มีข้อมูลการให้ความช่วยเหลือด้านกองทุนวิจัย เงินสนับสนุนการค้นคว้าและการศึกษาในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีแผนก Assistants sociaux ซึ่งมีรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด การประกันสังคม และที่พัก เป็นต้น

C เช่น Consultation juridique gratuites แผนกให้คำปรึกษาทางกฎหมายโดยไม่คิดมูลค่า ผู้สนใจมหาวิทยาลัยซอร์บอนน์จะทราบว่า ในสถาบันแห่งนี้มีการให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาในด้านกฎหมาย เป็นบริการให้เปล่าที่ดีมากอย่างหนึ่งสำหรับผู้ต้องการความช่วยเหลือ

L เช่น Locations en Sorbonne เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการเช่าอาคารสถานที่ในมหาวิทยาลัย เช่น การเช่าห้องประชุมจัดสัมมนา การจัดนิทรรศการต่าง ๆ มีการบอกราคาพร้อมสรรพ ผู้สนใจสามารถติดต่อได้โดยตรงตามที่อยู่ที่ให้ไว้ในเว็บ

R เช่น Recrutement d'enseignants เป็นข้อมูลการรับสมัครอาจารย์ในตำแหน่งต่าง ๆ แต่หัวข้อย่อยนี้ยังไม่สมบูรณ์ ต้องรอให้ทางมหาวิทยาลัยเตรียมจัดทำ web page ใหม่ พร้อมกับรายชื่ออาจารย์ที่ครบถ้วนเพื่อนำเสนอต่อไป

T เช่น Test linguistique เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการทดสอบทางภาษา ซึ่งแบ่งออกเป็นหลายระดับ มีทั้งข้อสอบสำหรับทดสอบนักศึกษาชาวต่างชาติ และนักศึกษาฝรั่งเศสเองในหมวดอักษร T ซึ่งเป็นการทดสอบทางภาษานี้ยังมีแผนก Equivalence คือ การเทียบวุฒิจากต่างชาติ และแผนก Tarnsferts คือ การโอนหน่วยกิตจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ อีกด้วย

นอกจากเว็บไซต์เกี่ยวกับการศึกษา ยังมีเว็บไซต์ภาษาฝรั่งเศสที่เกี่ยวกับสหภาพยุโรป ดังนี้

1. www.europa.eu.int/comm มีรายละเอียดเกี่ยวกับสหภาพยุโรปทั้งหมด ตั้งแต่ประวัติการก่อตั้งจำนวนสมาชิก และข้อมูลอื่น ๆ อีกมากมาย
2. www.deltha.cec.eu.int มีรายละเอียดเกี่ยวกับสำนักงานสาขาของสหภาพยุโรป รวมถึงตัวแทนที่ทำงานที่กรุงเทพฯ เราจะพบข้อมูลต่าง ๆ มากมายของสหภาพยุโรปที่สัมพันธ์กับกลุ่มประเทศอาเซียน

3. http://ue.eu.int มีรายละเอียดเกี่ยวกับคณะกรรมาธิการและสภาที่ปรึกษาของสหภาพยุโรป และนอกจากนี้ยังมีเว็บ www.europart.eu.int เป็นเรื่องราวของรัฐสภาของสหภาพยุโรป มีรายละเอียดมากมายเกี่ยวกับสถานที่ตั้งหน่วยงานและขั้นตอนในการทำงานของสมาชิกรัฐสภาแห่งนี้
4. http://curia.eu.int เป็นเรื่องราวของศาลสถิตยุติธรรมของสหภาพยุโรป มีรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมาย สนธิสัญญา และคณะกรรมาธิการในการร่างกฎบัตร และทำหน้าที่ตามกระบวนการยุติธรรมของประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรป
5. http://citizens.eu.int เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพลเมืองของสหภาพยุโรป เราจะพบรายละเอียดจำนวนประชากร และขนาดของพื้นที่ของประเทศที่เป็นสมาชิก
6. www.ces.eu.int เป็นเรื่องราวของคณะกรรมการด้านเศรษฐกิจและสังคมของยุโรป คำว่า CES หมายถึง Comité (คณะกรรมการ) économique (เศรษฐกิจ) social (สังคม) นั่นเอง
7. www.info-europe.frมีรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพยากรของกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป เว็บไซต์นี้น่าสนใจสำหรับผู้ที่ต้องการค้นคว้าข้อมูลด้านทรัพยากร แหล่งผลิต และรายได้ประชาชาติของกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป
8. www.eur-op.eu.int มีรายละเอียดเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์อย่างเป็นทางการของสหภาพยุโรป เราจะพบกับสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่จะให้ข้อมูลทุกอย่างเกี่ยวกับเหตุบ้านการเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบันในทวีปยุโรป
9. www.france.diplomatie.gouv.fr/europe เป็นเว็บไซต์ของกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสโดยเฉพาะ เราจะพบประวัติความเป็นมา หน่วยงานและองค์การต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ในกระทรวงแห่งนี้ นอกจากนี้ เราจะสามารถเข้าใจนโยบายและแนวโน้มทางการเมืองที่มีต่อประเทศอื่น ๆ ได้อีกด้วย

ข้อมูลเกี่ยวกับเว็บไซต์ที่น่าสนใจเหล่านี้ เราสามารถอ่านเพิ่มเติมได้จากวารสารสมาคมฝรั่งเศสฉบับที่ 228 ประจำเดือนมกราคม–กุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. 2002 นับเป็นฉบับล่าสุดที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสหภาพยุโรปและประเทศสมาชิกทั้ง 15 ประเทศอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

นอกจากเว็บไซต์ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีตัวอย่างเว็บไซต์ที่เราสามารถให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูล ภาษาฝรั่งเศสได้อีกมากมาย เช่น

1. www.lemonde.fr	เป็นเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ฝรั่งเศสที่น่าสนใจมาก
2. www.toile.com	เป็นเว็บไซต์ข้อมูลทั่ว ๆ ไปของแคว้นควิเบค ประเทศแคนาดา
3. www.tv5.org	เป็นเว็บไซต์ของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมชื่อ TV5
4. www.francetelecom.com	เป็นเว็บไซต์ขององค์การโทรศัพท์แห่งฝรั่งเศส
5. www.airfrance.fr	เป็นเว็บไซต์ของสายการบินแอร์ฟรานซ์ ซึ่งมีรายละเอียดตั๋ว ตารางบินและการเดินทาง ฯลฯ

6. www.france.com	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวด้วยยานพาหนะต่าง ๆ ในฝรั่งเศส
7. www.radio-france.fr	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับสถานีวิทยุในฝรั่งเศส
8. www.franco-thai.com	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในภาคใต้ของไทย แต่เป็นภาษาฝรั่งเศส
9. www.histoire.fr	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของฝรั่งเศส
10. www.franco-thai.com/ histoire_1.html	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยแต่เป็นภาษาฝรั่งเศส
11. www.linux-france.org	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ
12. www.chez.com	เป็นเว็บไซต์ข้อมูลทั่ว ๆ ไปในฝรั่งเศส
13. www.lycos.fr	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและรายการมหรสพต่างๆ
14. www.rfi.fr	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับรายการวิทยุในฝรั่งเศส
15. www.francophonie. hachetteliver.fr	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับหนังสือ
16. www.magazinelittéraire. com	เป็นเว็บไซต์วารสารทางวรรณกรรม
17. www.france.quide.com	เป็นเว็บไซต์สารานุกรม
18. www.info-france- usa. org	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างฝรั่งเศสกับอเมริกา
19. www.college-de-france.fr	เป็นเว็บไซต์สถาบัน “วิทยาลัยแห่งฝรั่งเศส”
20. www.sorbonne.fr	เป็นเว็บไซต์มหาวิทยาลัยซอร์บอนน์
21. www.skifrance.fr	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับการเล่นสกีในฝรั่งเศส
22. www.paris-france-hotels. net	เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับโรงแรมในฝรั่งเศส
23. www.amazon.fr	เป็นเว็บไซต์การสั่งซื้อหนังสือ
24. www.nuitblanche.com	เป็นเว็บไซต์วรรณกรรมควิเบคที่แปลเป็นภาษาฝรั่งเศส
25. www.edicom.ch	เป็นข้อมูลข่าวสารของสวิสเซอร์แลนด์ที่เป็นภาษาฝรั่งเศส
26. www.vivendiuniver- salpublishing.com	เป็นเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ในการสั่งซื้อหนังสือภาษาฝรั่งเศส
27. www.branchez-vous.com	เป็นเว็บไซต์ข้อมูลทั่ว ๆ ไป
28. www.alapage.com	เป็นเว็บไซต์การสั่งซื้อหนังสือจากฝรั่งเศส มีรายละเอียดค่าส่ง และราคาหนังสือทุกประเภท

เราสามารถสืบค้นข้อมูลภาษาฝรั่งเศสได้มากมาย นอกจากนี้ ยังมีเว็บไซต์ของทบวงมหาวิทยาลัยที่ให้เงินสนับสนุนนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทย เพื่อทำบทเรียนภาษาฝรั่งเศสในการใช้สอนทางไกล เว็บไซต์นั้นมีชื่อเรียกว่า www.uni.net.th/~05_2543 คณะกรรมการชุดวิชาภาษาฝรั่งเศส 1 ประกอบด้วยคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ดังนี้

ดร. เพ็ญพรรณ ทิพย์คง	จาก	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผศ.ดร. วีไล ศิลปอาชา	จาก	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผศ.ดร. สุพรรณี จันทร์ดราญ	จาก	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ดร. นราดล วีระกันต์	จาก	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (วิทยาเขตกำแพงแสน)
ผศ. เหรียญ หล่อวิมงคล	จาก	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.ดร. พยอม ธรรมบุตร	จาก	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อ. ศุภลัคน์ เตชะพงษธร	จาก	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รศ. สมบัติ เครือทอง	จาก	มหาวิทยาลัยนเรศวร
Mme Aliette LAUGINIE	จาก	สำนักส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศส สถานทูตฝรั่งเศส

ในเว็บไซต์นี้แบ่งออกเป็น 16 บทเรียน ซึ่งแต่ละบทต่างก็น่าสนใจเพราะมีเนื้อหาหลากหลาย เช่น เรื่องครอบครัว เรื่องอาหาร เรื่องกีฬา เรื่องเทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นต้น ในแต่ละบทนั้นผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้หลายลักษณะ เช่น Compréhension orale Compréhension ecrite Vocabulaire Grammaire Acte de paroles Conversation

โดยเฉพาะในส่วนบทสนทนานั้น ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้ เพราะอาจารย์สมบัติ เครือทอง ได้พัฒนาโปรแกรมนี้เพื่อช่วยนักเรียนพิมพ์บทสนทนาและฝึกใช้ภาษาฝรั่งเศสในชีวิตประจำวัน

การเรียนชุดวิชาภาษาฝรั่งเศสนี้ จะเป็นการช่วยผู้เรียนให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลา และเริ่มเรียนใหม่ในทุกสถานที่ที่มีการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตในเครื่องคอมพิวเตอร์ นอกจากนั้น ผู้เรียนยังสามารถประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนการสอนโดยผ่านคอมพิวเตอร์นี้จึงเป็นการเรียนในรูปแบบใหม่ ที่ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยสมกับเป็นยุค Student Center อย่างแท้จริง

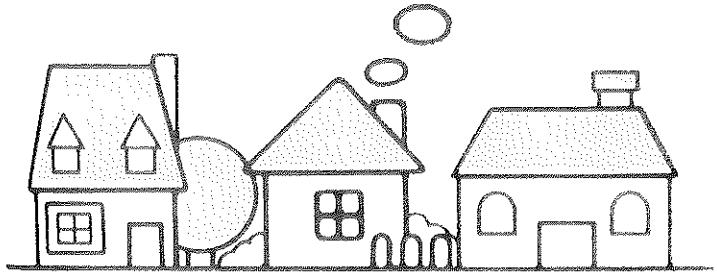

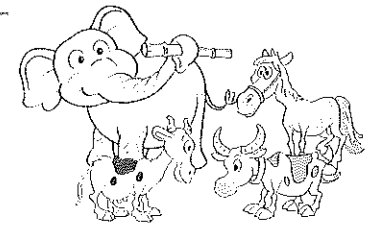

แหล่งข้อมูลทางการสอนภาษาฝรั่งเศสจากอินเทอร์เน็ต

สิรจิตต์ เดชอมรชัย [1]

ในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า โลกของข้อมูลข่าวสารได้แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว อีกทั้งยังมีข้อมูลต่าง ๆ มากมายมหาศาล ดังนั้นในฐานะที่เราเป็นครูผู้สอน ถ้าเรารู้จักใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ รู้จักแหล่งข้อมูลที่สอดคล้องและวิธีการสืบค้นที่รวดเร็ว ก็จะสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ในการสอนได้เป็นเป็นอย่างดี

จากการที่ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมทางด้านการสอนภาษาฝรั่งเศสซึ่งจัดโดย BELC/CIEP (34e Stage d'été) ที่ Université Caen–Basse–Normandie ในระหว่างวันที่ 2–27 กรกฎาคม 2544 ที่ผ่านมานั้น[2] ผู้เขียนจึงได้เลือกโมดุลหนึ่งเกี่ยวกับการใช้แหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในการสอนภาษาฝรั่งเศส (Ressources Educatives de l'Internet) ซึ่งอบรมโดย Monsieur Guillaume Garçon[3] ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นประโยชน์และน่าสนใจอย่างยิ่ง จึงขอถือโอกาสนี้แนะนำโมดุลอย่างคร่าว ๆ และขอพาเพื่อนครูทั้งหลายท่องเที่ยวไปในโลกของแหล่งข้อมูลทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส

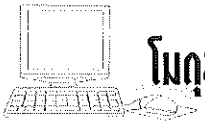

โมดุล Ressources Educatives de l'Internet

การอบรมโมดุลนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแนะนำแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสที่เผยแพร่อยู่บนอินเทอร์เน็ต เช่น Portails FLE, sites institutionnels, exercices, jeux, chansons หรือ pages personnelles และเพื่อฝึกฝนให้ผู้เข้าอบรมได้รู้จักเทคโนโลยีในการสืบค้นหาแหล่งข้อมูลจาก moteurs de recherche และจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส

นอกจากนี้ผู้เข้าอบรมยังได้ฝึกฝนการสร้างเอกสารประกอบการสอน (Fiches pédagogiques) โดยใช้ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของ multimédia เช่น จากบทเพลง หรือ bande annonce จากภาพยนตร์ หรือจากวิดีโอ clip publicitaire เป็นต้น รวมทั้งการทำโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต เช่น Projet de cybercorrespondance scolaire ซึ่งผู้สอนต่างสถาบันก็อาจมาร่วมกันทำโครงการเผยแพร่ความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศส หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเรียนการสอน เป็นต้น

---

[1] อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2 ผู้เขียนขอขอบคุณรัฐบาลฝรั่งเศสและคุณ Michel Wattremez ไว้ ณ โอกาสนี้

3 mél : g.garcon@caramail. com
Animateur TICE Stage BELC/CIEP : http://www.chez.com/belc2000
Webmaster Cyberjournal : http://www.chez.com/cyberjournal2001

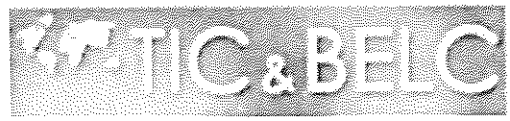

Le ticket **BELC**

Les stagiaires de la 2eme partie du stage (Agrandir la photo)

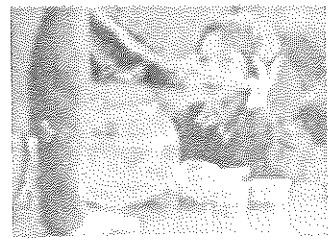

Un exemple d'utilisation de la vidéo MPEG avec une publicité Nestlé

La classe de Monsieur Garçon a participé au projet "Romans virtuels" de Wanadoo Education

ตัวอย่างการสร้าง Fiche pédagogique จากเพลง

ในการสร้างเอกสารประกอบการสอน (Fiche pédagogique) จากบทเพลงนั้น เราสามารถเข้าไปสืบค้นเนื้อเพลงภาษาฝรั่งเศสได้จากเว็บไซต์รวมเพลงยอดฮิต (Chansons francophones) ของนักร้องมีชื่อทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ เช่น จาก http://www.paroles.net หรือจาก http://dianom.virtualave.net/chanson.html ซึ่งจะมีทั้งคำร้องและทำนองเพลง

เมื่อค้นหาได้เนื้อเพลงที่ต้องการแล้ว ก็จะต้องคัดลอกมาไว้ที่หน้าเอกสารประกอบการสอน (fiche pédagogique) ซึ่งจะสามารถสร้างได้จากโปรแกรม Microsoft Word ที่เราคุ้นเคยกันอยู่ในการทำ traitement de texte และในการทำ fiche ของเรานั้น ควรจะสร้างเป็นตารางสองคอลัมน์ (Tableau à deux colonnes) เพื่อความสะดวกในการกำหนดเนื้อที่สำหรับใส่คำร้องและรูปภาพที่เราได้คัดลอกมา รวมทั้งข้อคำถามที่เราสร้างขึ้น และเพื่อความสวยงาม เราอาจลบขอบตารางได้ภายหลังจากที่สร้าง Fiche เสร็จแล้ว

ในการค้นหารูปภาพของนักร้องมาประกอบ Fiche ของเรานั้น เราอาจสืบค้นได้จากแหล่งอื่น ๆ ได้อีก เช่น จาก moteurs de recherche ต่อไปนี้

http://www.yahoo.fr
http://www.lycos.com
http://www.google.com
http://www.altavista.com

ในการสืบค้นก็เพียงแต่พิมพ์ชื่อนักร้องที่ต้องการค้นหาลงในช่อง Recherche แล้วคลิกที่คำว่า OK ก็จะมีรูปภาพและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประวัติส่วนตัว ผลงานเพลง Homepage หรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

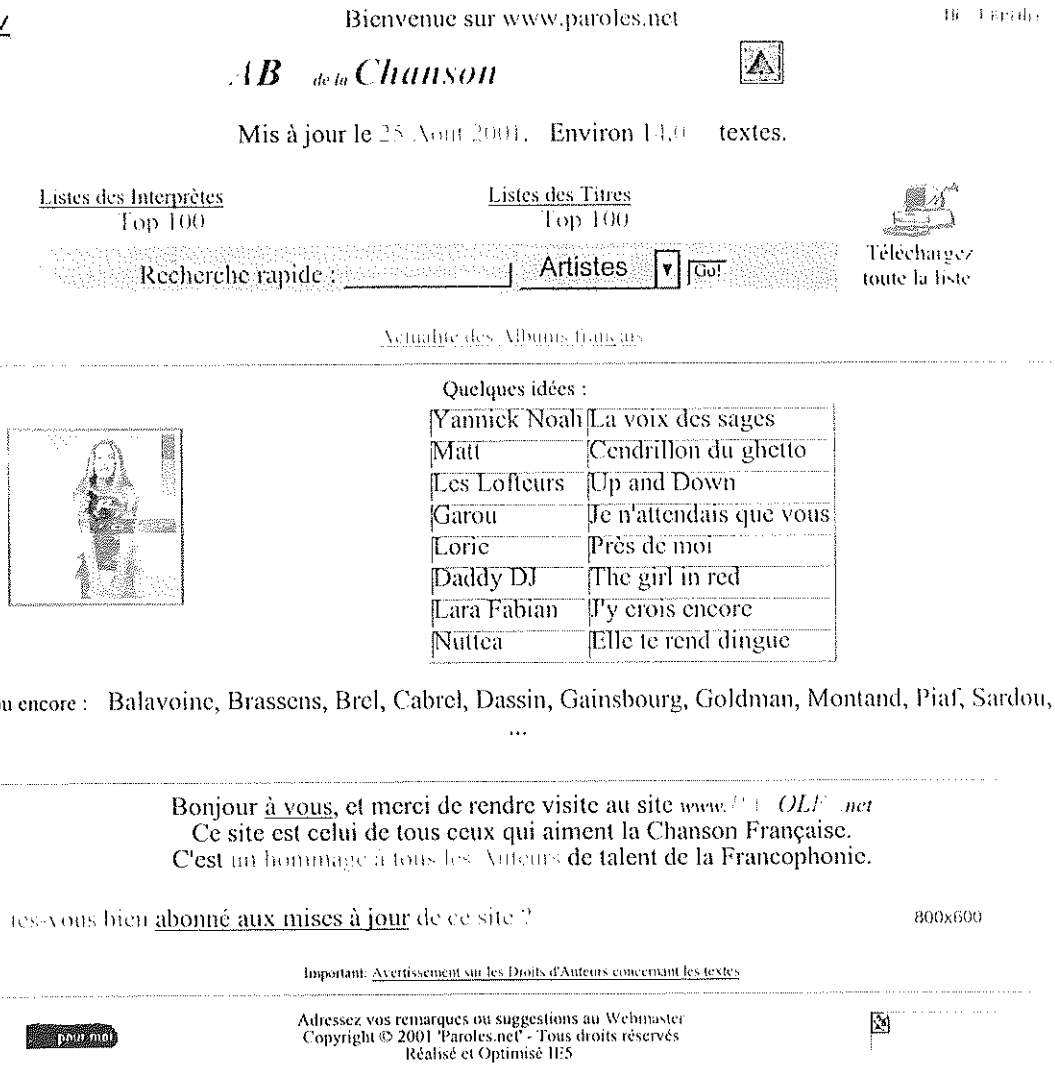

Natasha St-Pier

Je n'ai que mon âme

Paroles et Musique: Jill Kapler 2001

Puisqu'il faut dire, puisqu'il faut parler de soi
Puisque ton cœur ne brûle plus comme autrefois
Même si l'amour, je crois, ne se dit pas
Mais puisqu'il faut parler alors écoute-moi

Mais je n'ai que mon âme
Pour te parler de moi
Oh juste mon âme
Mon âme et ma voix
Si fragiles flammes
Au bout de mes doigts
Dérisoires armes
Pour parler de moi

Même si tu dis que je fais partie de toi
Que notre histoire nous suivra pas à pas
Je sais tellement que l'amour a ses lois
S'il faut le sauver alors écoute-moi

Mais je n'ai que mon âme
Pour te parler de moi
Oh juste mon âme
Mon âme et ma voix
Et mon corps qui s'enflamme
Au son de ta voix
Je ne suis qu'une femme
Qui t'aime tout bas

Mais que Dieu me damne
Si j'oublie ma voie
Que la vie me condamne
Si tu n'es plus ma loi
Et s'éteint cette flamme
Qui brûle pour toi
Je n'ai que mon âme
Pour parler de moi
Je n'ai que mon âme
Pour parler de moi

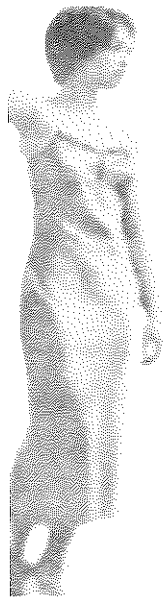

Activités :

- **On écoute d'abord.** Ecoutez la chanson une première fois sans lire la parole et essayez d'exprimer le ton ou les sentiments de la chanteuse.

- **Hypothèses.** Pour vérifier vos hypothèses, vous écoutez une nouvelle fois et lisez la parole.

- **la parole? la parole?** A qui s'adreese la chanteuse ? Quel est son message et pourquoi ce message?

- **Un peu de vocabulaire.**
  Trouvez les contraires des mots suivants :
fragiles, s'éteint, sauver, condamne
  Trouvez les mots de la même famille :
s'enflammer, armes, brûle

- **Pour aller plus loin.**
  Faites des phrases en utilisant :
Puisque... ... ...
Même si... ... ...
Il faut... ... ...

(Sirajit Dejamonchai, BELC/CIEP, 2001)

ตัวอย่างการสร้าง Fiche pédagogique จากภาพยนตร์หรือวิดีโอ

การสืบค้นข้อมูล clips publicitaires จากภาพยนตร์หรือวิดีโอนั้น เราจะต้องใช้ซอฟต์แวร์ช่วยเปิดไฟล์ประเภทภาพยนตร์ เช่น MPEG ในการสืบค้นหา clips publicitaires นั้นสามารถเข้าไปสืบค้นได้ที่ http://www.pubstv.com ซึ่งจะมี clip publicitaire มากมาย มีทั้งเสียงและภาพเคลื่อนไหว และอาจเลือก clip publicitaire จากประเทศต่าง ๆ ได้อีกด้วย เมื่อเลือก clip publicitaire ได้แล้ว ก็มาสร้างหน้าเอกสารประกอบการสอน (fiche pédagogique) จากโปรแกรม Microsoft Word เพื่อนำเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

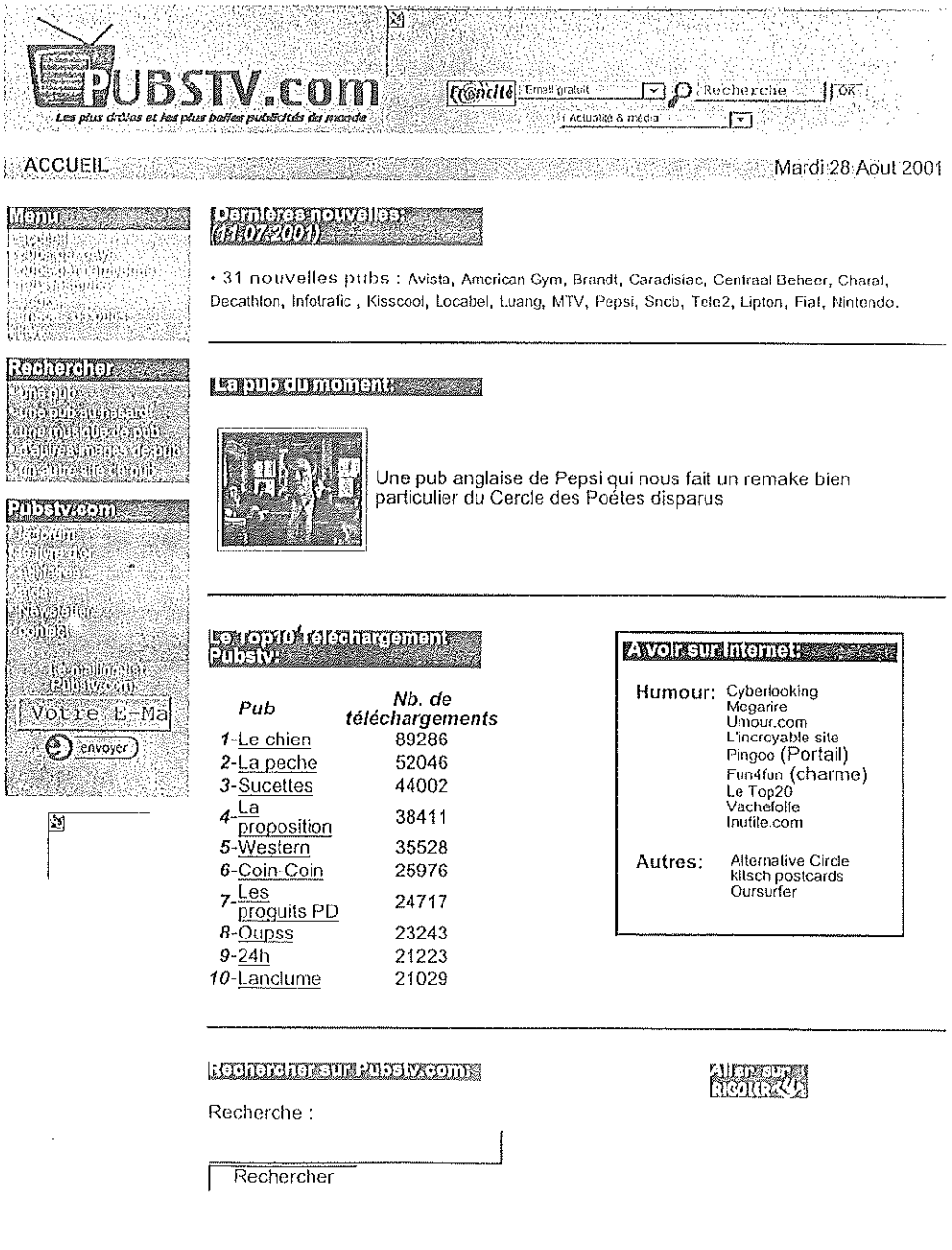

PUBSTV.com

Les plus drôles et les plus belles publicités du monde

ACCUEIL

Mardi 28 Août 2001

Menu

Rechercher

Pubstv.com

Votre E-Ma

envoyer

Dernières nouvelles (28/07/2001)

• 31 nouvelles pubs : Avista, American Gym, Brandt, Caradisiac, Centraal Beheer, Charal, Decathlon, Infotrafic , Kisscool, Locabel, Luang, MTV, Pepsi, Sncb, Tele2, Lipton, Fiat, Nintendo.

La pub du moment:

Une pub anglaise de Pepsi qui nous fait un remake bien particulier du Cercle des Poétes disparus

Le top du téléchargement Pubstv:

Pub	Nb. de téléchargements
1-Le chien	89286
2-La peche	52046
3-Sucettes	44002
4-La proposition	38411
5-Western	35528
6-Coin-Coin	25976
7-Les proguits PD	24717
8-Oupss	23243
9-24h	21223
10-Lanclume	21029

A voir sur Internet:

Humour: Cyberlooking, Megarire, Umour.com, L'incroyable site, Pingoo (Portail), Fun4fun (charme), Le Top20, Vachefolle, Inutile.com

Autres: Alternative Circle, kilsch postcards, Oursurfer

Rechercher sur Pubstv.com

Recherche :

Rechercher

Aller sur Nicoltrès

Fiche pedagogique

Noms : Dealie Ethel Ethelcalie@hotmail.com
: Sirajit Dejamonchai sirajit.d@excite.com

Source : Pubstv.com

Clip Publicitaire : Nomade.fr

Niveau des apprenants : Faux-Débutants

Activité 1

Hypothèse :
Visionnez d'abord la séquence de vidéo et écrivez tout ce que vous avez vu et entendu :

Ce que je vois	Ce que j'entends

Activité 2

Vérification :
Visionnez la séquence de vidéo une nouvelle fois et essayez de répondre aux questions suivantes :

1. Quel est le type de ce document ?
2. Où se passe-t-il ?
3. Combien de personnes y a-t-il ?

Activité 3

Observation :
Reliez les élements de gauche avec ceux de droite

a	b
Le logo Le slogan L'adresse électronique	• **www.nomade.fr** • **NOMADE.FR** **POURQUOI CHERCHER AILLEURS ?** • (l'icon) • Pubstv.com

Activité 4

Un peu de détails :
Visionnez la séquence plusieurs fois et choissisez la bonne réponse :

1. La caissière travaille.....
   a.) au magasin électro-ménagère
   b.) au boutique de mode
   c.) au rayon de vêtements

2. Pourquoi a-t-elle l'air ennuyé ?
   a) parce qu'elle a faim
   b) parce qu'elle a mal à la tête
   c) parce qu'elle n'a rien à faire

Activité 5

Expression écrite : choisissez un sujet parmi les deux

➢ Décrivez en quelques phrases le portrait de la dame dans la séquence de vidéo.

➢ Rédigez en quelques lignes si vous êtes pour ou contre le shopping sur l'internet.

ตัวอย่างเว็บไซต์ทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส

สำหรับเว็บไซต์ที่น่าสนใจและจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนและผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีอยู่มากมาย ดังตัวอย่างที่จะนำเสนอต่อไปนี้

Sites éducatifs :

http://www.polar.fle.ovh.org
http://www.bonjourdefrance.com
http://www.cortland.edu/www/flteach/civ/
http://www.zero-de-conduite.com
http://users.skynet.be/province/vocabulaire/francais/menu.htm
http://fis.ucalgary.ca/odyssee/
http://babenet.sbg.ac.at/canalreve/
http://www.dialogus.org
http://www.college.hmco.com/languages/french/pers.../indexcontent.htm
http://www.u-grenoble3.fr/espace pedagogique/index.html
http://www.france.diplomatie.fr
http://www.fdlm.org/club.html
http://www.wanadoo-edu.com

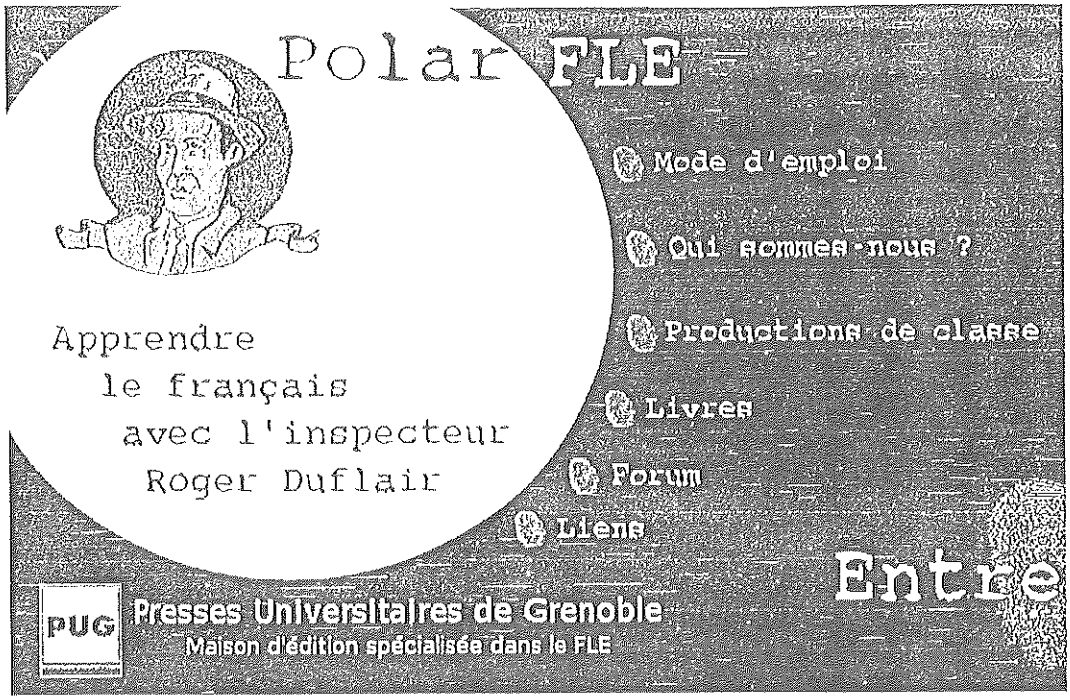

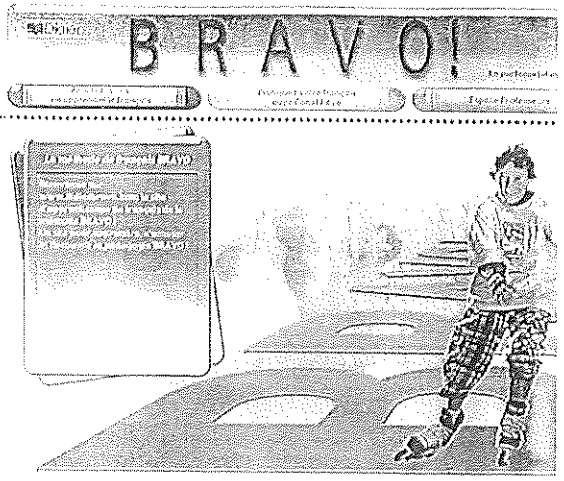

Sites ressources enseignants :

http://www.adm.adm6.jussieu.fr/fp/
http://alsic.univ-fcomte.fr
http://www.u-grenoble3.fr/mangenot/liens.htm
http://www.linguatic.fba.uu.se/articles/frC
http://www.2learn.ca/toile2/outilsprofs.html
http://www.francparler.org
http://www.fle.fr
http://www.polarfle.com
http://www.peinturefle.ovh.org
http://www.bonjourdefrance.com
http://www.didierbravo.com
http://www.ceran.com
http://www.corbis.com
http://www.momes.net
http://www.prof.Tnet
http://www.paroles.net
http://www.1001la.com
http://www.videorigolo.com
http://www.pubstv.com

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้น เป็นเพียงการเสนอแนะอย่างคร่าว ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวอย่างการสร้าง fiches pédagogiques นั้น ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบและกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม และในส่วนที่เกี่ยวกับแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตนั้น ถ้าผู้อ่านสนใจอยากได้รับข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม ก็สามารถสมัครเป็นสมาชิกของ "liste de diffusion de BELC" ได้โดยเข้าไปที่เว็บไซต์ของ BELEC/CIEP ตามที่อยู่นี้ http://www.chez.com/belc2000

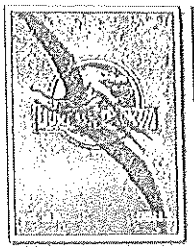

TOUS LES SITES OFFICIELS

1000 FILMS
www.1000films.com

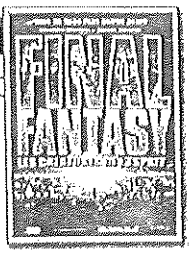

1001 BANDES-ANNONCES

BANDES-ANNONCES INTERNATIONALES CLASSEES PAR ORDRE ALPHABETIQUE (Utres en anglais et français)

- A - B - C - D - E - F - G - H - I - J - K - L - M - N - O - P - Q - R - S - T - U - V - W - X - Y - Z .

QuickTime 5 REQUIRED | Windows Media Player 7 | RealPlayer FREE | MEG | allonline.com

Jurassic Park 3

Final Fantasy - The Score - Comme Chiens et Chats - Mauvais Genres - Suspicious River - The Princess and the Warrior - Gunblast Vodka - Psycho Beach Party - Kevin & Perry - Qui a tu Mona ? - Le Baiser Mortel du Dragon - Scary Movie 2 - Shrek - Dr. Dolittle 2 - Le Tombeau - Le Fabuleux Destin d'Amlie Poulain - Save the Last Dance - Evolution - Harvard Story - Tomb Raider - Un Mariage trop Parfait - Le Bon Numro - Spy Kids - Destination Graceland - Sweet November - Tomcats - Pearl Harbor - Libert-Oltron - Le Centre du Monde - La Fille de tes Rves - Driven - Confession d'un Dragueur - Pch Originel - Mortelle Saint-Valentin - The Quickie - Trouble every Day - Le Retour de la Momie - Replicant - Les Portes de la Gloire - La Chambre du Fils - The Hole.....

EN AVANT-PREMIERE : Heist - Bandits - The Musketeer - Spider-Man - Collateral Damage - The Time Machine - Astrix et Oblix - Mission Cloplne - Videoq - Monstres et Compagnie - Windtalkers - La Communaut de l'Anneau (Le Seigneur des Anneaux) - Mulholland Drive - Star Wars, Episode 2 Attack of the Clones - Harry Potter.....

SORTIES AMERICAINES : American Pie 2 - La Maldiction du Scorpion de Jade - Osmosis Jones - The Others - Ghosts of Mars - American Outlaws - Rat Race - Capitaine Corelli - Session 9 - Rush Hour 2 - La Plante des Singes - The Princess Diaries - Jurassic Park 3 - America's Sweethearts - Pch Originel - Legally Blonde - The Score - Comme Chiens et Chats - A.I. Artificial intelligence.....

SOUVENIRS, SOUVENIRS : Ca tourne Manhattan - Vertigo (Sueurs Froides) - Lawrence d'Arabie - Usual Suspects - Ilimaire d'un Enfant Gt - Tatie Danielle - Blue Velvet - Apocalypse Now - Redux - Goldfinger - Le Dner de Cons - Mars Attacks - 3 Hommes et un Couffin - Docteur Folamour - Rocky - Lost Highway - Superman - Star Trek - 2001 : l'odysse de l'espace - Les Dents de la Mer (Jaws) - Les Enfants du Paradis.....

Les bandes-annonces dans votre E-mail

Votre email | Je m'abonne avec 1st Avenue

Inscrivez votre E-Mail + Cliquez sur Je m'abonne

Ecrire au Webmaster - Annoncer sur le site
Votre opinion sur le site - Voir tous les sites officiels de films

Webrama

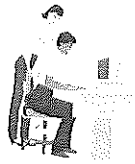

เครือข่ายเสมือน
อีกหนึ่งนวัตกรรมที่ช่วยการเรียนการสอน

พรรณี ชุติวัฒนธาดา [1]

ปัจจุบันนักเรียนคุ้นเคยกับคอมพิวเตอร์และรู้จักที่จะใช้เวลาทั้งวันไปกับการเล่นเกมสนุก ๆ ที่มีอยู่ในคอมพิวเตอร์มีเดีย โดยไม่สนใจที่จะศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนเหมือนแต่ก่อน จากประสบการณ์ของผู้เขียนพบว่าเยาวชนเป็นจำนวนไม่น้อยในระดับมัธยมที่สอนอยู่ ใช้เวลาตลอดสัปดาห์เข้าไปนั่งเล่นเกมในร้านไซเบอร์คาเฟ่ข้างโรงเรียนในเวลาเรียนได้ทั้งวัน โดยผู้ปกครองไม่ทราบ และครูได้เช็คขาดเรียนโดยเข้าใจผิดว่าป่วย ต่อเมื่อย่างเข้าสัปดาห์ต่อมา ครูได้ติดต่อไปยังผู้ปกครอง และร่วมกันสืบดูพฤติกรรม จึงได้ทราบว่าตลอดสัปดาห์ที่แต่งเครื่องแบบนักเรียนออกจากบ้าน มาโรงเรียนพร้อมกับผู้ปกครองทุกวันนั้น นักเรียนไม่ได้เข้าประตูโรงเรียน แต่เข้าประตูร้านไซเบอร์ที่อยู่ใกล้ ๆ โรงเรียนนั่นเอง

ผู้เขียนได้ปรารภกับเพื่อนครูต่างโรงเรียนอีกหลายแห่ง ก็ได้พบปัญหาทำนองเดียวกัน จึงเกิดคำถามขึ้นว่า

- ทำไมเกมในคอมพิวเตอร์จึงดึงดูดความสนใจของเยาวชนนักหนา
- เดี๋ยวนี้การเรียนการสอนในห้องเรียนน่าสนใจน้อยกว่าเกมมาก จนกระทั่งนักเรียนหมดเยื่อใยที่จะเข้าเรียนได้อีกต่อไปแล้ว หรือไร
- ไม่มีใครเลยหรือที่จะแนะนำนักเรียนให้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้สนุก ๆ จากอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีอยู่มากมายมหาศาล และก็อยู่ในคอมพิวเตอร์ ที่นักเรียนเล่นแต่เกมนั่นแหละ
- หรือว่า แหล่งความรู้สนุก ๆ ที่มีมากมายเหล่านั้นต้องใช้ระบบอินเทอร์เน็ตที่ยุ่งยากมาก สำหรับสถานศึกษาที่ไม่พร้อม ในร้านไซเบอร์มีระบบพร้อมกว่า สะดวกกว่า เล่นเกมทางอินเทอร์เน็ตก็ง่ายดาย
- หรือว่า อันที่จริงแล้ว เรายังขาดแคลนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อเยาวชนของเรา นักเรียนพันธุ์ใหม่พิจารณาเองได้ว่าป็นแนวเก่า ไม่สมยุค จึงเบื่อเหลือเกิน
- หากเป็นไปได้ทุกคำถาม ครูที่ห่วงใยนักเรียน คงจะเพิกเฉยต่อพฤติกรรมระบาดนี้ไม่ได้ มีอะไรที่ครูจะทำได้บ้างในช่วงของการปฏิรูปการศึกษา ก็น่าจะลองช่วย ๆ กันดู

แนวคิดหนึ่งสำหรับครูที่พอจะมีความรู้ทางไอที (IT-Information Technology) อยู่บ้าง คือ การจัดหาและรวบรวมการนำเสนอความรู้สนุก ๆ ที่น่าสนใจและมีสาระ ซึ่งมีอยู่มากมายมหาศาลทางอินเทอร์เน็ตนั้น มาหลอกล่อและเรียกร้องความสนใจของนักเรียนบ้าง บอกวิธีการค้นหา และเลือกข้อมูลบนเครือข่าย ให้นักเรียนเปิดหาสิ่งที่ตนต้องการได้ แนะนำให้นักเรียนเปิดดูโฮมเพจจากเครื่องแม่ข่ายของโรงเรียน (sever) บ้าง

---

[1] อาจารย์สอนวิชาภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนศรีพฤฒา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

สำหรับบางสถานศึกษาที่กำลังรอความพร้อมของระบบอินเทอร์เน็ตอยู่ ครูอาจใช้การบันทึกความรู้ที่ค้นได้จากอินเทอร์เน็ตมาเก็บไว้ในแผ่นซีดีรอม แล้วเปิดให้นักเรียนดูได้จากระบบออฟไลน์ที่มี โดยที่ทุกข้อมูลมีสภาพเหมือนกับเปิดบนอินเทอร์เน็ต ความรู้ที่นำมาบันทึกบนแผ่นซีดีรอมในลักษณะนี้ ดร. มธุรส จงชัยกิจ[1] เรียกว่า *เครือข่ายเสมือน (Virtual Web)* ซึ่งน่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยการเรียนการสอนได้ในยุคนี้

เครือข่ายเสมือน จึงเป็นข้อมูลที่ได้รับการเลือกสรรมาแล้วเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของผู้จัดทำ เนื่องจากระบบอินเทอร์เน็ตในบ้านเราเมืองเรายังขาดความพร้อมอยู่ไม่น้อย อีกทั้งผู้คนในยุคนี้มีเวลาจำกัดนักในการเปิดหาข้อมูลต่าง ๆ ต่อเมื่อค้นหาได้ข้อมูลที่คิดว่าน่าสนใจ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน หากไม่บันทึกเก็บไว้ คิดรอที่จะเปิดดูใหม่ภายหลังอาจไม่พบข้อมูลนั้นอีก เพราะระบบอินเทอร์เน็ตขัดข้องบ้าง เจ้าของข้อมูลล้างข้อมูลออกแล้วบ้าง การเก็บบันทึกข้อมูลทันทีที่พบเห็นมาไว้ในแผ่นซีดีรอมตามสภาพที่เปิดใช้บนเครือข่าย (อินเทอร์เน็ต) เพื่อนำมาเปิดใช้ประโยชน์ภายหลังในเวลาใดก็ได้ที่ต้องการจะเปิด จึงช่วยให้ผู้ใช้เกิดการแสวงความรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

การพัฒนาเครือข่ายเสมือน

การพัฒนาเครือข่ายเสมือน ก็ไม่ได้ยุ่งยากอะไร เพราะปัจจุบันครูมีความรู้เบื้องต้นในการใช้งานคอมพิวเตอร์ รู้ภาษาต่างประเทศ ใช้งานโปรแกรมอ่านข้อมูลเว็บ (the Use of Browser) ได้เพียงเรียนรู้การพัฒนาข้อมูลเว็บในรูปของเว็บเพจ (Wep Page Development) เพิ่มเติม ก็สามารถพัฒนาเครือข่ายเสมือนได้แล้ว

การจัดเก็บข้อมูลเว็บเพื่อนำมาใช้เป็นเครือข่ายเสมือนแบบออฟไลน์

โดยทั่วไป ข้อมูลเว็บแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ คือ

1. ข้อมูลแสดงผลแบบไม่มีกรอบ (Normal Page)
2. ข้อมูลแสดงผลแบบมีกรอบ (Framed Page)

การจัดเก็บข้อมูลเว็บเพื่อนำมาใช้แบบออฟไลน์ควรใช้โปรแกรมประเภทบราวเซอร์อย่าง Netscape Communicator Version 4 ขึ้นไป เพราะมีการช่วยเหลือจัดการหลายอย่างที่ Internet Explorer ไม่มี เช่น การรับ–ส่งเมล์ การช่วยสร้างเว็บ (Netscape Composer) ในการจัดเก็บแบบที่จะกล่าวถึงนี้ โปรแกรมจะช่วยดึงไฟล์ภาพมาเก็บรวมไว้กับไฟล์ HTML ตลอดจนการเชื่อมโยงสู่เว็บอื่น ๆ (Web Link) มาให้ทั้งหมด โดยไม่เกิดการขาดตอน

การจัดเก็บข้อมูลที่แสดงผลแบบไม่มีกรอบ

เมื่อพบข้อมูลที่ต้องการให้คลิกเมนู File–Edit Page เมื่อข้อมูลมาครบ บนหน้าจอของโปรแกรมช่วยสร้าง (Composer) แล้วคลิกเมนู File–Save as เพื่อจัดเก็บข้อมูล โดยใช้ชื่อที่มีมาให้แล้วในช่อง File Name ได้เลย ควรสร้าง Folder ขึ้นมาใหม่ในการจัดเก็บแต่ละครั้ง เพราะไฟล์ภาพต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นหน้านั้น จะถูกดึงมาเก็บไว้ที่เดียวกัน ขอให้คลิกปิดกรอบโปรแกรม Composer ก่อนเริ่มการจัดเก็บครั้งต่อไป

---

[1] อาจารย์ประจำภาควิชา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การจัดเก็บข้อมูลที่แสดงผลแบบมีกรอบ

ผู้ใช้ควรศึกษาวิธีพัฒนาเว็บเพจแบบมีกรอบให้เข้าใจก่อนว่า การแสดงผลข้อมูลแบบมีกรอบเป็นการแสดงผลที่เกิดจากการทำงานร่วมกันของไฟล์มากกว่า 1 ไฟล์ขึ้นไป โดยมีไฟล์หลักเป็นตัวแบ่งเนื้อที่ออกเป็นกรอบต่าง ๆ และเรียกเนื้อหาจากไฟล์อื่น ๆ มาแสดงผลในแต่ละกรอบนั้น ตัวอย่าง เช่น จำนวนไฟล์เริ่มต้น คือ 3 เมื่อมีการแบ่งเป็น 2 กรอบ และจำนวนไฟล์เริ่มต้น คือ 4 เมื่อมีการแบ่งเป็น 3 กรอบ ในการจัดเก็บจึงต้องตามเก็บให้ครบ และเปิดดูข้อมูลเริ่มจาก ๆ ไฟล์หลักที่แบ่งกรอบเสมอ โดยเมื่อเข้าสู่หน้าจอที่แบ่งเป็นกรอบ ให้ใช้คำสั่ง Edit Page–Save As เพื่อจัดเก็บไฟล์หลัก โดยสังเกตว่าหน้าจอที่ปรากฏบนโปรแกรม Composer จะว่างเปล่า คลิกบนพื้นที่ของกรอบที่ต้องการทีละกรอบ ก่อนคลิกเมนูมาครบ ใช้ชื่อที่ให้มาในการจัดเก็บแต่ละครั้งได้เลย โดยคลิก Save ข้อมูลไฟล์อาจต้องนำมาจัดการใหม่ในการเชื่อมโยง (Link) เพื่อให้ใช้งานได้แบบ Off Line

การออกแบบเว็บไซต์ทางการศึกษา

การออกแบบสามารถคำนึงถึงการใช้งานเป็นหลัก เพื่อกำหนดองค์ประกอบภายในเว็บ เช่น ออกแบบให้มีทั้งเนื้อหาสาระความรู้ กิจกรรมและแบบทดสอบต่าง ๆ ตลอดจนแผนการสอน หน่วยการเรียน สาระความรู้สำหรับครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง เพื่อเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน หรือออกแบบเพื่อการค้นคว้าขยายวงความรู้ให้กว้างขวางออกไป ด้วยการค้นหาแหล่งความรู้ เว็บไซต์ที่น่าสนใจต่าง ๆ มาจัดนำเสนอแบบพร้อมใช้ คือ เป็นข้อมูลตำแหน่งเว็บไซต์ (Location) ที่เพียงคลิกแบบข้อความก็ส่งไปยังเว็บไซต์ที่ต้องการได้เลย

ไม่ว่าจะออกแบบอย่างไร ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสร้างเว็บเพจเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งปัจจุบันสามารถทำได้ง่ายโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาความรู้ทางการเขียนโปรแกรมภาษา HTML อย่างแต่ก่อน เพียงเรียนรู้หลักเบื้องต้นบ้างเล็กน้อยก็เพียงพอที่จะพัฒนาเว็บเพจได้ดีในระดับหนึ่งแล้ว โปรแกรมที่ช่วยพัฒนาเว็บตัวหนึ่งที่หาใช้ได้ง่าย และมีกันโดยทั่วไป ได้แก่ Netscape Composer และ Notepad ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้ง่าย ถูกออกแบบมาให้ช่วยพัฒนาเว็บ ส่วน Notepad เป็นเอดิเตอร์ คือ โปรแกรมช่วยเขียนคำสั่งใช้งานคอมพิวเตอร์ทั่วไปที่นำมาประยุกต์ใช้ได้ ทำให้ไม่ต้องพึ่งโปรแกรมเฉพาะทางอย่าง HTML Pro 3 ได้เลย เพราะมีมากับโปรแกรม Windows อยู่แล้ว

การออกแบบเว็บและโฮมเพจ

การออกแบบเว็บและโฮมเพจต้องอาศัยความเข้าใจเบื้องต้น ได้แก่

1. รูปแบบเชื่อมโยงที่นิยมกันในการพัฒนาเว็บ (Link) ซึ่งได้แก่
   - การเชื่อมโยงภายในไฟล์เดียวกัน
   - การเชื่อมโยงระหว่างไฟล์ HTML และไฟล์ HTML ด้วยกัน
   - การเชื่อมโยงจากไฟล์ HTML ไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ
2. การจัดทำภาพข้อความ เพื่อนำเสนอในรูปแบบตั้งแต่เบื้องต้น จนถึงระดับที่สวยงามเร้าใจ
   - ภาพที่ใช้ควรอยู่ในสกุล jpg–gif แต่ปัจจุบัน โปรแกรม Netscape Composer มีความสามารถแปลงไฟล์ให้ได้จากหลายสกุล

– การใช้ข้อความควรคำนึงถึง ฟอนต์ (Font) ซึ่งถ้าต้องการความสวยงาม ขนาดคงที่และแน่ใจว่าผู้ใช้จะเห็นอย่างนั้นแน่นอน ควรจัดทำเป็น Image Text (ข้อความที่แปลงเป็นภาพ) เสียก่อนที่จะนำมาเสนอบนเว็บ จะช่วยได้มาก

3. การออกแบบไฟล์เริ่มต้นของ Homepage ในชื่อ index.htm หรือ .html และเก็บไฟล์เป็นชุดหมวดหมู่ เพื่อเรียกใช้งานง่าย และไม่เกิดปัญหาในการหาไฟล์ภาพไม่พบ แล้วแสดงผลผิดพลาด
4. การจัดทำเฟรม (Frame) ปัจจุบันโปรแกรม Netscape Composer มีความสามารถสูงในการช่วยเขียนเว็บ แต่การจัดเฟรมยังพึ่งการเขียนคำสั่งภาษา HTML โดยเอดิเตอร์ต่าง ๆ เช่น Notepad เป็นต้น การจัดทำเฟรมเป็นการคำนึงถึงผู้ใช้ จึงออกแบบให้เกิดการใช้งานได้สะดวกยิ่งขึ้น คือ
   – ลดการคลิกเลื่อนจอภาพ (Scrolling) เพื่ออ่านข้อมูลยาว ๆ ในหน้าจอได้
   – จัดแบ่งพื้นที่บนจอทำให้เกิดระเบียบสวยงามน่าใช้ และเป็นสัดส่วนอิสระจากกัน

ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้พัฒนาเครือข่ายเสมือนจะจัดสรรเนื้อหาสาระที่ได้มาจากการสืบค้น เพื่อนำไปสู่จุดประสงค์ใดของการเรียนการสอน หรือในกลุ่มวิชาใดก็ตาม ผู้เรียนล้วนสามารถศึกษาและใช้งานสื่อเหล่านี้ได้ตามต้องการ ตลอดเวลาและเป็นรายบุคคล ส่วนครูผู้สอนสามารถนำมาจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน โดยออกแบบกิจกรรมและแผนการสอนให้ใช้ได้ในสถานการณ์ทั้งในและนอกห้องเรียน เครือข่ายเสมือนจึงเป็นอีกนวัตกรรมหนึ่งที่ช่วยการเรียนการสอนในระยะปฏิรูปการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

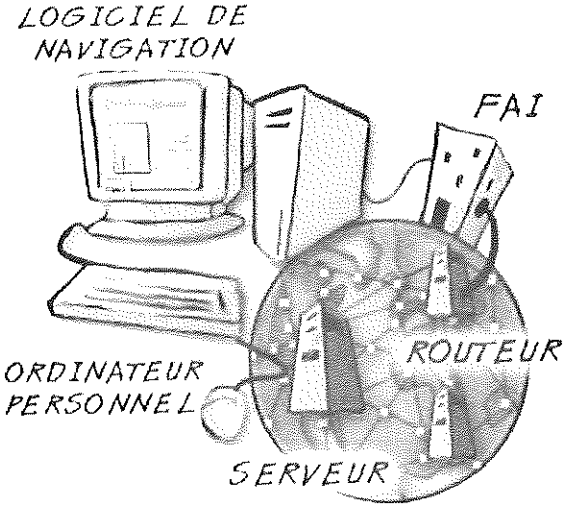

Dans les pas de Kosa Pan

OK-PHRA VISVI SUNTHORN
AMBASSADEVR EXTRAORDINAIRE DE SIAM

Dominique LEGRAND dessin

Parti de Siam le 22 décembre 1685, Ok-Phra Visut Sunthorn, ambassadeur extraordinaire de Phra Naraï auprès de Louis XIV, et plus connu sous le nom de KOSA PAN, était arrivé en France, à Brest, le 18 juin 1686. Après quelques jours de repos, il avait pris, en longeant la Loire,la route de Paris. Il s' était installé au château de Berny, près de Scaux.

C' était la première fois que Louis XIV recevait un ambassadeur venu de si loin, et il voulair que cette rencontre eût le lustre et la renommée qu'il s' efforçait d' attacher toujours à sa personne.

KOSA PAN n' était pas venu en admirateur passionné de la France, mais, fin politique et homme de cour, son éducation et sa mission lui ont toujours dicté la meilleure conduite à avoir.

Tout fut donc fait, de part et d'autre, pour que l'entrée officielle de KOSA PAN dans Paris revêtit la plus grande solennité et le plus grand apparat possible

Nous vous proposons de voir Paris d'un autre oeil et de mettre vos pas

DANS LES PAS DE KOSA PAN

«L'entrée solennelle à Paris se déroula le 12 Août (Lundi, 1686, ndlr) au milieu d'une foule considérable et de monstrueux embouteillages. Le matin, les am bassadeurs s' étaient rendus de Berny dans une maison du faubourg Saint Antoine.»[1]

«L'Entrée dans Paris se fit par la Porte Saint Antoine,[2]»

«Les carrosses du roi allaient les prendre à la Folie-Rambouillet (172, rue de Charenton) d' où ils partaient en grande pompe poru se rendre à la réception du roi.[3]»

Ce domaine, appartenant à la famille de Rambouillet, possédait d'immenses jardins, une terrasse sur la Seine, et de nombreuses commodités. Les Rambouillet reçurent là une société de choix ainsi que les élégants de la Place Royale, ce qui acheva la réputation de la résidence. Comme les Rambouillet étaient protestants, il fut convenu que ce serait l'endroit où les ambassadeurs étrangers non catholiques pourraient le plus commodément attendre les carrosses du roi. Il ne reste hélàs quasiment rien de ce lieu, seulement un pan de mur à bossages, amorce de l' ancienne porte du château, que l'on vit au n°172.

Le Maréchal Duc de la Feuillade, Colonel des Gardes Françaises, et Monsieur Storf vinrent prendre l'Ambassadeur et sa suite en début d'aprés-midi. On gagna directement la Place de la Bastille, pour entrer par la Rue St Antoine, le grand axe Est-Ouest de l'époque.

C' est ici l'ancienne voie romaine (toute droite parce que les romains ne connaissant pas le timon[4], leurs chariots à quatre roues ne pouvaient virer), large et empierrée.

Le plan de Michel TUGOT date de 1739. Les levés ayant duré plusieurs années, on peut avancer qu'il représente Paris aux exvirons des années 1730. Sur d'autres gravures on peut voir qu'en 1650 les abords de Paris n'étaient pas aussi denses.

En 1686, cette zone était surtout une zone de faubourgs, c' est à dire une zone non organisée faite de petits jardins maraîchers[5] individuels, de petites maisons bâties sans ordre, habitées par des gens pauvres, venus de la province poussés par le besoin, ou encore par tous ceux que la Ville refusait de recevoir.

---

[1] VAN DER CRUYSSE Dirk, Louis XIV et le Siam, Fayard éd., 1991, p.387

[2] VACHET Bénigne, Mémoires, M.E.P., GROUPY & Die, 1865. Les têtes de chapitre sont une seule et même phrase

[3] HILLARET Jacques, Connaissance du Vieux Paris, Club Français du Liver éd., 1956, p.66

[4] timon : essieu avant orientable

[5] maraîchers : se dit de jardins de légumes et fruits, établis sur les marais asséchés pour l'extension des villes.

En remontant la rue de Charenton, on peut s'intéresser au Passage du Chantier : on pourra voir dans ce passage, qui doit être les restes du chemin entre les fortifications et les dernières maisons de la ville, de très anciennes demeures, ayant conservé l' architecture du seizième siècle. On remarquera ainsi deux ou trois courettes intérieures évocatrices des conditions de vie de l'époque.

«Pour suivre la rue du même nom...»

Au bout de la rue de Charenton, on débouche sur la Place de la Bastille. En 1686, on découvrait une vaste étendue, dont l'horizon était barré par l'imposante bâtisse de LA BASTILLE. Son emplacement exact est marqué au sol par un pavage spécial. On peut le voir en se plaçant à l'angle du boulevard Henri IV, ou, mieux encore, à celui de la rue Saint Antoine. Les pierres de démolition furent utilisées pour le Pont de la Concorde, pour faire des maquettes de la forteresse (il y en a une au Musée Carnavalet), pour des maisons particulières: il en resta tout de même quelques unes pour reconstituer la base de l'une des tours dans le square Henri-Galli situé tout près, au bout du Bd Henri IV, face au pont de Sully.

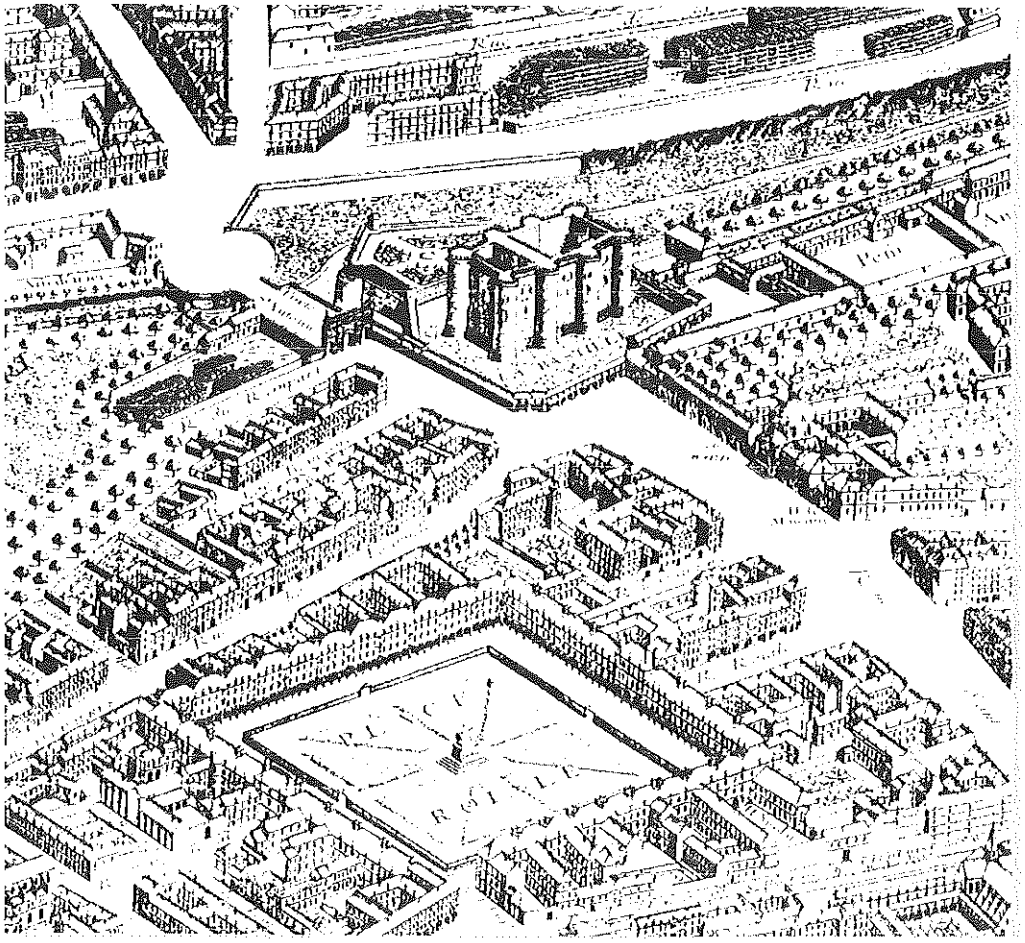

Les fortifications de la contrescarpe[6], puis un fossé de protection bien plus large qu' à Vincennes, la sinistre réputation de l' endroit, devenu une prison royale, dans laquelle les lettres de cachet[7] vous envoyaient pour un oui ou pour un non, mais où l'on pouvait vous oublier facilement, tout cela devait dégager une très grande impression de puissance et de menace.

Commentaires sur les forteresses françaises.

Dèa avant le Moyen Age, les premiers bâtiments de défense étaient une simple enceinte carrée, qui, au fil des ans, s'éleva sur le même plan pour devenir tour d'observation. Ce fut le premier donjon. L'arrivée des premiers canons montra rapidement as plus grande faiblesse : la fragilité de ses angles.

On y para en construisant des tours rondes, qui faisaient ricocher les boulets. La construction devenant beaucoup plus difficile à abttre, les assaillants durent en faire le siège, De son côté, la tour dut s'organiser, et très rapidement elle engloba la résidence du seigneur, des réserves, et des locaux pour la protection des personnes réfugiées à l'intérieur.

Le donjon s'éleva et l'enceinte se protégea des assauts extérieurs et des machines de guere par des douves ou des fossés. L'accès se faisait par une porte unique à laquelle on accédait par un pont-levis, porte qui devint le nouveau talon d' Achille[8] du lieu. Saprotection fut alors assurée par des tours d'angle, proéminentes, qui permettaient un tir direct sur les assaillants. Les forteresses les plus convoitées devinrent en conséquence les plus perfectionnées en matièes en matièfense, mais le principe n'évolua plus, jusqu'à l'arrivée de Vauban.

Avec ses quatre tours d'angle, ses fossés et son pont levis, le donjon de Vincennes donne une très bonne idée de l'aspect de ces anciennes forteresses. La Bastille n'en était qu'un développement. La partie avancée de la forteresse sert de glacis et de redoute. Le glacis était une zone découverte difficile à traverser pour les assaillants exposés aux tirs des défenseurs.

Vauban inventa des tours basses permettant un tir rasant, non plus rondes, mais pentagonales pour permettre des tirs croisés. Cette idée fut développée jusqu'à faire naître des redoutes avancées, détachées du corps principal. Ces tours de défense possédaient en outre une base très large les mettant à l'abri des feux allumés sous les remparts.

C'est cela que Kosa Pan était venu étudier en France.

---

[6] contrescarpe : se dit d'un mur sur le sommet du fossé de défense, côté campagne

[7] lettre de cachet : lettre royale scellée et souvent secrète, contenant un ordre d'emprisonnement ou de bannissement

[8] talon d' Achille : le point vulnérable

Kosa Pan passa devant, en la laissant sur sa gauche. Sans doute eut-il un regard d'intérêt pour la technique de fortification, mais il ne se douta pas que cette forteresse serait abattue avec son aide. Kosa Pan, en effet, apportait, en présent de Phra Naraï à Louis XIV, deux canons, plus décoratifs qu'agressifs, qui furent entreposés au Gardemeuble. (La populace s'en emparera le 13 Juillet 1789 pour, le lendemain, envahir La Bastille. Ces deux canons n'étaient pas seuls : les insurgés avaient aussi des fusils et vingt autres canons pris aux Invalides.)

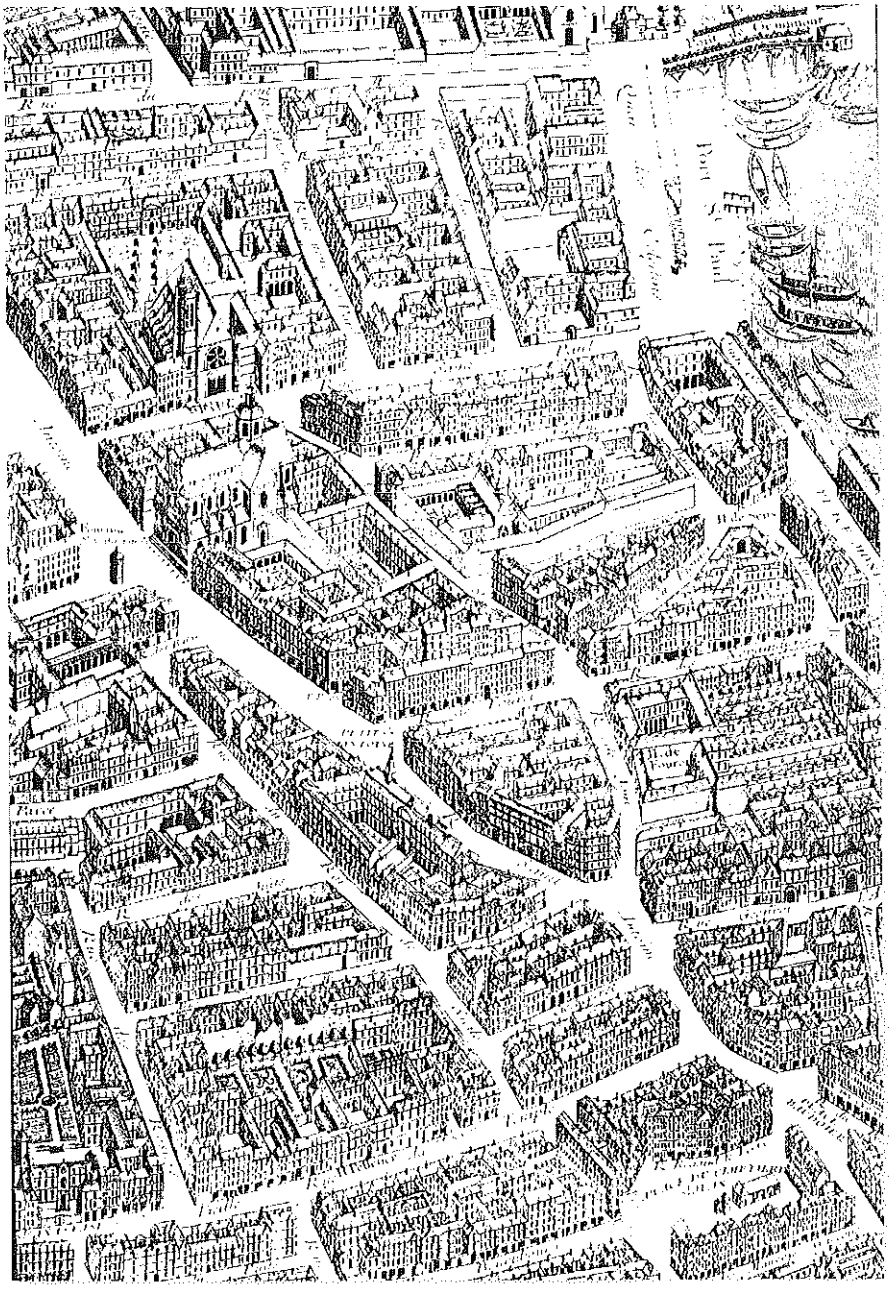

«Jusqu'au Cimetière Saint Jean»

Kosa Pan était entouré d'un véritable cortège.

Sans doute avait on voulu répondre à la réception des ambassadeurs français à Ayutthaya, au cours de laquelle le nombre des barques royales avait grandement impressionné les témoins, et notamment le Chevalier de Chaumont, qui avait même pensé indispensable d'écrire un mémoire sur la façon dont on devrait accueillir l'ambassadeur de Phra Naraï : ainsi Kosa Pan était-il escorté de soixate carrosses armoriés de la Maison Royale, à six ou huit chevaux, d'un régiment de gardes du roi, et précédé d'une musique de trompettes et de cymbales. Cela faisait un cortège de plus d'un kilomètre, et un joli bruit de cavalcade. Le bon peuple parisien, mais aussi les gens plus fortunés, n'ayant guère d'occasions de se distraire à cette époque là, la foule sur le parcours était innombrable.

On entra par la rue Saint Antoine.

Cette rue aussi large et droite qu'elle devait l'être à l'époque a été, toutefois, fortement retouchée par le baron Haussman[9]. A cette époque, elle se prolongeait beaucoup plus loin, par l'actuelle rue François Miron, jusqu'au début de la rue de Rivoli. De nombreux immeubles, surtout aux angles des carrefours, apparaissent comme taillés en biseau, ce qui dénote des travaux de démolition et d'alignement, dans lesquels on n'a gardé que les façades. Ainsi, je pense que la jonction Rivoli-Saint Antoine est de création récente : Kosa Pan n'a pas pu la voir ainsi en 1686. Juste après l'église St Paul, prendre à gauche par la rue F. Miron.

Ce quartier était à l'époque le plus élégant et le plus riche de Paris. Sur les portes de l'église Saint Paul, on peut voir un monogramme SL, qui signifie Saint Louis, car c'est à ce saint qu'elle fut d'abord vouée. Cette église était tellement courue que la Marquise de Sévigné se plaignait de devoir envoyer ses gens occuper son banc dès cinq heures du matin afin que sa place lui soit réservée pour la grand-messe de 10 heures. Pour trouver une ambiance d'époque, je conseillerais deux petits détours : la Place des Vosges (ex-place Royale, au bout de la rue de Birague) et une visite de l'Hôtel de Sully qui abrite aujourd'hui un musé du Patrimoine du Livre.

Les deux visites s'enchaînent parfaitement. Prendre à droite au bout de la rue de Birague pour suivre la galerie marchande : l'entrée arriè arrière de l'Hotel de Sully se trouve dans le quatrième angle. Mais si les galeries d'art moderne ne vous intéressent que très modérément, vous pouvez vous reposer un instant dans le square au milieu de la Place, puis filer directement par l'Hotel de

[9] HAUSSMAN Eugène (1809–1891), Préfet de la Seine, architecte et urbaniste, il dirigea, sous Napoléon III, les ttavaux de restructuratuon du Vieux Paris : on lui doit le visage actuel de la capitale, avec ses immeubles assortis et ses larges avenues inventées pour permettre le déploiement de la cavaleric lors des insurrections.

Sully dans l'angle sutué à gauche lorsque vous avez débouché. Il suffit de traverser le jardin, puis la cour, pour se retrouver dans la rue Saint Antoine après avoir apprécié ce que pouvait être la demeure d'un ministre au dix-septième siècle.

Si l'on a un peu plus de temps, il faut alors visiter le musée Carnavalet situé derrière la Place des Vosges, rue de Sévigné. Il expose l'histoire de Paris à travers des maquettes, des tableaux, et des pièces authentiques, dans le cadre de l'hôtel de Sévigné, dont l'ameublement est en grande partie conservé. Il y a aussi une boutique de livres et d'articles originaux. Beaucoup de renseignements de la présente plaquette en vivnnent.

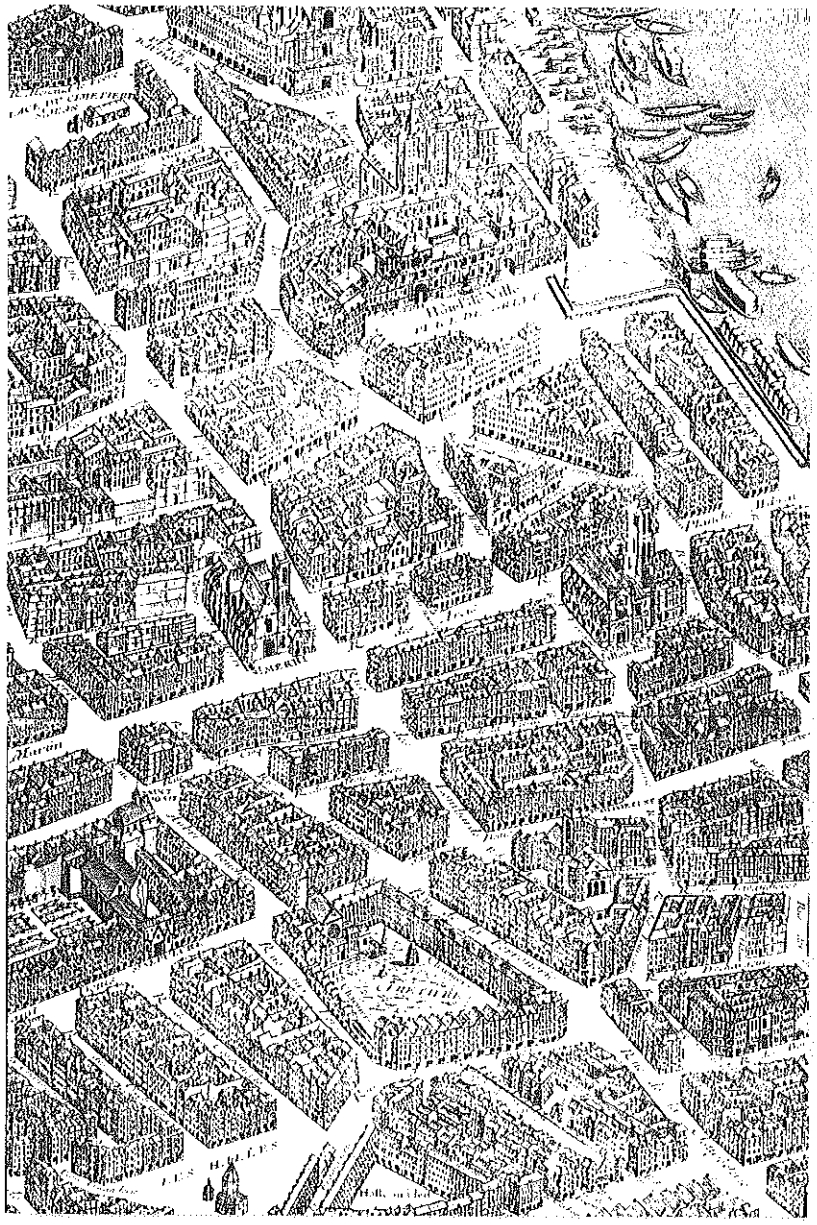

Au débouché de la rue François Miron, ancienne rue de la Porte Baudoyer, nous arrivons à la Place Baudoyer. Il nous faut chercher le cimetière Saint Jean, cité par les témoins de l'époque. Il ne se trouvait pas autour de l'église St Jean, qui jouxtait l'Hôtel de Ville, mais un peu en retrait, en fait plus près de l'église Saint Gervais. Une gravure d'époque est reproduite dans la station de métro Hotel de Ville.

A l'emplacement exact du cimetière se trouve la mairie du 4éme arrondissement (qui d'autre aurait voulu s'installer là ?). Tout le quartier, de l'Hôtel de Ville à l'église Saint Gervais est donc un quartier de facture récente. Néanmoins, il faut s'intéresser aux maisons construites en galerie le long de l'église, car elles sont d'époque et c'est à peu près ainsi qu'étaient organisés les commerces et les étals autrefois.

«Par lequel on se rendit dans la rue de la Verrerie»

En face de la mairie, prendre la rue de Bourg–Tibourg, qui existait aussi du temps de Kosa Pan, sous le nom de rue du Bourg de Tibout, puis tourner immédiatement à gauche pour tomber dans la rue de la Verrerie : ici on plonge immédiatement dans le Vieux Paris. Pour l'observer dans de bonnes conditions, il vaut mieux être matinal, à cause du trafic.

LES RUES DU VIEUX PARIS. «Jusqu'à Louis XVI, le tracé des rues de Paris a épousé celui d'anciens sentiers ou d'anciens chemins. [...] Le premier pavage fut entrepris sous Philippe Auguste, [...] limité aux voies les plus fréquentées : Saint Jacques, Saint Martin, Saint Honoré et Saint Antoine, qui, formaient ce qu'on appelle la croisée de Paris (axe nord-sud et Est-Ouest, ndlr), et aussi aux deux ponts d'alors, le pont au Change et le Petit-Pont. [...] Les autres rues, sombres et boueuses avaient un caniveau unique placé en leur milieu. Pas de trottoirs, des bornes latérales servaient de protection aux piétons.

LES MAISONS DU VIEUX PARIS. Les maisons de Paris avaient au Moyen Age un rez-de-chaussée en pierre de taille que surmontaient des poutres de bois sur lesquelles prenait appui une charpente de poteaux de bois dite à colombage dont les interstices étaient remplis par des moellons recouverts de plâtre. [...] Elles avaient deux, trois ou quatre étages. [...] Une seule fenêtre par étage et un petit cabinet noir derrière. [...] Pas de gouttières.»[10]

Imaginons la rue sans publcité, mais avec une grande agitation dûe à une vie de quartier beaucoup plus inportante qu'aujourd'hui : petits métiers, attroupements de commères, cochons errants occupés au nettoyage des immondices, enfants plus ou moins abandonnés à eux-mêmes et s'appropriant la rue.

[10] HILLAIRET Jacques, op.cit. p. 5 et 6

Rue de la Verrerie, c'est à dire rue des verriers et non pas des vitriers. Cette rue abritait autrefois des ateliers de fonderie de verre, et de fabrication de carreaux et émaux. Ces artisans nous sont surtout venus d'Italie, à l'époque de Concini et de Marie de Médicis, c'est à dire dans les années 1611–1620. Comme on peut le voir sur le plan ancien, la rue du Renard, la rue du Renard, l'église Saint–Merri, la rue St Martin, tout cela existait en 1686.

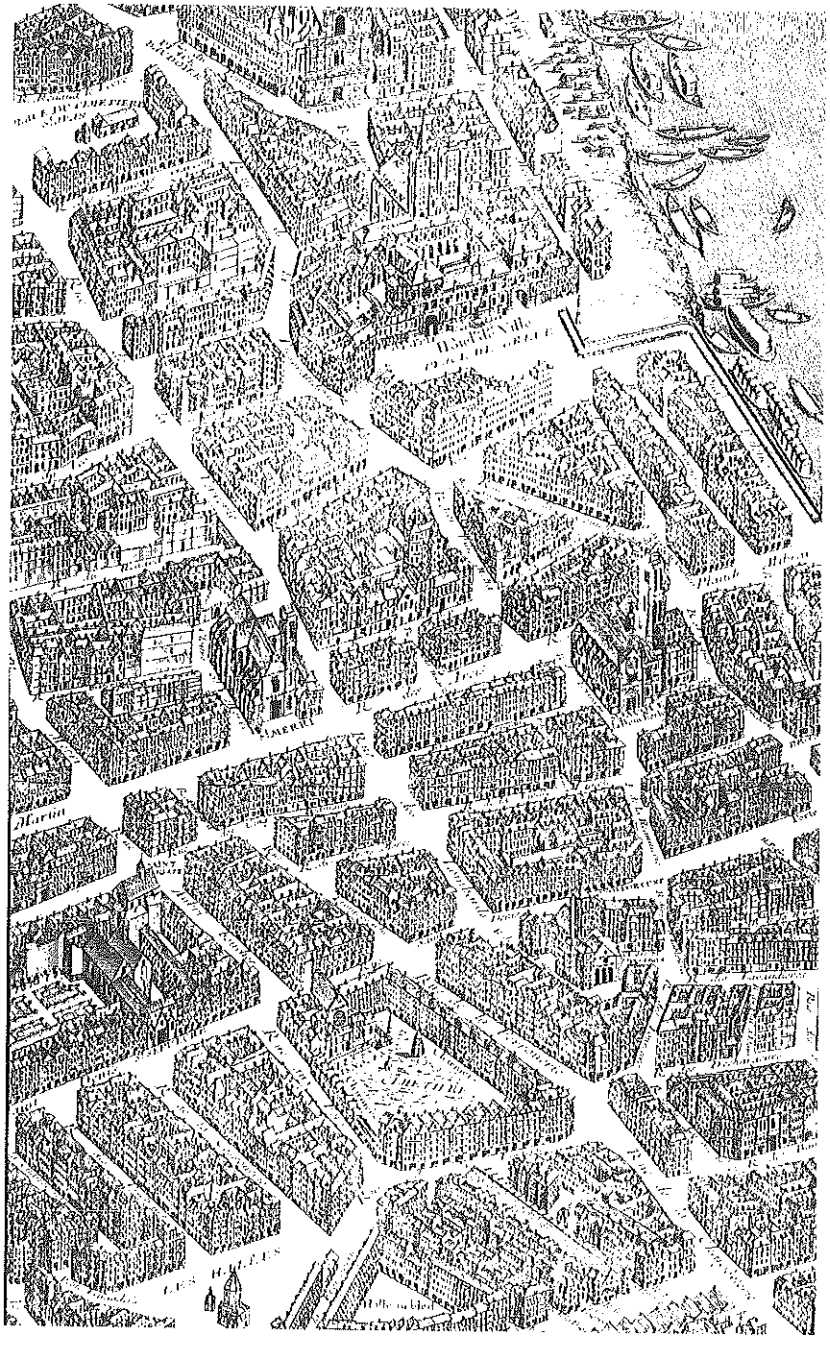

«On vint ensuite par celle de la Ferronnerie et de Saint Honoré...»

Pour rejoindre celle-ci, il faut d'abord suivre la rue des Lombards, et traverser le boulevard de Sébastopol, que Kosa Pan n'a pas pu connaître.

Les Lombards dont il est question ici sont les Juifs italiens financiers des rois de France depuis Philippe Auguste. Ils étaient banquiers, changeurs, prêterurs ou usuriers. Nous leur devons, à la fin du quinzième siècle, l'invention de la comptabilité dite «en partie double» dont lie monde entier se sert aujourd'hui.

Au bout de la rue des Lombards, tournons à droite dans la rue Saint Denis, puis immédiatement à gauche pour tomber dans la rue de la Ferronnerie.

Rue Saint Denis : les filles y faisaient déjà leur commerce, et la police était déjà impuissante contre ces «vulgivaguex»[1]

Rue de la Ferronnerie : c'est là, au n°11, que fut assassiné notre «bon roi Henri IV». Nous sommes à deux pas du Forum des Halles, et à trois pas du Centre Pompidou.

Nous sommes aussi tout près du Restaurant Ban Thaï, dont nous connaissons bien le propriétaire et la qualité de la cuisine. Si le coeur vous en dit...

Nous sommes aussi dans un quartier très remanié par les urbanistes, et qui ne ressemble plus du tout à celui traversé par le cortège. Hâtons nous de traverser la rue des Halles et de rejoindre la rue Saint Honoré, qui s'appelait encore pour Kosa Pan, rue de la Chausseterie. Le seul intérêt de cette dernière pour nous est qu'en son début elle a conservé son allure d'antan, mais ses façades de commerce l'ont défigurée.

«Puis la rue de l'Arbre sec...»

Prendre à gauche peu après le début de la rue St Honoré. Le nom de la rue est encore gravé dans la pierre. Cette rue débouche face au Pont-Neuf, après avoir longé le chevet de l'église Saint Germain l'Auxerrois.

Cette petite rue au nom curieux doit peut-être son nom à la potence (arbre sec s'il en est) qui se trouva longtemps à son extremité nord. Elle longe dans sa plus grande partie les entrées de service d'un grand magasin parisien, La Samaritaine, du nom d'une pompe construite par Henri IV Pour anener l'eau nécessaire aux travaux du Louvre.

---

[1] vulgivague : de deux mots latins signifiant errer et vulgaire. Cité dans un rapport du lieutenant de police La Reynie et illustré dans une gravure visible au musée Carnavalet.

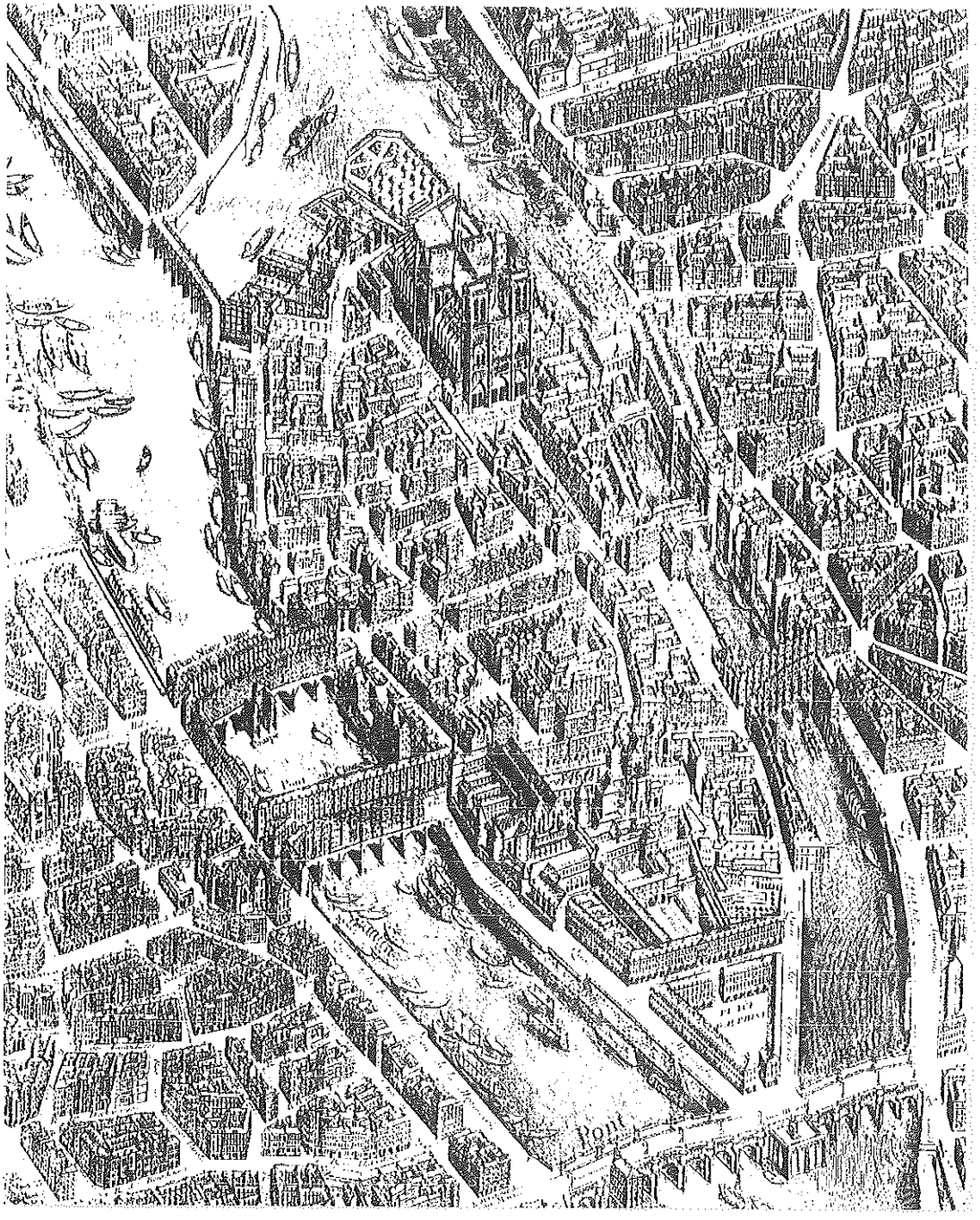
Pont

«On passa sur le Pont neuf et dans la rue Dauphine...»

Aujourd'hui «plus vieux pont de Paris» le Pont Neuf était à cette époque le plus récent. Sa construction s'étala sur une longue durée, de 1578 à 1605.

«La vogue du nouveau pont fut prodigieuse. Pas de maisons ! Pour la première fois, les parisiens pouvaient franchir la Seine en l'apercevant. De plus, des trottoirs hauts de quatre marches mettaient les piétons à l'abri de la circulation. Le pont devint un lieu de promenade [...]» Il avait la réputation d'être le coeur de Paris. Tout le monde y passait au moins une fois dans la journée, si bien que l'on s'y donnait rendez-vous sans même préciser l'heure, tout juste le matin ou le soir. «Un dicton affirmait «qu'on est toujours sûr de rencontrer sur le Pont neuf à n' importe quelle heure : un moine, un cheval blanc et une putain». Le pont était égayé par des boutiques installées dans les demi-lunes. [...] Là se rassemblaient des marchands ambulants, des bouquetières, des arracheurs de dents, des chansonniers, des bateleurs, des saltimbanques...Les tire-laine et coupeurs de bourses abondaient.»[12]

La pompe de La Samaritaine : autre merveille, la première machine élévatrice d' eau dans Paris. Pour le château des Tuileries et le Palais du Louvre auxquels on travaillait, il fallait de l'eau...[...]» Le bâtiment comportait un niveau bas, un rez de chaussée à hauteur du tablier, et un premier étage couronné d'un campanile qui conterait un carillon de 25 cloches, sonnant toutes les heures. Il était décoré d'un bas relief en bronze doré représentant le Christ et la Samaritaine au Puits de Jacob. D'où le nom de la pompe...

Déjà fort encombré en temps normal par la foule des badauds[13], il devait, en ce 12 août 1686, être quasiment bouché. Mais ce fut, pour Kosa Pan, s'il put l'apercevoir, la première occasion de voir la Seine en ville de faire la comparaison avec le Chao Praya.

Ce pont enjambe la Seine en prenant appui sur la pointe de l'île de la Cité et délimitant ainsi le Square du Vert Galant, qui n'existait pas à l'époque, mais la statue d'Henri IV s'y trouvait déjà

De l'autre côté du Pont Neuf, se trouve la rue Dauphine.

---

[12] HILLAIRET Jacques, op.cit., p.200

[13] badaud : personne qui s'attarde à regarder le spectacle de la rue (même origine que bâiller)

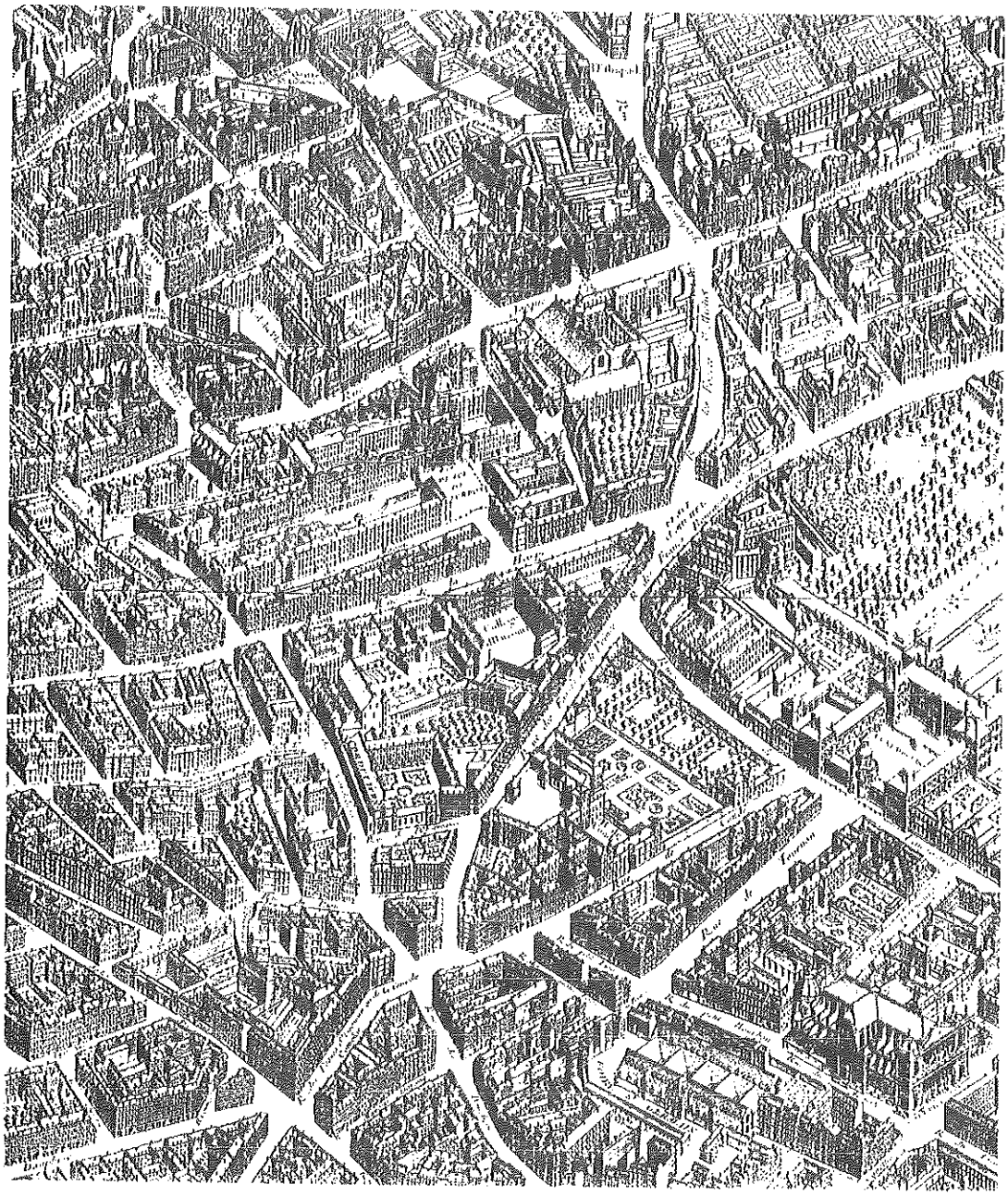

Aujourd'hui très animée, cette rue devait, en 1686, ressembler à sa voisine, la rue de Nevers, plus calme et moins bariolée. On peut y jeter un coup d'oeil pour s'en faire une idée, néanmoins, c'est par la rue Dauphine qu'il faut continuer et rejoindre le carrefour avec la rue Mazarine.

Au bout de la rue Dauphine, se trouve un petit carrefour d'aspect très embrouillé : deux rues importantes y débouchent (Mazarine et Dauphine) mais 4 voire 5 et même 6 selon le point de vue, en repartent (St André des Arts, Cour Rohan, Ancienne Comédie, Grégoire de Tours, Buci, Mazet)

Nous nous trouvons à l'ancienne Porte Dauphine. La rue Mazet était autrefois rue de la Contrescarpe, c'est à dire une ruelle descendant dans le fossé, et permettant de rejoindre l'autre bord, la contrescarpe, sans franchir la porte. Une fois la porte passée, plusieurs directions s'offraient. En 1650, le Carrefour de Buci était le point de départ des diligences pour Orléans et Bordeaux, la voie hors-les-murs passait devant et différentes voies ou chemins permettaient de se rendre dans les vergers et jardins alentours.

Cette porte a été abattue avec plusieurs autres en 1672. Les fossés Saint Germain, qui devaient être couverts d'immondices et d'herbes folles, et qui avaient fini de se remplir depuis Philippe Auguste et Charles V, furent bouchés. On créa la rue des Fossés Saint-Germain, ou rue de la Comédie, du nom d'un théâtre qui s'y trouvait.

L'actuelle rue Grégoire de Tours remplace deux rues anciennes (Mauvais Garçcons et Coeur Volant). La Rue de Buci a remplacé la rue du Four Banal en son début. La rue St André des Arts qui longeait les fortifications existe toujours.

La Cour Rohan (on devrait dire Rouen) mérite un détour. Ancien hôtel des évêques de Rouen, elle se compose en fait de trois cours intérieures dont la dernière est très pittoresque (puits à margelle, dernier vrai pas-de-la-mule (ou montoir) de Paris).

En 1686, le meilleur chemin passe par la rue de l'Ancienne Comédie : il est peu vraisemblable que l'on ait pris un autre itinéraire car il aurait fallu passer par la rue des Mauvais Garçons, puis celle du Coeur Volant. Ces rues étaient certes au moins aussi utilisées que la précédente, mais bien moins fréquentables. Au bout de la rue on arrive au carrefour de l'Odéon, qui ne portait pas encore de nom. Traversons.

Ici on peut faire l'hypothège que le cortège ait continué tout droit le long de la rue de Condé. En effet, comme on peut le voir sur l'ancien plan, l'hôtel et les jardins de «Monsieur le Prince» garnissaient la majeure partie de la rue et celle-ci devait offrir un aspect plus flatteur que les autres rues. Dans ce cas, on atteint la rue de Tournon en passant devant le palais du Luxembourg. Mais rien n'est moins sûr, car la rue devait être déserte.

La première rue à droite est la rue des Quatre Vents, du nom d'nom d'une enseigne représentant des têtes d'amours soufflant aux quatre points cardinaux. Elle donne, comme autrefois, dans la rue de Seine, dont cette portion s'appelait rue du Brave. A gauche s'ouvre devant nous la rue de Tournon, avec le Palais du Luxembourg en perspective.

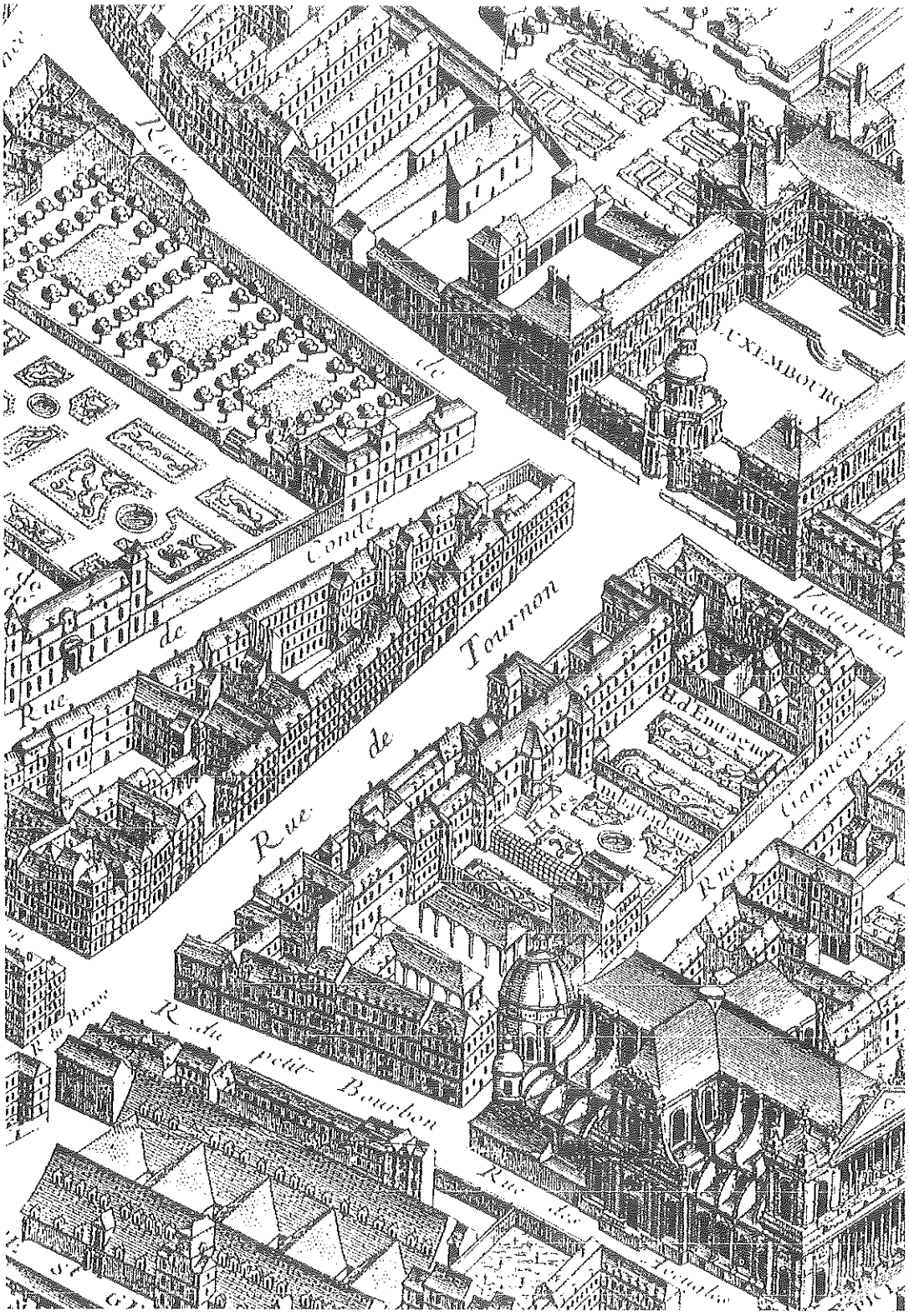
Rue
de
Tournon
Rue
de
Conde
Rue
de
Vaugirard
Rue
de
Rue
de
Rue
de

Si l'on n'a pas pris, en 1686, la rue des Quatre Vents, peut être est-on passé par l'actuelle rue Saint Sulpice, autrefois rue du Petit Lion. Cette rue est un peu plus large que la précédente et débouche, de la même façon, dans la rue de Tournon. C'est l' hypothèse que je retiendrai.

«Et l'on gagna la rue de Tournon où est l'Hôtel des Ambassadeurs»

Nous nous trouvons enfin dans la rue de Tournon. Elle n'a pas beaucoup changé depuis l'époque de la visite de Kosa Pan. Cependant, les entrées des cours des hôtels particuliers ont toutes été fermées, et les façades alignées.

Environ cinquaznte mètres à droite avant d'arriver au Sénat actuel, on peut voir une façade ornée du drapeau de la République. C'est l'entrée, corrigée, de l'ancien HOTEL DES AMBASSADEURS. Ce bâtiment héberge aujourd'hui les officiers supérieurs de la Garde Républicaine, autant dire des locataires choisis. En principe, il ne se visite donc pas.

Cet hôtel fut construit par un architecte italien à la demande du ministre Concini. En 1630 il devint la résidence officielle des ambassadeurs extraordinaires et, à ce titre, en ce 12 Août 1686, fut mis à la disposition de notre invité du jour.

Il était 7 heures du soir et tout le monde devait être extrêmement fatigué, les hommes, les chevaux et...les Ambassadeurs.

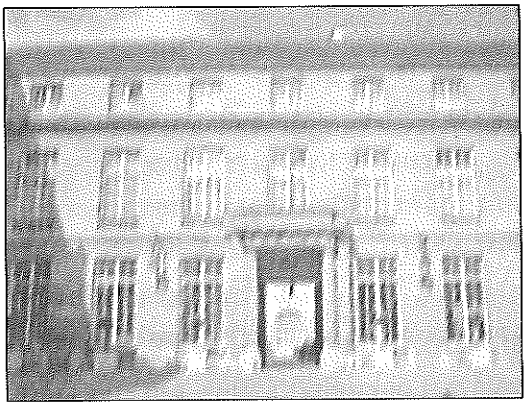

La façade principale, dans la cour d'Honneur.

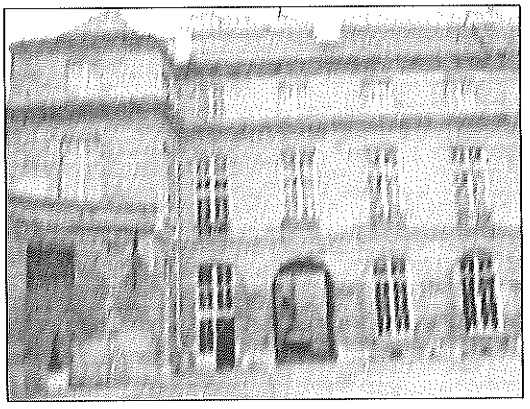

La façade Sud dans la cour intérieure.

ตามรอยวรรณคดีนิราศ และประวัติศาสตร์ไทย ในต่างประเทศ

ปรีดี พิศภูมิวิถี*

บทนำ : การสืบค้นเอกสารไทยในต่างประเทศ

การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยโดยใช้เอกสาร หลักฐานข้อมูลจากต่างประเทศนั้น มิได้เป็นปรากฏการณ์ที่แปลกใหม่แต่อย่างใดในทางตรงกันข้ามบรรดาเอกสารหลักฐานเหล่านั้น ซึ่งไม่ว่าจะเป็นหลักฐานชั้นปฐมภูมิหรือชั้นทุติยภูมิได้รับการแปลเป็นภาษาไทยมาบ้างแล้วในอดีต และได้ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงมาโดยตลอดนับครึ่งศตวรรษ เมื่อสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงดำรงตำแหน่งองค์นายกหอพระสมุดวชิรญาณ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๕๘ ก็ทรงโปรดฯ ให้รวมเหล่าบรรดาราชบัณฑิตในแขนงสาขาวิชาต่าง ๆ และโปรดเกล้าฯ ให้มีการคัดลอกเอกสารที่ว่าด้วยสยามจากประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญถ่ายแปลออกเป็นภาษาไทย อาทิ ในคราวที่ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ เดินทางกลับประเทศฝรั่งเศส และได้พบวารสารที่

---

* นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาฝรั่งเศสศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ เอกสารประกอบการเสวนาเชิงวิชาการเรื่อง "ตามรอยเอกสารเรื่องไทยในฝรั่งเศส" จัดโดยภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔ ศูนย์ข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัย ฝรั่งเศส–ไทยศึกษา

ตีพิมพ์บทความเกี่ยวกับการเดินทางของราชทูตสยามในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ในวารสาร Mercure Galant เมื่อนำเอกสารดังกล่าวกลับมายังประเทศไทย สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ โปรดฯ ให้ท่านเจษฎาจารย์ ฟ. ฮีแลร์ แห่งโรงเรียนอัสสัมชัญ แปลเป็นภาษาไทย และตีพิมพ์เป็นตอน ๆ ในวารสารอุโฆษสมัย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๒ – พ.ศ. ๒๔๖๖ ให้ชื่อเรื่องในคราวนั้นว่า "ทูตไทยไปเมืองฝรั่งเศส" ต่อมาราชบัณฑิตสภาจึงจัดรวมพิมพ์เป็นเล่มเข้าในชุดประชุมพงศาวดารภาคที่ ๕๗ เรื่อง โกษาปานไปฝรั่งเศส ภาคที่ ๑–๔ หรือ เอกสารสำคัญฉบับหนึ่ง เช่น จดหมายเหตุ ฟอร์บัง ซึ่งหม่อมเจ้าดำรัสดำรง เทวกุล ทรงแปลเก็บความและตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๖ ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นเทวะวงศ์วโรทัย แต่ใช้ชื่อว่า "บันทึกความจำของออกพระศักดิสงคราม" ต่อมาสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ จึงโปรดฯ ให้พิมพ์รวมในประชุมพงศาวดารภาคที่ ๘๐ จดหมายเหตุฟอร์บัง ดังนี้เป็นต้น การจัดการกับเอกสารดังกล่าวยังผลให้เกิดการก่อตั้งกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ขึ้น โดยมีภารกิจอยู่ที่การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยที่ปรากฏอยู่ในต่างประเทศและแปลเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ ดังปรากฏว่ามีเอกสารจำนวนมากในความครอบครองของกองวรรณกรรมฯ และได้รับการพิมพ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง*

การค้นพบเอกสารที่ต่างประเทศซึ่งมีเนื้อความเกี่ยวกับประเทศสยามจึงยังประโยชน์แก่การศึกษาในประเทศเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสาขาวิชาประวัติศาสตร์ไทย เราคงจะกล่าวได้ว่าบรรดาเอกสารต่าง ๆ ที่พบนั้นเกือบทั้งหมดมีเนื้อความที่เกี่ยวกับสภาพและลักษณะการเมือง การปกครองของสยามมากกว่ามุมมองในด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นผลของการขยายองค์ความรู้ในด้านตะวันออกศึกษาที่เริ่มปรากฏเป็นรูปร่างขึ้นเมื่อราวศตวรรษที่ ๑๗ โดยมุ่งเน้นไปที่การแสวงหาดินแดนที่เหมาะสมเพียงพอที่จะสามารถตั้งถิ่นฐานที่สอดคล้องกับการเริ่มขยายตัวของบริษัททางการค้าในบริเวณภูมิภาคอินโดจีนได้ ผลงานที่ปรากฏของชาวตะวันตกในช่วงศตวรรษดังกล่าวที่เป็นหลักสำคัญ เช่น งานเขียนของ เดอ ลา ลู แบร์ เรื่อง Du Royaume de Siam โดยนายสันต์ ท. โกมลบุตร แปลเป็นภาษาไทยในชื่อ *ราชอาณาจักรสยาม* นิโคลาส์ แชร์แวส เรียบเรียงหนังสือเรื่อง Histoire Naturelle et Politique du royaume de Siam ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยในชื่อว่า *ประวัติศาสตร์ธรรมชาติและการเมืองแห่งราชอาณาจักรสยาม* โดย สันต์ ท. โกมลบุตร เช่นกัน นอกจากนี้ยังปรากฏเอกสารของชาวต่างชาติอื่น ๆ อีกมาก เช่น จดหมายเหตุวันวลิต จดหมายเหตุแกมเฟอร์ ประวัติศาสตร์ราชอาณาจักรสยามของ ตุรแปง เป็นต้น ซึ่งต่างก็เสนอลักษณะของการเมืองการปกครองและสิ่งที่พบเห็นในราชอาณาจักรสยามไว้อย่างน่าสนใจ และส่วนใหญ่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยแล้ว

---

* ผู้สนใจสามารถอ่านบทความเพิ่มเติมได้ที่ นันทา วรเนติวงศ์ "เอกสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวรรณคดีไทยซึ่งคัดมาจากต่างประเทศในความครอบครองของกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์และกองหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร" *วารสารศิลปากร* เล่ม ๔ ปีที่ ๒๐ พ.ศ. ๒๕๑๙ หน้า ๓๘–๕๘. และเล่มที่ ๑ ปีที่ ๒๑ พ.ศ. ๒๕๒๐ หน้า ๔–๓๕.

ในขณะเดียวกับที่มีการแปลเอกสารต่าง ๆ นั้น การค้นพบเอกสารชั้นต้นในต่างประเทศก็ปรากฏให้เห็นอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ จำเป็นต้องเข้าใจในเบื้องต้นว่า การค้นพบเอกสารต่าง ๆ นั้นมิใช่เรื่องที่กระทำได้โดยง่าย ทั้งนี้เนื่องจากเราไม่ทราบแหล่งที่จัดเก็บไว้อย่างแน่นอน และตัวเอกสารเองก็อาจจะสูญหายไปแล้วดังนี้ ตัวอย่างของการค้นพบเอกสารชั้นต้น เช่น การค้นพบเอกสารเรื่อง Mémoire du Père De Bèze sur la vie de Constance Phaulkon, premier ministre du roi de Siam et sa triste fin (ความทรงจำของบาทหลวง เดอเบส เกี่ยวกับชีวิตและมรณกรรมของกองสตังซ์ ฟอลคอน แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร) เอกสารฉบับนี้เก็บอยู่ที่หอสมุดมหาวิทยาลัยโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น และพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. ๑๙๔๗ (พ.ศ. ๒๔๙๐) ที่กรุงโตเกียว โดยได้ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝรั่งเศส–ไทย และความวุ่นวายทางการเมืองในช่วงปลายรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์

ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปมีระบบการจัดเก็บเอกสารที่ดี ทั้งการดูแลรักษาและการใช้งาน ในช่วงครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ผู้บุกเบิกการศึกษาค้นคว้าเอกสารชั้นต้น ได้แก่ หม่อมหลวงมานิช ชุมสาย ซึ่งสามารถสืบค้นเอกสารใหม่ ๆ ได้มากมาย เช่น เอกสารเรื่อง Relation de l'Ambassade de M. le Chevalier de Chaumont, Histoire de M. Constance ou Phaulkon, Particularités de la Révolution de Siam par Vollant des Verquains, Voyage des Ambassadeurs de Siam par De Visé เป็นต้น ส่วนอีกท่านหนึ่ง คือ ศาสตราจารย์ขจร สุขพานิช ได้ศึกษาเอกสารเชิงเปรียบเทียบวิเคราะห์และประเมินค่าของเอกสารชั้นต้น ทั้งสองท่านปรารภเสมอว่าบรรดาประเทศต่าง ๆ ที่เคยมีสัมพันธไมตรีกับสยามในสมัยก่อนนั้น อาจจะยังคงเก็บเอกสารเก่า ๆ ไว้เสมอ เช่น เอกสารสมัยรัชกาลที่ ๕ ที่เก็บไว้ที่ใต้ถุนแฟ้มสถานทูตไทยประจำกรุงปารีส หรือบรรดาเอกสารไทยที่หอสมุดบริติชมิวเซียม กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ หอสมุดแห่งชาติกรุงบรัซเซล ประเทศเบลเยี่ยม เป็นต้น[๒]

ในประเทศฝรั่งเศส นอกจากสถานทูตไทยแล้วยังมีหอจดหมายเหตุและหอสมุดสำคัญต่าง ๆ ทั้งของรัฐและของเอกชนที่เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ การจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมิภาคตะวันออกจะได้รับการจัดเก็บที่หอสมุดแห่งชาติ (Richelieu) เป็นหลัก ณ หอสมุดนี้จะแบ่งการจัดเก็บเอกสารตามหมวดหมู่ได้เป็นระบบ เช่น แบ่งเป็นแผนกเอกสารตะวันออก แผนกเอกสารตะวันตก แผนกแผนที่ และแผนผัง แผนกเหรียญกษาปณ์ แผนกเรื่องเครื่องสรรพาวุธ เป็นต้น นอกเหนือไปจากนี้ยังมีการเก็บรักษาเอกสารชั้นต้น และเอกสารค้นคว้าวิจัยตามหอสมุดส่วนบุคคลหรือสถาบันต่าง ๆ[๓] เช่น หอสมุดของสถาบันภาษาและ

---

[๒] ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน ขจร สุขพานิช, *ข้อมูลจากอดีต*, กรุงเทพ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, ๒๕๑๘ หรือใน มานิจ ชุมสาย, ม.ล., *หลักฐานประวัติศาสตร์ไทยในต่างประเทศ*, กรุงเทพ : เฉลิมนิจ, ๒๕๒๕.

[๓] รายชื่อสถาบันที่น่าสนใจนั้นสามารถสืบค้นได้ใน กรรณิกา จรรย์แสง, "ตามรอยเอกสารว่าด้วยสยามในฝรั่งเศส", *วารสารอักษรศาสตร์* มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ (๒๕๓๖) หน้า ๘๔–๙๖. และใน Laurent HENNEQUIN "แหล่งข้อมูลและวิจัยเกี่ยวกับประเทศไทยในฝรั่งเศส" กรรณิกา จรรย์แสง, แปล, วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๑๘ (๒๕๓๘) หน้า ๑๕๖–๑๖๗.

วัฒนธรรมตะวันออก (INALCO) หอจดหมายเหตุของเอกชนที่สำคัญแห่งหนึ่ง คือ หอจดหมายเหตุคณะมิชชังต่างประเทศ กรุงปารีส (Archives de la Mission Etrangère de Paris) ซึ่งอาจารย์ภูธร ภูมะธน ได้ค้นพบเอกสารสำคัญยิ่ง ณ ที่แห่งนี้ คือ ต้นฉบับลายมือบันทึกของออกพระวิสุทธ สุนทร (โกษาปาน) จำนวน ๖๘ หน้า และเอกสารอื่น ๆ ที่น่าสนใจ[๔]

ตัวอย่างต่าง ๆ ที่ยกมาประกอบนี้แสดงให้เห็นว่าการค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ต้องใช้เวลา ความละเอียดลออและความอดทนเป็นอย่างมาก ทั้งในบางกรณีต้องอาศัย "ความบังเอิญ" เข้าช่วย ผู้เขียนขอตั้งข้อสังเกตไว้ว่าการค้นคว้าเอกสารที่ฝรั่งเศสสามารถทำได้สะดวกรวดเร็วกว่าการค้นคว้าในประเทศไทยมาก ด้วยเหตุผลอย่างน้อย ๒ ประการ คือ

๑. ระบบการจัดเก็บเอกสารในห้องสมุดและหอสมุดต่าง ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างดี ห้องสมุดในแต่ละที่จะแบ่งประเภทของเอกสารไว้อย่างชัดเจน ทั้งอาจแยกย่อยเอกสารตามภูมิภาค เช่น เอกสารจากทวีปตะวันออก เอกสารจากทวีปตะวันตก หรือแยกตามประเภทของเอกสารนั้น ๆ อาทิ ต้นฉบับเอกสารโบราณที่หายาก เอกสารสิ่งพิมพ์ วารสาร บทความ เป็นต้น ปัจจุบันการค้นคว้าที่ง่ายที่สุด คือ การใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล อย่างไรก็ตามสิ่งที่นับว่าเป็นประโยชน์มากสำหรับ "มือใหม่" ในการค้นคว้า คือ บรรณานุกรมอ้างอิง ที่จัดแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

๑) Catalogue เป็นรายชื่อหนังสือที่ระบุรายละเอียดเฉพาะชื่อ–รหัส ของหนังสือที่มีในความครอบครองของห้องสมุด

๒) Inventaire จัดเป็นบรรณานุกรมที่ให้รายละเอียดของหนังสือเพิ่มมากขึ้น เช่น ให้รายละเอียดว่าเป็นเอกสารในสมัยใด มีขนาดเท่าใด ลักษณะการเขียนเป็นลายมือประเภทใด เป็นต้น

๓) Notice นับว่าเป็นบรรณานุกรมที่มีรายละเอียดของเอกสารมากที่สุด มีลักษณะเป็นบรรณ-นิทัศน์ โดยมีเนื้อความโดยย่อของเอกสารนั้น ๆ พร้อมทั้งรายละเอียดข้อมูลของเอกสาร เช่น รหัสเอกสาร ห้องที่จัดเก็บ เป็นต้น

๒. ศักยภาพของบุคลากรในหอสมุด โดยเฉพาะภัณฑารักษ์ (Conservateur/Conservatrice) ซึ่งจะจบการศึกษาจากสถาบัน Ecole Nationale des Chartes เป็นส่วนใหญ่ สถาบันนี้ผลิตนักจดหมายเหตุและผู้เชี่ยวชาญเรื่องเอกสารโบราณ ดังนั้นบุคลากรในห้องสมุดจึงจะคอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการค้นหาเอกสาร ในกรณีที่เอกสารนั้น ๆ ไม่ได้จัดเก็บอยู่ที่หอสมุดที่เราค้นคว้า ภัณฑารักษ์จะสืบค้นให้ต่อไปว่าเอกสารนั้นจัดเก็บไว้ที่ใดและติดต่ออำนวยความสะดวกให้มากที่สุด หน้าที่อื่น ๆ ของภัณฑารักษ์ คือ การหาเอกสารและนำมาให้กับผู้ขอใช้บริการที่หอสมุดแห่งชาติเมื่อเรามีความประสงค์ที่จะใช้หรืออ่านเอกสารใดใด เราต้องเขียนใบขอใช้เอกสารและนำไปยื่นขออนุมัติจากภัณฑารักษ์ที่รับผิดชอบ จากนั้นจะมีเจ้าหน้าที่นำเอกสารมาให้ยังโต๊ะนั่ง และในกรณีที่เป็นเอกสารโบราณ เจ้าหน้าที่ก็จะนำผ้าและโต๊ะขนาดเล็กสำหรับวางเอกสารมารองเพื่อป้องกันมิให้เอกสารได้รับความเสียหาย และเมื่อใช้เอกสารเรียบร้อยแล้วจึงนำไปคืนยังภัณฑารักษ์

---

[๔] ภูธร ภูมะธน, "เอกสารไทยในฝรั่งเศส : เอกสารภาษาไทยสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชที่น่าสนใจ ๒ ฉบับที่สำนักมิชชังต่างประเทศ" *ศิลปวัฒนธรรม* ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ย. ๒๕๒๘) หน้า ๑๑๔–๑๒๑.

"ต้นทางฝรั่งเศส" : การค้นพบและการศึกษาวิเคราะห์เบื้องต้น[๕]

ระหว่างเดือนเมษายน–มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ผู้เขียนมีโอกาสเดินทางไปประเทศฝรั่งเศสเพื่อค้นคว้าข้อมูลประกอบการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ และได้ใช้เวลาส่วนหนึ่งที่แผนกเอกสารตะวันออก (La Division des Manuscrits Orientaux) หอสมุดแห่งชาติ กรุงปารีส ซึ่งเป็นอีกแหล่งหนึ่งที่จัดเก็บเอกสารโบราณทั้งทางประวัติศาสตร์ วรรณคดีเกี่ยวกับภูมิภาคตะวันออก นับแต่ยุคคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ เป็นต้นมา สำหรับเอกสารที่เป็นภาษาไทยนั้นมีทั้งเอกสารประเภทสมุดไทย[๖] และใบลานซึ่งมีอายุราวปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ เป็นต้นมา จัดเก็บอยู่จำนวนหนึ่ง ทั้งที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ วรรณคดีและศาสนา อาทิ เอกสารคำสอนเกี่ยวกับคริสต์ศาสนา ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช กฎหมายพระอัยการกู้หนี้ หนังสือสัญญาทางการค้า พงศาวดารเมืองเหนือ พงศาวดารเมืองมอญ วรรณคดีเรื่องสมุทรโฆษคำฉันท์[๗] เป็นต้น

ในขณะที่ผู้เขียนตรวจสอบเอกสารอยู่นั้นพบว่า มีเอกสารโบราณเป็นวรรณคดีไทยเรื่องหนึ่งระบุไว้ในบรรณานุกรมที่ทางห้องสมุดแห่งชาติทำไว้[๘] ระบุรายละเอียดไว้เพียงว่า เป็นกวีนิพนธ์ ในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ เป็นสมุดไทยลำดับที่ ๓๑๗ ในแฟ้มเอกสารที่ว่าด้วยอินโดจีน (Fonds Indochinois) ให้ชื่อไว้ว่า *ต้นทางฝรงงเสย* (Ton thang fărăngset) และมีภาษาฝรั่งเศสกำกับว่า Le chemin français

"ต้นทางฝรั่งเศส" เป็นวรรณคดีนิราศของไทยเล่มหนึ่งที่สาบสูญไปจากประวัติวรรณคดีของไทย การค้นพบต้นฉบับในครั้งนี้จึงจะทำให้ความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีและประวัติศาสตร์ไทยที่พร่องนั้นสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น วรรณคดีนิราศเรื่องนี้เขียนลงในสมุดไทยดำ ด้วยดินสอขาว หนาจำนวน ๓๘ พับ มีขนาด ๓๘.๕ × ๑๒.๕ เซนติเมตร ตัวอักษรที่เขียนบางแห่งไม่ชัดนัก กระนั้นก็ตามยังสามารถอ่านได้โดยสะดวก เนื่องจากเอกสารยังอยู่ครบบริบูรณ์ไม่ชำรุดหรือถูกแมลงกัดกิน

ในเบื้องต้นเมื่อพิจารณาลักษณะของลายมือพบว่าตัวอักษรที่จารลงในสมุดไทยนั้นเป็นอักษรไทยย่อในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และเมื่อสอบทานกับลักษณะตัวเขียนที่อยู่ร่วมสมัยเดียวกัน เช่น ในสนธิสัญญาระหว่างไทยกับฝรั่งเศสในพุทธศักราช ๒๒๓๑ หรือจดหมายบันทึกฉบับที่ ๑ ของราชทูตโกษาปานเขียนถึงเมอซิเออร์ เดอ เซนเยอเลย์ (Monsieur de Seignelay) อัครมหาเสนาบดีของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔[๙] แล้วพบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกัน และยังสามารถสังเกตได้ง่ายว่าตัวอักษรคมชัดเป็นระเบียบงดงาม ซึ่งน่าจะเป็นอาลักษณ์ หรือผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้จาร

---

[๕] บทความช่วงนี้ปรับปรุงแก้ไขมาจากบทความเรื่อง "ต้นทางฝรั่งเศส วรรณคดีนิราศอันทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์" เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง *ลพบุรี จากสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชสู่สมัยปัจจุบัน* เนื่องในงานแห่นดินสมเด็จพระนารายณ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ ณ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, หน้า ๓๐–๕๓. ผู้เขียนและนายบุญเตือน ศรีวรพจน์ ข้าราชการประจำกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากรได้ปริวรรตคำอ่านนิราศเรื่องนี้ออกเป็นภาษาปัจจุบันและจัดพิมพ์ไว้ในหนังสือเรื่อง *ย้อนรอยโกษาปานใน ต้นทางฝรั่งเศส นิราศสยามต่างแดนเล่มแรก*, กรุงเทพ : กรมศิลปากร, ๒๕๔๔.

[๖] หนังสือสมุดไทยคือ เอกสารที่เขียนรูปอักษรบนกระดาษไทย ซึ่งทำเป็นแผ่นยาวติดต่อกัน แผ่นกระดาษมีความหนาพอประมาณและมีหน้าสมุดพับกลับไปกลับมา ทำให้เล่มสมุดมีรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า สมุดไทยมี ๒ สี คือ สมุดไทยดำและสมุดไทยขาว, ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในก่องแก้ว วีระประจักษ์และนิยะดา ทาสุกนธ์, *เอกสารโบราณ*, เอกสารวิชาการ ส่วนภาษาโบราณ หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร, ๒๕๔๑.

[๗] เอกสารบางฉบับ ผู้เขียนได้ทำสำเนาเป็นไมโครฟิลม์และนำกลับมาไว้ที่ศูนย์ข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัยฝรั่งเศส–ไทยศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

[๘] *Catalogue sommaire des manuscrits indiens, indochinois, malayo–polynésiens,* Bibliothèque Nationale, p.209. ซึ่งเป็นบรรณานุกรมที่ทางหอสมุดแห่งชาติฝรั่งเศสทำไว้ โดยรวบรวมเอกสารตะวันออกไว้ในหมวดหมู่เดียวกัน เช่น เอกสารภาษาบาลี ภาษาอาหรับ ภาษาตระกูลอินโด–มาเลย์และรวมทั้งภาษาไทยด้วยส่วนหนึ่ง ส่วนในบรรณานุกรมอีกฉบับหนึ่ง คือ ของ De Corizier, *Notices des manuscrits siamois de la Bibliothèque Nationale*, LEROUX, 1885. ไม่ปรากฏชื่อวรรณคดีนิราส เรื่องนี้ไว้ในส่วนที่ว่าด้วยเอกสารหมวดวรรณคดีสยาม

[๙] คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและโบราณคดี สำนักนายกรัฐมนตรี, *ประชุมจดหมายเหตุสมัยอยุธยา ภาค ๑*, กรุงเทพ โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๐ หน้า ๑๑–๑๕.

ลักษณะการเขียนนิราศเล่มนี้ ประกอบด้วยคำประพันธ์ ๓ ชนิด คือ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ กาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ ในหนึ่งหน้าสมุดไทยจะเขียนได้ ๖ บรรทัดเท่ากันตลอดทั้งเล่ม ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่านิราศเรื่องนี้อาจจะเป็นนิราศกาพย์เรื่องแรกที่พบในประวัติวรรณคดีไทย

ผู้เขียนลองเปิดอ่านอย่างคร่าว ๆ ในชั้นต้น มิได้พิจารณาอะไรมากนักเพราะคาดว่าเป็นบันทึกการเดินทางของคณะราชทูตไทยในสมัยรัชกาลที่ ๔ เพื่อไปเข้าเฝ้าพระเจ้านโปเลียนที่ ๓ แห่งฝรั่งเศสเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๔ ทั้งนี้เพราะเอกสารได้รับการจัดเก็บรวมไว้กับเอกสารในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ หากแต่ต้องประหลาดใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อพบว่าศักราชที่ระบุไว้ในนิราศเก่ากว่าที่คาดไว้ราว ๆ ๒๐๐ ปี นั่นหมายความว่า *"ต้นทางฝรั่งเศส"* เป็นวรรณคดีไทยในทำนองนิราศที่เขียนขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นบันทึกการเดินทางที่สำคัญอีกชิ้นหนึ่งของการเจริญพระราชไมตรีระหว่างกรุงศรีอยุธยากับพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แห่งฝรั่งเศส

ความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่าง ๒ ราชอาณาจักรนั้น เริ่มเมื่อสมเด็จพระนารายณ์ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แต่งคณะราชทูตชุดแรกไปเจริญพระราชไมตรีกับประเทศฝรั่งเศส โดยมีออกพระ-พิพัฒน์ราชไมตรีเป็นราชทูต ออกหลวงศรีวิศาลสุนทรเป็นอุปทูต และออกขุนนครศรีวิชัยเป็นตรีทูต เมื่อ พ.ศ. ๒๒๒๓ แต่คณะราชทูตชุดนี้ประสบเหตุเรืออับปางลงใกล้กับฝั่งตะวันออกของเกาะมาดากัสการ์ เมื่อสมเด็จพระนารายณ์ฯ ทรงทราบจึงทรงส่งคณะทูตชุดที่ ๒ ซึ่งประกอบด้วยขุนพิชัยวาทิตและออกขุนพิชิตไมตรีไปฝรั่งเศสอีกครั้งในปี พ.ศ. ๒๒๒๗ เพื่อสืบข่าวของคณะราชทูตชุดแรกและกระชับสัมพันธไมตรีให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น คณะทูตชุดนี้เดินทางกลับมาถึงอยุธยาในต้นปี พ.ศ. ๒๒๒๘ พร้อมกับคณะราชทูตชุดแรกของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ คือ เชอวาลิเยร์ เดอ โชมองต์ (Le Chevalier de Chaumont) และคณะ ผลของการเจริญสัมพันธไมตรีครั้งนี้ได้มีการลงนามในสัญญาทางการค้า และเราได้เห็นความพยายามของฝรั่งเศสในการโน้มน้าวสมเด็จพระนารายณ์ฯ ให้ทรงเข้ารีต ซึ่งมิได้ประสบความสำเร็จมากนัก

เมื่อราชทูตฝรั่งเศสชุดนี้จะเดินทางกลับ สมเด็จพระนารายณ์ฯ ได้ทรงจัดส่งคณะราชทูตไทยไปยังฝรั่งเศสอีกครั้ง โดยมีออกพระวิสุทธสุนทร (ปาน) เป็นราชทูต อุปทูต คือ ออกหลวงกัลยาราชไมตรี และออกขุนศรีวิสารวาจา เป็นตรีทูต ส่วนล่ามและผู้นำของคณะ คือ บาทหลวงเดอ ลิยอน (l'Abbé de Lionne) ทั้งหมดเดินทางไปถึงประเทศฝรั่งเศสในเดือนมิถุนายนปี พ.ศ. ๒๒๒๙

เมื่อราชทูตไทยจะเดินทางกลับ ราชสำนักฝรั่งเศสได้ส่งคณะราชทูตชุดที่ ๒ ซึ่งมี เดอ ลา ลู แบร์ (De la Loubère) เป็นราชทูต และเซเบเรต์ (Céberet) เป็นอุปทูต เดินทางเข้ามาเพื่อขอแก้ไขสนธิสัญญาทางการค้าฉบับก่อนพร้อมกับคณะทูตชุดนี้ ฝรั่งเศสได้ส่งกองกำลังทหารจำนวนหนึ่งเข้ามาประจำยังเมืองบางกอกและเมืองมะริด ซึ่งก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจในหมู่ขุนนางสยามเป็นอย่างมาก จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์พระเพทราชาก่อการปฏิวัติขึ้นใน พ.ศ. ๒๒๓๑ ส่งผลให้ความสัมพันธ์นั้นต้องหยุดชะงักลงและดำเนินต่ออย่างไม่ราบรื่นนักในรัชกาลต่อ ๆ มา จนเสียกรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ. ๒๓๑๐

วรรณคดีเรื่อง *"ต้นทางฝรั่งเศส"* ที่ผู้เขียนนำเสนอในบทความนี้น่าจะเขียนขึ้นในคราวที่สมเด็จพระ-นารายณ์ฯ ทรงแต่งคณะราชทูตชุดโกษาปานไปเจริญสัมพันธไมตรีในปี พ.ศ. ๒๒๒๘–๒๒๒๙

"ต้นทางฝรั่งเศส" ในฐานะวรรณคดีนิราศ

ความหมายของคำว่า "วรรณคดีนิราศ" ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ไว้ว่า "เป็นหนังสือที่พรรณนาถึงการจากไปอยู่กันที่ต่าง ๆ มักแต่งเป็นบทกลอน"[๑๐] ลักษณะเด่นของหนังสือนิราศอยู่ที่การจับเอาความเศร้าโศกเสียใจที่ต้องจากบ้านเรือนมาเป็นแก่นของเรื่อง จะมีการจากจริงหรือสมมติก็ได้ หนังสือวรรณคดีนิราศในยุคแรกจะมีแก่นเรื่องอยู่ที่การจากนางอันเป็นที่รัก หากสมัยต่อมากวีจะหันมาบรรยายสิ่งที่พบเห็นรอบตัวเพิ่มมากขึ้นสลับกับการบรรยายถึงนางเป็นบางส่วนเท่านั้น

ข้อสังเกตประการแรกที่ผู้เขียนอ่านวรรณคดีนิราศฉบับนี้จบ คือ การที่กวีตั้งชื่อนิราศเรื่องนี้ไว้ว่า *"ต้นทางฝรั่งเศส"* โดยปกติแล้วธรรมเนียมการตั้งชื่อนิราศจะมีหลายแบบ เช่น การตั้งชื่อนิราศตามชื่อกวี อาทิ นิราศนรินทร์ การตั้งชื่อตามตัวเอกของเรื่อง เช่น นิราศพระอภัยมณี นิราศอิเหนา ตั้งชื่อตามเนื้อหาของเรื่อง เช่น นิราศเดือน หรือการตั้งชื่อตามสถานที่หรือจุดหมายปลายทางของการเดินทาง เช่น นิราศหริภุญชัย นิราศภูเขาทอง นิราศสุพรรณ นิราศพระบาท เป็นต้น สำหรับในกรณีของ *ต้นทางฝรั่งเศส* ถ้าต้องการจะตั้งชื่อตามขนบแล้วก็ควรจะเป็น *นิราศฝรั่งเศส* เพราะประเทศฝรั่งเศสเป็นจุดหมายปลายทาง แต่กวีอาจจะต้องการเน้นย้ำว่า ต่อเมื่อถึงที่ประเทศฝรั่งเศสแล้ว จึงจะเป็นการเริ่มต้นเดินทางอย่างแท้จริง ฉะนั้นประเทศฝรั่งเศสจึงเป็นเสมือน *"ต้นทาง"* มิใช่ปลายทางแต่อย่างใด ดังนั้นวรรณคดีนิราศเรื่องนี้จึงเสมือน "อารัมภบท" ก่อนที่จะเริ่มต้นการเดินทางจริงเมื่อถึงประเทศฝรั่งเศส

ดังที่ได้ตั้งข้อสังเกตแล้วว่านิราศเรื่องนี้แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกาพย์ทั้งหมด ซึ่งอาจจะเป็นนิราศกาพย์เรื่องแรกในประวัติวรรณคดีไทยนั้น เมื่อแยกจำนวนของกาพย์แต่ละชนิดที่ใช้แล้วปรากฏผลว่า ส่วนใหญ่กวีเลือกใช้กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ คือ มีจำนวนถึง ๑๓๑ บท รองลงมาคือ กาพย์ยานี ๑๑ มีจำนวน ๕๔ บท และกาพย์ฉบัง ๑๖ มีจำนวน ๑๖ บท รวมจำนวนบททั้งสิ้น ๒๐๑ บท ซึ่งกวีจะเลือกใช้กาพย์แต่ละชนิดต่างกันออกไปตามบริบทของเหตุการณ์ เช่น เมื่อต้องการจะบรรยายสภาพสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นรอบตัวจะเลือกใช้กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ และกาพย์ยานี ๑๑ ส่วนกาพย์ฉบัง ๑๖ นั้นปรากฏที่ใช้เพียงแห่งเดียวคือเมื่อต้องการใช้บรรยายความสับสนวุ่นวายเมื่อคราวที่ต้องเผชิญกับพายุ การเลือกใช้คำประพันธ์ที่สอดคล้องกับบริบทของการเล่าเรื่องนี้นับว่าโดดเด่นและเห็นชัดมากตลอดทั้งเรื่อง

นิราศเรื่องนี้เริ่มต้นด้วยบทไหว้ครูอันเป็นขนบในการแห่งนิราศ กวีได้รำลึกพระคุณของบุพการี คุณอาจารย์ และผู้มีพระคุณต่อกวีดังตัวอย่างว่า

ข้าไหว้พระมาดา คุณแม่ข้าล้ำแดนไตร
ข้ายังไปแทนได้ ข้ายกไว้เหนือเกศี
ข้าไหว้พระบิดา คุณพ่อข้าล้ำธรณี
พระคุณท่านมากมี ข้ายกไว้เหนือเกศา
ไหว้คุณพระอาจารย์ อันท่านสั่งสอนธรรมา
สอนสรรพวิชา ข้าวันทายกคุณบุญ
ไหว้คุณท่านทั้งหลาย ฝูงเจ้านายอันมีคุณ
แก่ข้าเป็นอาดุล ข้ากราบไหว้จงค้ำชู

---

[๑๐] *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน* พุทธศักราช ๒๕๒๕ หน้า ๔๔๕.

ข้ารู้พระคุณนัก ปได้อักตัญญู
ขอจงตามค้ำชู ให้ข้ารอดกลับคืนมา
ข้าไหว้ถ้วนสามคาบ เคารพกราบถ้วนสามลา
ลุกนั่งถ้วนสามครา ขอให้ข้าไปมีโชย

การไหว้ครูในนิราศแห่งนี้ต่างออกไปจากขนบของการไหว้ครูดั้งเดิม กล่าวคือ ทั้งลักษณะคำประพันธ์ที่ใช้ในการไหว้ครูซึ่งเดิมจะใช้ร่ายเป็นตัวดำเนินเรื่อง ได้ถูกปรับเปลี่ยนให้อ่านง่ายขึ้นด้วยการใช้กาพย์ยานี[๑๑] ส่วนเนื้อหานั้นกวีไม่ได้บูชาพระรัตนตรัย ชมเมืองและชมบุญญาบารมีขององค์พระมหากษัตริย์ตามแบบขนบดั้งเดิมของการไหว้ครู แต่กลับไหว้มารดา บิดา ครูอาจารย์ เจ้านายและผู้มีพระคุณแทน ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้มองเห็นวิวัฒนาการโดยรวมของการพยายามลดความศักดิ์สิทธิ์ของวรรณคดีที่ต้องใช้ฉันท์และร่ายเป็นองค์ประกอบให้ลงมาสู่ความเป็นสามัญชนมากยิ่งขึ้น และอาจส่งผลให้วรรณคดีในสมัยต่อมาสะท้อนภาพชีวิตของสังคมคนชั้นล่างเพิ่มมากขึ้น เช่น ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย วรรณคดีประเภทคำฉันท์ซึ่งจัดว่าเป็นวรรณคดีชั้นสูงสำหรับยอพระเกียรติ กลับใช้ในการบรรยายชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การละเล่นและมหรสพสมโภช ในเรื่อง ปุณโณวาทคำฉันท์ ของพระมหานาค วัดท่าทราย เป็นต้น

เมื่อไหว้ครูเรียบร้อยแล้ว กวีระบุวันเวลาที่ออกเริ่มออกเดินทางจากพระนครศรีอยุธยา ไว้ว่า เป็นวันจันทร์เดือนธันวาคม ปีฉลู แรม ๗ ค่ำ กาลปักษ์ ศักราช ๒๒๒๕ เวลาเย็น[๑๒] ดังปรากฏความว่า

ศุภมัสดี ศักราชพระศรี สองพันล่วงไป
สองร้อยยี่สิบ เก้าวษาใน สูรชยามชัย มีคเศียรมาส
สัตตมีดิถี กาฬปักขี ปีอุสพราช
เหมันตเพลา พระสนธโยบาต จึงเขจรยาตร ตราลีลาไป

อาจารย์ล้อม เพ็งแก้ว ได้คำนวณวันเวลาตามข้างแรมและปีที่ปรากฏในนิราศแล้วระบุว่าวันจันทร์เดือนอ้าย แรม ๗ ค่ำ ปีฉลู ตรงกับวันจันทร์ที่ ๑๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๒๒๘ ซึ่งน่าจะเป็นวันที่เริ่มออกเดินทางออกจากพระนครศรีอยุธยาหรือเป็นวันที่มีการทำพิธีก่อนที่จะมีการเดินทางไปต่างพระนคร มีความตอนหนึ่งตรงบทนี้ว่า "ครั้นเคลื่อนเภตรา พระพายุพัดพา ออกยังสาคร เห็นรั้วชัยมาร ปักอยู่สลอน" คำว่า *รั้วชัยมาร* อาจจะเป็นแนวเขตเสาที่ปักขึ้นบริเวณตลิ่งเพื่อเป็นเคล็ดมิให้เกิดความเป็นอัปมงคลในการเดินทางก็เป็นได้ ยิ่งไปกว่านั้นเอกสารต่างชาติของบรรดาชาวฝรั่งเศสที่จะเดินทางกลับด้วยนั้นระบุว่าออกเดินทางออกจากราชอาณาจักรเมื่อวันเสาร์ที่ ๒๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๒๒๘ จึงน่าจะสรุปได้ว่าผู้เขียนนิราศเรื่องนี้ระบุวันเวลาที่ออกเดินทางจากพระนครศรีอยุธยา

---

[๑๑] ในเอกสารต่างชาติร่วมสมัยระบุว่าออกเดินทางเมื่อวันเสาร์ เช่นใน Dirk Van der Cruysse ระบุว่าวันที่ ๒๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๒๒๘ เป็นวันเสาร์ และคณะราชทูตได้ออกเดินทางเมื่อเวลาราว ๒ นาฬิกา ดูรายละเอียดใน Dirk Van der Cruysse, *François-Timoléon de Choisy, Journal du Voyage de Siam : présenté et annoté par Dirk Van der Cruysse*, Paris, Fayard, 1995 p.๒๘๗. สำหรับบาทหลวง เดอ ชัวซี บันทึกไว้ว่า "วันที่ ๒๒ ธันวาคม เรากางใบออกเรือไปเมื่อตอนสองนาฬิกาหลังเที่ยงคืน", สันต์ ท. โกมลบุตร, (ผู้แปล), *จดหมายเหตุรายวันการเดินทางไปสู่ประเทศสยาม ในปี ค.ศ. ๑๖๘๕ และ ๑๖๘๖ ฉบับสมบูรณ์*, กรุงเทพ : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, ๒๕๑๖ หน้า ๕๓๒. ส่วนเอกสารเรื่อง จดหมายเหตุเล่าการเดินทางไปเฝ้าพระเจ้ากรุงสยามของเชอวาลีเยร์ เดอ โชมองต์ เอกอัครราชทูตแห่งประเทศฝรั่งเศส ว่า "วันที่ ๒๒ ธันวาคม เวลาตีสาม เรือได้กางใบออกเดินทาง" ดูรายละเอียดใน ปอล ซาเวียร์ (ผู้แปล), "เอกสารสำคัญแห่งชาติเกี่ยวกับคณะราชทูตฝรั่งเศสและไทยในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. ๒๑๕๕–พ.ศ. ๒๒๓๑) เอกสารสำคัญแห่งชาติ K.๑๓๗๔ เลขที่ ๕๖" กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, *วารสารศิลปากร* ปีที่ ๓๐ เล่ม ๔ (กันยายน) ๒๕๒๕ หน้า ๔๕–๕๖. ซึ่งวันเวลาต่าง ๆ ที่ปรากฏในเอกสารต่างชาติควรที่จะหมายถึง วันเวลาที่ออกเดินทางจากปากแม่น้ำเจ้าพระยาไปยังอ่าวไทย

เมื่อระบุวันเวลาแล้วจึงบอกจุดประสงค์ของการแต่งนิราศเรื่องนี้ไว้ว่า

ตั้งหนาออกมา จากบางเจ้าพญา พระทวารอันใหญ่
จักไปฝรั่งเศส ปรเทศเมืองไกล ข้ายกมือไหว้ อารักษ์ทั้งปวง

ปริศนาผู้นิพนธ์ "ต้นทางฝรั่งเศส"

วรรณคดีเรื่องนี้มิได้ระบุนามของกวีไว้ ทั้งตอนต้นเรื่องและท้ายเรื่อง หากแต่ในตอนกลางเรื่องมีบทหนึ่งระบุไว้ว่า

เมื่อนั้นจึงชาวเภตรา ต้นหนล้าต้า อีกทั้งจงกว้าคนงาน
บ้างล้มบ้างลุกคลุกคลาน มือยุดตีนตราน กระทบกระทั่งนั่งหงาย
...ถอยดูหน้ากันลักลาน โอบ่เป็นการ ก็ตกประหม่าขวัญหนี
แต่เราไปมาทุกที *บ่เหมือนครั้งนี้* *พยุมาใหญ่นักหนา*

ทำให้ตั้งข้อสังเกตได้ว่ากวีได้เคยเดินทางไปเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศอื่นมาแล้ว ซึ่งสำหรับในคณะราชทูตชุดนี้ ทั้งอุปทูตและตรีทูตต่างก็ได้เคยไปเจริญพระราชไมตรีกับประเทศอื่นแล้วทั้งสิ้น กล่าวคือ ออกหลวงกัลยาราชไมตรีผู้อาวุโสที่สุดเคยเป็นราชทูตเดินทางไปยังเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศจีน ส่วนออกขุนศรีวิสารวาจา ตรีทูต เคยเดินทางไปยังราชสำนักโมกุล ดังเช่น บาทหลวง เดอ ชัวซี (l'Abbé de Choisy) ได้ระบุถึงคณะราชทูตสยามไว้ในบันทึกตอนหนึ่งว่า "ราชทูตเอกนั้นถ้าข้าพเจ้าจำไม่ผิดก็คงได้บอกท่านมาแล้วว่าเป็นผู้ที่เคยรับราชการงานเมืองมาช้านานแล้ว ภายใต้การบังคับบัญชาของพี่ชายซึ่งเป็นเจ้าพระยาพระคลัง อีกสองคนนั้นก็เคยเป็นราชทูตมาแล้ว คนหนึ่งไปประเทศจีนและอีกคนหนึ่งไปประเทศโมกุล"[๑๒] จึงสันนิษฐานได้ว่า กวีผู้เขียนนิราศเรื่องนี้อาจเป็นราชทูตท่านใดท่านหนึ่งก็เป็นได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในบันทึกของบาทหลวงเดอ ชัวซี ยังระบุไว้ว่าในคณะราชทูตที่เดินทางไปพร้อมกันนี้ประกอบไปด้วย "ราชทูตสามนาย ขุนนางแปดคน อาลักษณ์สี่คนและบริวารคนรับใช้ราวยี่สิบคน"[๑๓] จึงมีความเป็นไปได้เช่นกันที่ผู้เขียนอาจจะเป็นอาลักษณ์ ซึ่งทำหน้าที่จดบันทึกรายงานระหว่างการเดินทางตามคำบอกเล่าของราชทูต เรื่องนี้ปรากฏในรายงานยืนยันของ เดอ วีเซ่ (De Visé) ว่า *"ในสำรับราชทูตไทยนั้นมีนักปราชญ์กลอน ๑ คน มาด้วยและท่านผู้นี้มีหน้าที่อย่างเดียว คือ เรียบเรียงรายงานของท่านที่เห็นเป็นคำโคลงกลอนล้วนเพื่อจะให้ยิ่งไพเราะกว่าคำร้อยแก้วของราชทูตไปอีก"*[๑๔] คณะราชทูตทั้งหมดออกเดินทางจากกรุงศรีอยุธยากับเรือรบหลวงลัวโซ (l'Oiseau) โดยมีนายทหารชื่อโวร์ดิรกูร์ (Vaudricourt) เป็นผู้บังคับการเรือ

---

[๑๒] สันต์ ท. โกมลบุตร (ผู้แปล), อ้างแล้ว หน้า ๖๔๐.

[๑๓] สันต์ ท. โกมลบุตร, อ้างแล้ว หน้า ๕๑๒. แต่ในฉบับภาษาฝรั่งเศสระบุไว้ว่ามีราชทูตสามนาย อักษรเลขสี่คนและคนรับใช้ราวยี่สิบคนเท่านั้น (Trois ambassadeures, quatre secrétaires et une vingtaine de valets) ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน Dirk Van der Cruysse, อ้างแล้ว หน้า ๒๘๗.

[๑๔] ฟ.ฮีแลร์ (ผู้แปล), *พระยาโกษาปานไปฝรั่งเศส* (Voyage des Ambassadeurs de Siam en France 1686), โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ, ๒๕๔๐ หน้า ๒๒.

ราชทูตโกษาปานนั้นมีประวัติที่น่าสนใจและเป็นที่รับรู้กันทั่วไปแล้ว ในสมัยสมเด็จพระเพทราชาท่านได้รับตำแหน่งเจ้าพระยาศรีธรรมราชและถึงแก่อสัญกรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๒๔๓ ปรากฏในหลักฐานของบาทหลวงโลเน่ย์ว่า โกษาปานจบชีวิตลงด้วยการกระทำอัตตวิบากกรรม ก่อนตายได้ถูกราชสำนักลงโทษด้วยการโบย ตัดจมูก ยึดทรัพย์ เพราะเป็นผู้ต้องสงสัยว่าเป็นภัยต่อราชบัลลังก์[๑๕]

สำหรับออกหลวงกัลยาราชไมตรี อุปทูต เมื่อกลับจากการเจริญพระราชไมตรีกับฝรั่งเศส แล้วจะรับราชการใดไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนนัก แต่เมื่อคราวที่เกิดการปฏิวัติใน พ.ศ. ๒๒๓๑ นั้น ฝรั่งเศสต้องออกไปจากพระราชอาณาจักร นายพลเดฟาร์ช (Le général Desfarges) ซึ่งเป็นผู้บัญชาการทหารฝรั่งเศสที่ป้อมบางกอกได้ยอมถอนกำลังโดยนำออกหลวงกัลยาราชไมตรีไปเป็นตัวประกันด้วย จนถึงเกาะภูเก็ตท่านจึงได้รับการปล่อยตัวเป็นอิสระ[๑๖] ส่วนออกขุนศรีวิสารวาจาตรีทูตนั้นเมื่อกลับจากการเจริญพระราชไมตรีแล้วก็ไม่ปรากฏหลักฐานอื่นใดอีกว่าได้เป็นทูตไปต่างประเทศอีกหรือไม่ สันนิษฐานว่าคงเข้ารับราชการตามเดิม

อย่างไรก็ตามเราคงยังไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจนถึงผู้นิพนธ์งานวรรณคดีชิ้นนี้ ทั้งนี้ เพราะมีความเป็นไปได้ที่หลากหลาย นักประวัติวรรณคดีไทยบางท่านมีความเห็นว่า วรรณศิลป์ในนิราศเรื่องนี้ไม่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดมากนัก ทั้งโวหารและภาพพจน์อื่น ๆ ก็ปรากฏน้อยมาก จึงไม่น่าที่จะเป็นผลงานของกวีฝีปากคมในสมัยอยุธยา แต่ทั้งนี้ความแตกต่างในการใช้คำ โวหาร ภาพพจน์ย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของกวีเองที่จะสามารถเลือกใช้คำ ความ ตามที่ตนเองต้องการได้ คำบางคำในนิราศเรื่องนี้เป็นหลักฐานบ่งให้เห็นว่าเป็นวรรณคดีสมัยอยุธยา เช่น คำว่า "สิงคลิ้ง" "บางเจ้าพระยา" ซึ่งปรากฏในเอกสารอื่นสมัยอยุธยา ยิ่งไปกว่านั้นจากความสอดคล้องกันทางวรรณคดีและข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ย่อมนำไปสู่ข้อสันนิษฐานประการหนึ่งว่า ต้นทางฝรั่งเศส น่าจะเป็นงานวรรณคดีที่เขียนขึ้นในสมัยอยุธยาราวรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ มหาราชอย่างแท้จริง

ย่อนรอยเส้นทางในต้นทางฝรั่งเศส

คณะราชทูตทั้งหมดเดินทางจากบางเจ้าพระยา ผ่านไปยังเกาะสีชัง ซึ่งเป็นเกาะ ๓ เกาะ เรียงรายอยู่จากนั้นเรือบ่ายหน้าสู่เกาะใผ่ เกาะมัน เกาะทิวมัน เกาะเบญตั้ง เกาะลิง เกาะสอยดาว ซึ่งการเดินทางสงบราบเรียบมีลมพัดมาเป็นระยะ แต่กระนั้นกวีก็เริ่มรู้สึกไม่สบายเพราะเมาเรือ ดังเช่นระบุว่า

ไปถึงเกาะมัน สำเภาป่วนปั่น ต้องลมอุตรา
บังเกิดคลื่นใหญ่ ซัดซ้ำกันมา สำเภาเภตรา ผกขว้ำผกหงาย
นั่งนอนบ่ได้ มือยุดหน่วงไว้ รากเรอปางตาย
ไส้พุงป่วนปั่น วิงเวียนบ่วาย อาหารเพรางาย ปรู้สึกกิน

เมื่อเดินทางได้ระยะหนึ่งกวีได้พรรณนาถึงความทุกข์ที่ต้องเดินทางจากญาติพี่น้อง เมื่อผ่านเกาะเจ็ดพี่น้องว่า

---

[๑๕] Adrien Launay, *Histoire de la Mission de Siam 1662–1818,* Vol II, Paris, 1920 p. 45.

[๑๖] ฟ. ฮีแลร์ (ผู้แปล), อ้างแล้ว หน้า ๒๔๘–๒๔๕.

ถึงเกาะศัพท์ซ้อง ชื่อเจ็ดพี่น้อง โดยเขาสัญญา
โอเกาะนี้เอย ศัพท์ซ้องกันมา โอ่วแต่ตัวข้า พรัดมาคนเดียว
บมีพี่น้อง ญาติพวกพ้อง พ้นที่แลเหลียว
ทนทุกข์ลำบาก ยากแต่ผู้เดียว ลอยล่องท่องเที่ยว ไปกลางสาคร

จากนั้นเรือแล่นผ่านช่องแคบปังกา ซึ่งอยู่ระหว่างเกาะปังกาและเกาะสุมาตรา ไปออกทะเลที่เมืองปาเลบัง (Palembang) เกาะชวา และเรือนั้นติดสันดอนบริเวณปากช่องแคบ เมื่อผ่านไปได้แล้ว จึงถึงเกาะการัง เกาะทังสี และเกาะสามพัน ดังตัวอย่างความว่า

ถึงเกาะปังกา เกาะสุมาตรา เห็นมาสหลอน
เกาะอยู่สองข้าง กลางเป็นทางจร ทิวป่าสลอน เห็นมาแต่ไกล
สำเภาลอยล่อง เข้าไปในช่อง เขจรคลาไคล
เกาะสุมาตรา อยู่ขวาทางไป เกาะปังกาไส อยู่ฝ่ายซ้ายทาง...
...ครั้นพ้นปากช่อง พระพายพัดต้อง เขจรคลาไคล
เห็นเกาะการัง ตั้งอยู่ไสว หนขวาทางไป คลื่นซัดฉานฉาน
ถึงเกาะทังสี่ อยู่กลางนที ดูหลากพิศาล
เรียงรายกันอยู่ เป็นหมู่พิศาล แต่นี้จักนาน เห็นเกาะแลนา
ถึงเกาะสามพัน อเนกอนันต์ มากพันคณนา
ตั้งอยู่เรียงราย ฝ่ายซ้ายบ่คลา แต่นี้แลนา จักคลาเกาะไป

เรือของคณะราชทูตไปจอดทอดสมอที่เมืองบันตัม (Bantam) เมืองท่าบนเกาะชวาเพื่อซื้อเสบียงสำหรับเดินทาง กวีบรรยายความไว้ว่า มีชาวชวามาขายผลไม้ต่าง ๆ มากมาย เช่น ทุเรียน มังคุด ส้ม กล้วย กล้าย แตงโม หมากพลู สับปะรด ชมพู่ ลูกขนุน เมื่อจะออกจากเมืองบันตัม กวีได้หวนคิดถึงบ้าน เมืองที่จากมา ดังความว่า

เมื่อจากบันตัน ใจพี่กระสัน รัญจวนกวนใจ
เห็นเมืองนี้เอย ดุจเห็นเมืองไทย แต่นี้จักไป ไกลเมืองแลนา

ออกจากเมืองบันตัมแล้ว คณะทูตเดินทางต่อไปผ่านเส้นทางต่าง ๆ โดยเข้าช่วยแคบซุนดา ผ่านเกาะหนึ่งที่ชื่อว่า เกาะอันทปริง และเปรียบเทียบสิ่งที่เห็นว่าคล้ายคลึงกับสิ่งที่เห็นในอยุธยา ไม่ว่าจะเป็นสายน้ำหรือบรรดาผู้คน เรือคณะราชทูตมุ่งหน้าไปทางทิศประจิม (ทิศตะวันตก) จนถึงเกาะพร้าว ซึ่งมีต้นมะพร้าวขึ้นอยู่มากไม่มีคนอาศัยอยู่มากนัก มีแต่นกกาอาศัยอยู่ กวีได้พรรณนาถึงสัตว์ต่าง ๆ ที่พบเช่น

ปลาโอหลายหลาก โลมากระหนาก ตามกันเป็นหมู่
ปลาทั้งหลายเอย ว่ายอยู่เป็นคู่ ส่วนว่าตัวกู พรัดคู่มาไกล
ชมนกนางนวล แลเห็นกระบวน ประเหลชาวใน
เป็นนวลนะแน่ง กล้องแกล้งพอใจ ละม่อมละมัย เป็นนวลทั้งตัว
ลางหมู่ดำนิล ลางหมู่ขาวสิ้น บ้างขาวแต่หัว
ลางหมู่ปีกขาว หางยาวค่าตัว เป็นหมู่เมามัว ท่องเที่ยวสาคร

เมื่อเดินทางมาได้สี่สิบวัน เรือเดินทางกลับต้องพบกับลมมรสุมใหญ่ในมหาสมุทร ทุกคนในเรือต่างหวาดกลัว กวีบรรยายถึงสภาพความสับสนอลหม่านตอนนี้ไว้ว่า

คลื่นลมพัดหนัก สำเภาโยนยัก กลอกกลิ้งไปมา
คลื่นซัดน้ำเข้า ทั่วเท้าเภตรา พระสมุทรเป็นบ้า บ่ได้หยุดยืน
คลื่นซัดผึงผึง เสียงอึงคะนึง ลั่นเพียงเสียงปืน
สำเภาคลีดแคลง บ่ได้ยุดยืน สนั่นฟ่นฟื้น เพียงจักอับปาง
กางใบบ่อได้ ปลดลดลงไว้ บ่ได้คลี่กาง
สายถมอรึงรัด โดยรีโดยขวาง ชะเนาะขันกลาง รอบรัดเภตรา

ส่วนบรรดาผู้คนในเรือนั้นต่างปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อกันมิให้เรืออับปาง แต่ก็เกิดความสับสนวุ่นวาย เช่น บทที่ว่า

เมื่อนั้นจึงชาวเภตรา ต้นหนล้าต้า อีกทั้งจงกว้างคนงาน
บ้างล้มบ้างลุกคลุกคลาน มือยุดตีนตราน กระทบกระทั่งนั่งหงาย
หัวแตกขาหักมากมาย ลำบากปางตาย บ่ได้จักตั้งตัวตรง
ส่วนข้างถือท้ายตำรง ทรวดเซล้มลง ก็หงายอยู่ดิ้นยันยัน
สี่คนวิ่งเข้าช่วยกัน บ่หยุดผุดผัน กระทบกระทั่งเรรวน

ในภาวะที่ต่างคนต่างตกใจจนขวัญหนีเช่นนี้ กวีจึงกราบไหว้เทวดานพเคราะห์และพระพาย พระสมุทร และนางมณีเมขลา ดังความว่า

ยกมือประนมไหว้ ส่วนปากไซร้ราพณา
บนบวงทุกเทวา ขอจงข้าพ้นความตาย
ข้าไหว้พระอาทิตย์ อันศักดิ์สิทธิ์รุ่งเรืองฉาย
ส่องโลกทั้งหลาย ขอท่านท้าวช่วยปรานี
ข้าไหว้พระจันทรา อันโสภาทรงรัศมี
ส่งโลกโลกีย์ ช่วยปราณีเอ็นดูรา
ข้าไหว้พระอังคาร แสงชัชวาลงามโสภา
ช่วยห้ามพระคงคา อย่าป่วนบ้าจงสงบหาย
ข้าไหว้ทั้งพระพุธ อันใสสุทธิ์งามเฉิดฉาย
จ่งช่วยห้ามพระกาย ให้พัดย้ายชอบทางไป
ข้าไหว้ทั้งพระหัส แสงไตรตรัสรุ่งเรืองใส
ช่วยห้ามพระกายไว้ ให้พัดไปตามทางดี
ข้าไหว้พระศุกร์เจ้า แสงเรืองเร้าสุกใสศรี
ช่วยห้ามพระนที ให้ระงับกลับราบไป
ข้าไหว้พระเสาร์เจ้า แสงเรียงเร้าดั่งแสงไฟ
ช่วยห้ามพระสมุทรไว้ อย่าให้ซัดโยนไปมา
ข้าไหว้พระราหู อันเสด็จอยู่ผืนสุนธรา
ช่วยห้ามพระคงคา อย่าให้คลื่นซัดโยนยล

ข้าไหว้ทั้งพระเกษ อันวิเศษอยู่เบื้องบน
ช่วยห้ามลมแลฝน ให้ระงับกลับมาดี
ข้าไหว้มณีเมขลา อันรักษาท้องนที
จงท่านช่วยปรานี ให้นทีจงราบมา
ข้าไหว้พระพายเจ้า เอ็นดูเกล้าข้าเถิดรา
พ้นกำลังแล้วนา ขอพัดมาแต่ตามทาง
ข้าไหว้ทั้งพระสมุทร ใหญ่หลวงสุดลึกกว้างขวาง
ช่วยชักช่วยนำทาง ให้ข้าพ้นที่ความตาย

แต่กระนั้นก็ตามพายุก็ยังคงโหมกระหน่ำอยู่ กวีเองจึงต้อง

มือชักประคำ ส่วนปากบ่นร่ำ ถึงคุณพระศรี
ทุกค่ำทุกเช้า ทีวาราตรี เดชะบารมี จงมาป้องกัน
จึงคลื่นค่อยคลาย ลมรายกลับหาย พัดมาเป็นธรรม์
แต่ลมร้ายนัก ได้ถึงเจ็ดวัน ด้วยเดชพระธรรม จึงระงับดับหาย

เมื่อคลื่นลมสงบบ้างแล้ว เรือแล่นต่อไปจนถึงเมืองกาบ ซึ่งเป็นเมืองท่าที่บริเวณแหลมกู๊ดโฮป ในภาษาฝรั่งเศสเรียกแหลมนี้ว่า กั๊ป เดอ บอน เอสเปรองซ์ (Cap de Bonne Espérance) ที่เมืองนี้มีชาวฮอลันดาตั้งบ้านเรือนและคลังสินค้าอยู่มากเพราะเป็นเมืองที่ฮอลันดายึดครองอยู่ในเวลานั้น กวีได้บรรยายสภาพของบ้านเรือนว่าเป็นตึกใหญ่สีขาว มีกำแพงล้อมรอบ ทั้งยังมีคูน้ำและป้อมปราการห้าเหลี่ยมคอยป้องกันรอบนอก สภาพของเมืองตั้งอยู่ตรงอ่าวลึกเข้ามา ใช้เป็นท่าจอดเรือสำเภาและเทียบเรือเพื่อขนถ่ายสินค้าที่กวีประหลาดใจ คือ เห็นว่ามีการสร้างสวนผลไม้ขนาดใหญ่ไว้ โดยมีขนาดความกว้างประมาณห้าร้อยวา (ประมาณ ๑ กิโลเมตร) และยาวราวเกือบหกเส้น (ประมาณ ๒๔๐ เมตร) ปลูกต้นไม้ไว้เป็นแนวขอบ ส่วนภายในเลี้ยงสัตว์มากมาย เช่น ม้าป่า หมูน้ำ นกหลายชนิด เช่น นกกระจอกเทศ กวีบรรยายถึงลักษณะของนกชนิดนี้ว่า

...เดิบสูงเท่าวัว น่ากลัวหนักหนา ขนขาวโสภา ดุจดั่งสำลี
ขนนกนี้นา ฝรั่งลันดา ย้อมแซมเกศี
เขานับถือนัก ว่าเป็นของดี ฝูงนกหมู่นี้ มีในพฤกษา

ที่เมืองท่าแห่งนี้ บาทหลวง เดอ ชัวซี บันทึกไว้เมื่อคราวเดินทางมายังประเทศสยามว่า "ข้าพเจ้าได้ขึ้นบกเมื่อเช้านี้ (วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๒๒๘) ป้อมปืนนั้นงดงามมาก บ้านเรือนของราษฎรส่วนใหญ่มุงหลังคาแฝก แต่ก็สะอาดและขาวบอกให้รู้ในทันทีว่าเป็นชาวฮอลันดา มีสวนใหญ่แห่งหนึ่งซึ่งบริษัทสร้างขึ้นไว้ ข้าพเจ้าเทียบให้เป็นมุมหนึ่งของพระราชวังแวร์ซายส์ทีเดียว มีไร่ส้ม มะนาว สวนครัว สวนผลไม้กับต้นไม้เตี้ยเป็นทิวสุดสายตา ตัดคั่นด้วยร่องลำธารมีน้ำไหลแรง"[๑๗] ผู้คนที่อาศัยอยู่ในเมืองแห่งนี้เป็นชาวพื้นเมืองผิวดำ กวีเรียกบรรดาชาวพื้นเมืองเหล่านี้ว่า "พวกหัวพริก" ซ้ำบรรยายสภาพไว้ว่า

---

[๑๗] สันต์ ท. โกมลบุตร, อ้างแล้ว หน้า ๑๘๒-๑๘๓.

หญิงชายหัวพริก ผมงอหยุกหยิก เห็นน่าบัดสี
ตัวเปล่าตุ่จเปลือย ผ้าผ่อนบ่มี รูปทรงคือผี อัปรีย์สมมม

เรือจอดทอดสมออยู่ที่เมืองนี้ได้ราว ๑๕ วันก็ออกเดินทางต่อ ผ่านหมู่เกาะที่ชาวฮอลันดาเข้าครอบครอง และเรือล่องอยู่ในมหาสมุทรที่คลาคล่ำไปด้วยฝูงปลา ทั้งปลาฉลาม ปลากระหนาก ปลาโอ ปลาโลมา ปลาหมู ปลาม้า ปลาทุกัง มังกัง ปลาทู ปลาลัง ปลาจันทเม็ด ปลากระเบน ปลาราหู หรือแม้แต่ปลาวาฬตัวสูงเท่าต้นตาลว่ายมาพ่นน้ำอยู่ข้าง ๆ ลำเรือ จากนั้นเมื่อเรือออกเดินทางไปได้ราว ๒ เดือน จึงถึงเกาะเต่าปลา ซึ่งเป็นเกาะใหญ่ในทำนองท่าเรือสินค้า ความชำชากจำเจและความว้าเหว่ ทำให้กวีบรรยายสภาพความในใจตามแบบฉบับของนิราศออกมาว่า

...ใจพี่ตริตรึก คำนึกคะนึงหา โอโอะบาปข้า ชะรอยทำแต่หลัง
บาปไปตังนก พรากเอาจากอก พ่อนกจากรัง
นางนกบินหา ทั่วป่าเสริมสรัง นกพรัดจากรัง เหมือนตัวพี่นา
บาปไปคล้องช้าง ให้พรัดเถื่อนกว้าง นางช้างครึมหา
พ่อช้างเป็นทุกข์ น้ำตาฟูมงา มิจับน้ำหญ้า เหมือนพี่มาไกล
ปราณีร้อยชั่ง เจ้าอยู่ภายหลัง จักเป็นฉันใด
โอโอะตัวพี่ จักนับปีไป กลางพระทะเลใหญ่ ไกลยิ่งหนักหนา

เมื่อผ่านจากเกาะเต่าปลาแล้ว เรือคณะทูตได้ผ่านไปยังหมู่เกาะต่าง ๆ อีกหลายเกาะ เช่น เกาะดอกไม้ที่มีน้ำตกลดหลั่นในชั้นซอกผาไหลลงสู่ทะเล จากเกาะนี้ เมื่อเดินทางต่อไปอีก ๑๕ วัน จึงถึงเกาะซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับฝั่งเมืองบาเรด (แบรสต์–Brest) อันเป็นเมืองท่าที่คณะราชทูตจะขึ้นบก รวมเวลาที่เดินทางทั้งสิ้นราว ๕ เดือนกว่า ระยะทางทั้งสิ้นราวสี่พันสามร้อยโยชน์ เมื่อถึงที่เมือง บาเรดแล้ว เรือจึงทอดสมอ มีเจ้าเมืองออกมาต้อนรับ มีการยิงสลุตคำนับและแต่งเรือที่ประดับประดาอย่างงดงามออกมารับขึ้นฝั่ง เป็นอันสิ้นสุดการบันทึกนิราศเรื่องนี้แต่เพียงเท่านี้ ดังความว่า

ถึงท่าปาเรด เป็นเมืองประเทศ ฝรั่งเศสนคร
สำเภาเลากา เรือซาสลอน ท่องเที่ยวเขจร ไปมาค้าขาย
จึงทอดสมอลง ชักใบปลดปลง หยุดยั้งบคลาย
เมื่อนั้นฝรั่ง ชาวเมืองทั้งหลาย ตื่นกายฦๅวาย ว่าชาวไทยมา
จึ่งเจ้าเมืองนั้น ตกแต่งสามปั้น ผู้คนหนั่นหนา
จึ่งออกมารับ ถึงที่เภตรา ปราศรัยสนทนา แล้วเชิญขึ้นไป
ยิงปืนสนั่น คือเสียงฟ้าลั่น ดุจธรณีไหว
ว่าทำคำนับ ยิงรับกันไป ทั้งเหนือทั้งใต้ เป็นโกลาหล
แล้วเชิญขึ้นไป อยู่บนตึกใหญ่ ตกแต่งชอบกล
เตียงนั่งเตียงนอน มุ้งม้านเวียนวน เพดานบัดดล ย่อมล้วนลายทอง

ผู้เขียนสังเกตเห็นว่าวรรณคดีนิราศเรื่องนี้ยังแต่งไม่จบสมบูรณ์ น่าจะเป็นเพราะเมื่อขึ้นบกที่เมืองแบรสต์แล้ว กระบวนการอัญเชิญพระราชสาส์นและพิธีการต้อนรับต่าง ๆ คงจะทำให้กวีไม่มีเวลาที่จะแต่งต่อ ข้อสันนิษฐานนี้อาจจะสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าหนึ่งในราชทูตเป็นผู้เขียนหรือบอกให้เขียนขึ้นด้วยว่าถ้าเป็นอาลักษณ์คนใดคนหนึ่งในขบวนแล้วก็คงจะแต่งวรรณคดีเรื่องนี้จนจบ เป็นที่น่าเสียดายว่าถ้าวรรณคดีเรื่องนี้แต่งจบสมบูรณ์ก็คงจะให้ภาพที่ยิ่งใหญ่ของการต้อนรับคณะราชทูตสยามในฝรั่งเศสได้เป็นอย่างดี

ส่วนการรักษาขนบในการแต่งนิราศที่กวีจะต้องพรรณนาถึงการจากบ้านเมืองรัก พบว่าในวรรณคดีนิราศเรื่องนี้มีการกล่าวแทรกถึงในบางตอน เช่น เมื่อแรกออกเดินทางจากปากแม่น้ำ กวีพรรณนาว่า "เมื่อเพลาค่ำ พระสุริย์ตกต่ำ ชมแต่ดาวเดือน พรัดมาคนเดียว เปลี่ยวบ่มีเพื่อน ชมดาวชมเดือน สว่างร้อนดับหาย" หรืออีกแห่งหนึ่งว่า

คิดมาถึงตัวข้า เป็นกำพร้าคู่บ่มี
นอนเดียวเปลี่ยวเพื่อนผี นอนมิหลับปัดป่วนใจ
แม้นว่ามีเงินทอง ทรัพย์สิ่งของมากเท่าใด
สิ่งเดียวนั้นมาไม่ ยิ่งกว่าไร้ได้แสนทวี
ลุกขึ้นนั่งเจ่าจุก กอดเข่าทุกข์ในราตรี
โอ่วกรรมสิ่งใดมี แก่ตัวพี่ฉันนี้นา
แต่ค่ำถึงรุ่งเช้า พระสุริยเจ้าส่องเวหา
คิดป่วนใจเป็นบ้า บรู้สึกที่เพรางาย

ความสำคัญของวรรณคดีเรื่องนี้ในประวัติวรรณคดีไทย น่าจะอยู่ตรงที่ว่าได้ช่วยเรามองเห็นพัฒนาการในสายของวรรณคดีนิราศว่ามีความเปลี่ยนแปลงอย่างไร และมีผลหรือส่งผลต่อวงวรรณคดีในประเทศใกล้เคียง เช่น เขมร ได้หรือไม่ ส่วนการศึกษาภาพรวมของวรรณคดีไทย นิราศเรื่องนี้จะช่วยทำให้ภาพร่างต่าง ๆ เกี่ยวกับวรรณคดีสมัยอยุธยามีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

"ต้นทางฝรั่งเศส" ในฐานะวรรณกรรมทางประวัติศาสตร์

วรรณคดีนิราศเรื่องต้นทางฝรั่งเศสนี้นอกจากจะเป็นเอกสารสำคัญยิ่งในวงวรรณคดี ยังนับว่าเป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญอีกฉบับหนึ่ง เราทราบกันว่าเมื่อราชทูตสยามเดินทางไปถึงยังประเทศฝรั่งเศสนั้น ราชทูตคือออกพระวิสุทธสุนทรได้บันทึกรายละเอียดของการเดินทางไว้ แต่บันทึกนั้นเริ่มต้นขณะขึ้นบกที่เมืองแบรสต์เรียบร้อยแล้ว บันทึกรายวันของออกพระวิสุทธสุนทร[๙๙] ระบุว่าบันทึกเมื่อวันพฤหัสบดีขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๘ ปีขาล จุลศักราช ๑๐๔๘ ตรงกับวันที่ ๒๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๒๒๕ อันเป็นวันที่ ๓ ที่เดินทางมาถึงฝรั่งเศส และบันทึกถึงวันพฤหัสบดีขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ ปีเดียวกัน ตรงกับวันที่ ๔ กรกฎาคม รวมเวลาบันทึกทั้งสิ้น ๑๕ วัน ดังนั้นวรรณคดีนิราศฉบับนี้จึงเป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่สามารถนำมาเติมช่องว่างทางประวัติศาสตร์ระหว่างการเดินทางได้อย่างสมบูรณ์

ในการเดินทางด้วยเรือขบวนเดียวกันนั้น บาทหลวงเดอ ชัวซี ได้บันทึกการเดินทางวันต่อวันอย่างละเอียด (ยกเว้นเพียง ๑ วัน เท่านั้นที่ไม่ได้บันทึก) บันทึกนี้นับว่าเป็นเอกสารฝรั่งเศสร่วมสมัยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งยังมีประโยชน์อย่างมากในการตรวจสอบรายละเอียดของการเดินทางกับวรรณคดีนิราศเรื่องนี้ เมื่อเริ่มออกเดินทางบาทหลวงเดอ ชัวซี ได้บันทึกว่าการเดินเรือเป็นไปอย่างเรียบร้อย มีลมส่งท้ายดีตลอดเวลา ทะเลราบรื่น เรือแล่นผ่านแหลมสิงห์ ทางประเทศกัมพูชา ผ่านเกาะติมองต์ และผ่าน

---

[๙๙] ผู้ที่สนใจสามารถอ่านบันทึกนี้ได้ใน ก่องแก้ว วีระประจักษ์ (ผู้แปล), *บันทึกรายวันของออกพระวิสุทธสุนธร (โกษาปาน) ราชทูตไทยไปฝรั่งเศสสมัยอยุธยา*, วารสารศิลปากร, ๒๘ (มกราคม ๒๕๒๘), หน้า ๒๗–๑๔๕. หรือใน คณะกรรมการพิจารณาและจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์สำนักนายกรัฐมนตรี, *ประวัติโกษาปานและบันทึกการเดินทางไปฝรั่งเศส*, ๒๕๓๐.

ช่องแคบบังกา เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ไปแวะพักที่เมืองบันตัม เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ที่นี่นิราศระบุว่ามีชาวชวานำสินค้าอุปโภคบริโภคมาขาย และเดอ ชัวซี บันทึกไว้ว่า เมื่อถึงเมืองนี้ เชอวาลิเย่ เดอ ซีบัวส์ (Le Chevalier de Sibois) ผู้ช่วยบังคับการเรือรบหลวงลัวโซ ได้ขึ้นบกเพื่อติดต่อขอซื้ออาหารแต่ปรากฏว่าเจ้าเมืองปฏิเสธการอนุญาตทุกอย่าง เพียงแต่ส่งวัวมาให้เพียงหกตัวเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับความในนิราศเรื่องนี้เมื่อกวีบรรยายถึงการแวะพักที่เมืองบันตัมว่า

จึ่งทอดถมอยู่ ด้วยน้ำหมากพลู อาหารบางเบา
จะขอเข้าซื้อ ที่บ้านเมืองเขา เขามิให้เข้า ตักน้ำซื้อขาย

เมื่อผ่านการเดินทางมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง เรือเดินทางประสบกับพายุใหญ่เมื่อราววันที่ ๑๔–๑๕ กุมภาพันธ์ บาทหลวงเดอ ชัวซี บันทึกเหตุการณ์ไว้ว่า

ไม่ใช่เรื่องน่าขันสักนิดเดียว ลมกำลังเกรี้ยวกราดและทะเลน่าพรั่นพรึงเป็นที่สุด จึงเป็นต้องลดใบลงทั้งหมดทั้งใบเล็กเหนือรังกาและเพลาใบเรืออันใหญ่ ต้องใช้แต่ใบกลางลำเดินทางไป แต่ทีนี้มีคลื่นลูกใหญ่เคลื่อนมากระทบเราทางด้านข้างและทำให้เรือเอียงวูบวาบอย่างน่ากลัว มีน้ำสาดขึ้นมาทางกราบเรือไม่หยุดหย่อน พวกแกะขาหัก หมูท้องแตก ไก่จมน้ำสำลักตายไปสามสิบตัว หีบกำปั่นของเราสามลูกชนกันโครมคราม ชุลมุนวุ่นวายกันไปทั่ว ...ขุนนางคนหนึ่งมาถามข้าพเจ้าว่าพวกชาวฝรั่งเศสกลัวกันหรือไม่ ข้าพเจ้าตอบว่าไม่ ถึงว่าความจริงในเวลานั้นลมฟ้าอากาศจะเลวร้ายอยู่มากก็ตาม แต่เรือของเราเป็นเรือที่แข็งแรง เขาบอกแก่ข้าพเจ้าว่า "ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วข้าพเจ้าก็ไม่กลัว"... [๑๙]

เมื่อลมมรสุมพัดผ่านแล้ว การเดินทางจึงดำเนินต่อไปจนถึงเมืองท่าที่แหลมกู๊ดโฮป เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ซึ่งวรรณคดีนิราศได้บรรยายภาพภูมิทัศน์ของเมืองนี้ไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน เช่น ภาพของสวนขนาดใหญ่ที่ปลูกไม้ผล ไม้ดอก และเลี้ยงสัตว์ชนิดต่าง ๆ ที่เมืองนี้ บาทหลวงเดอ ชัวซี บันทึกว่า เมื่อผ่านมาในการเดินทางไปสยามตอนนั้นผ่านเกาะนี้ในฤดูหนาว ส่วนคราวนี้เป็นฤดูใบไม้ร่วง และมีผลไม้ เช่น ลูกพีชมากมาย ตอนหนึ่งของบันทึกลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ระบุว่า "อากาศดี ราชทูตสยามคนที่หนึ่งขึ้นบกไปเมื่อเขาก้าวลงเรือโบ๊ต มีการยิงสลุตให้เก้านัด เขาพบว่าอุทยานนั้นงดงามมาก และได้ลงอาบน้ำในลำธารแห่งหนึ่ง"[๒๐] ส่วนอีก ๓ วันต่อมา วันที่ ๒๒ มีนาคม ราชทูตสยามคนหนุ่มที่สุด ซึ่งหมายถึงออกขุนศรีวิสารวาจา ไปขึ้นบกและมีการยิงสลุตให้เจ็ดนัดเหมือนกัน

เมื่อออกเดินทางจากเมืองท่าที่แหลมกู๊ดโฮปเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ทะเลสงบราบเรียบและมีลมกรรโชกบ้างบางครั้ง เรือผ่านเกาะต่าง ๆ เช่น วันที่ ๑๕ เมษายน ถึงเกาะ อีล เดอ ลัซซองซิยง (l'île de l'Ascension) วันที่ ๘ พฤษภาคม ถึงหมู่เกาะแหลมแวรต์ (Cap–Vert) ผ่านเกาะเดอ ฟลอร์ (l'île de Flore) บาทหลวงเดอ ชัวซี บันทึกไว้ว่า ช่วงเดือนพฤษภาคม อุปทูตสยามได้ล้มป่วยลงแต่อาการดีขึ้นโดยรักษาตัวตามแบบสยามคือ เมื่อเป็นไข้ขึ้นมาก็จะรับประทานแต่ข้าวกับปลาแห้งเท่านั้น

---

[๑๙] สันต์ ท. โกมลบุตร, อ้างแล้ว หน้า ๖๐๖.
[๒๐] สันต์ ท. โกมลบุตร, อ้างแล้ว หน้า ๖๒๑.

คณะราชทูตทั้งหมดเดินทางถึงเมืองแบรสต์ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน รวมระยะเวลาเดินทางราว ๕ เดือนกว่า ในจดหมายเหตุเล่าเรื่องการเดินทางไปเฝ้าพระเจ้ากรุงสยามของเชอวาลิเยร์ เดอ โชมองต์ เอกอัคราชทูตแห่งประเทศฝรั่งเศสบันทึกว่า เรือได้เดินทางมาถึงเมืองแบรสต์เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน โดยสวัสดิภาพ แต่ได้สูญเสียคนในเรือไปสิบสองคนระหว่างการเดินทาง[๒๑]

ในช่วงระยะเวลาของการเดินทางของคณะราชทูตนี้ ปรากฏเป็นเรื่องราวเช่นกันในพระราชพงศาวดาร ฉบับพระราชหัตถเลขาว่า เมื่อสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงโปรดฯ ให้แต่งคณะราชทูตไปยังกรุงฝรั่งเศสนั้น โกษาปานได้เลือกอาจารย์ที่มีวิชาความรู้ในเวทมนต์คนหนึ่งเดินทางไปพร้อมกับคณะด้วย และเมื่อเรือแล่นไปในท้องทะเลได้ประมาณ ๔ เดือน เกือบใกล้จะเข้าปากน้ำเมืองฝรั่งเศส ก็ประสบเคราะห์ร้ายไปพบน้ำวนขนาดใหญ่ ซ้ำมีลมมรสุมพัดมาทำให้เรือถูกซัดวนไปมาอยู่ ๓ วัน ทั้งกัปตัน ลาต้า ต้นหน และลูกเรือต่างประสบกับความวุ่นวายสับสนแทบจะเอาชีวิตไม่รอด แต่ด้วยคาถาอาคมของอาจารย์คนนั้น จึงทำให้เรือผ่านพายุมาได้อย่างปลอดภัย[๒๒]

แม้ในพระราชพงศาวดารอาจจะบันทึกเหตุการณ์ที่เกินจริงไปบ้างก็ตาม แต่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกันเป็นอย่างดี เมื่อเดินทางถึงเมืองแบรสต์แล้ว เป็นที่น่าเสียดายว่าตัวกวีเองมิได้บันทึกถึงเหตุการณ์ต่อไป ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วเราคงจะได้ภาพที่ละเอียดและเพิ่มเติมต่อเนื่องจากบันทึกของโกษาปานในเรื่องการเดินทาง สถานที่ที่ไปเยี่ยมชม และผู้คนในประเทศฝรั่งเศส

ตามบันทึกของโกษาปาน ราชทูตได้ขึ้นบกที่เมืองแบรสต์เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๒๒๙ และได้รับการต้อนรับอย่างสมเกียรติตลอดรายทางก่อนจะเข้าสู่ปารีส ที่เมืองแบรสต์ จุดที่ขบวนราชทูตขึ้นบกและเดินทางไปยังศาลาว่าการเมืองเป็นถนนสายหลักที่ตัดผ่านใจกลาง ถนนสายนี้จึงได้รับการขนานนามว่า "ถนนสยาม" (Rue de Siam) เพื่อเป็นเกียรติแก่ขบวนราชทูตสยามและเพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์ความสัมพันธ์ดังกล่าวนับแต่นั้นเป็นต้นมา คณะทูตเดินทางท่องเที่ยวผ่านปราสาทลุ่มแม่น้ำลัวร์ (Loire) เช่น ที่ปราสาทชอมบอร์ด (Chambord) และได้พำนักที่แวร์ซายส์อยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ต่อมาแวะพักที่แบรนี (Berny) และเข้าพักที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม โดยได้เยี่ยมชมเมืองและโบราณสถานที่สำคัญต่าง ๆ อาทิ มหาวิหารโนเทรอะดาม เดอ ปารีส (Notre Dame de Paris) ย่านม็องมาร์ต (Montmartre) เข้าชมโรงโอเปร่า ชมโรงงานผลิตเหรียญกษาปณ์ กองสรรพาวุธ ตลอดจนเดินทางไปยังเมืองต่าง ๆ รอบกรุงปารีส จากนั้นได้เข้าถวายพระราชสาส์นแด่พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๒๒๘ ณ ท้องพระโรงห้องกระจก พระราชวังแวร์ซายส์

ตลอดระยะเวลาของการเดินทางนั้น "ต้นทางฝรั่งเศส" นับเป็นเอกสารสำคัญที่นำมายืนยันข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ว่า เมืองท่าส่วนใหญ่ในมหาสมุทรแปซิฟิก มหาสมุทรอินเดีย และมหาสมุทรแอตแลนติกนั้น อยู่ภายใต้การครอบครองของฮอลันดา บรรดาหมู่เกาะต่าง ๆ ที่กวีเดินทางผ่านนั้นเป็นที่ตั้งของเมืองท่าและคลังสินค้าฮอลันดาเกือบทุกแห่ง ทำให้มองเห็นภาพความเป็นชาติมหาอำนาจทางการค้าของฮอลันดาในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังเช่นความในวรรณคดีนิราศว่า

---

[๒๑] ปอล ซาเวียร์ (ผู้แปล), อ้างแล้ว หน้า ๕๖.

[๒๒] *พงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา*, กรุงเทพ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๐๕ หน้า ๖๔–๖๕.

ถึงเมืองบันตัน บ้านเมืองที่นั้น ย่อมชาวชวา
โอ่วบัดนี้เอย เสียแก่ลันดา ทั้งตัวพญา ไม่พ้นมือเขา

หรือตอนหนึ่งเมื่อกวีเดินทางถึงเมืองท่าที่แหลมกู๊ดโฮป ว่า

ไปถึงเมืองกาบ เข้าสูงยอดราบ เป็นกำแพงกัน
ชาววิลันดา ตั้งเมืองที่นั้น สร้างตึกเรียงรัน เป็นชาวค้าขาย

เป็นที่น่าสังเกตประการหนึ่งว่าความที่พรรณนาไว้ในนิราศเรื่องนี้ สอดคล้องกับภาพวาดที่เขียนขึ้นในราวคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ เป็นอย่างดี เช่น ภาพวาดเมืองปัตตาเวียแสดงให้เห็นถึงอาคารสถานีการค้าของฮอลันดา หรือตัวอย่างภาพวาดเมืองที่แหลมกู๊ดโฮป มีสวนขนาดใหญ่ มีสิ่งปลูกสร้าง อาคาร บ้านเรือน ดังนั้นเราจึงไม่อาจสันนิษฐานว่านิราศเรื่องนี้เขียนขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ ทั้งนี้เพราะหลักฐานที่สามารถยืนยันได้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ ทั้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ นั้น บทบาทและอำนาจของฮอลันดาทั้งในด้านการเมืองและการค้าในภูมิภาคได้ลดลงมากแล้ว

ประโยชน์อีกประการหนึ่งที่เราได้รับจากวรรณคดีเรื่องนี้ก็คือ เราสังเกตเห็นทัศนคติการมองชาวต่างชาติจากสายตาของชาวสยามในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ ทั้งอาจนับได้ว่าเรื่อง "ต้นทางฝรั่งเศส" เป็นงานวรรณกรรมไทยชิ้นแรกที่บรรยายสภาพชาวต่างชาติ เมื่อกวีเดินทางไปยังเกาะต่าง ๆ และได้พักอาศัยชั่วคราวนั้น มีหลายแห่งที่กวีบรรยายภาพของชนพื้นเมืองและคนในชนชั้นปกครองได้อย่างน่าสนใจ เช่น เมื่อเดินทางถึงเมืองกาบ ซึ่งเป็นเมืองท่าขนาดใหญ่ที่มีผู้คนมากมายเดินทางไปมาในทวีปแอฟริกา ประชากรที่อาศัยอยู่ในเมืองแบ่งได้ ๒ ประเภท คือ ชนพื้นเมืองและชาวฮอลันดาที่ทำการค้าสำหรับชาวพื้นเมืองกวีเรียกว่า *ชาวหัวพริก* และบรรยายสภาพไว้ด้วยความรู้สึกสมเพชว่า

หญิงชายหัวพริก ผมงอหยุกหยิก เห็นน่าบัดสี
ตัวเปล่าดุจเปลือย ผ้าผ่อนบ่มี รูปทรงคือผี อัปรีย์สมมม

คำว่า *"คนหัวพริก"* นี้น่าสนใจว่าหมายถึง ชนชาติใดในบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิก ในพงศาวดารเมืองสงขลาซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงนิพนธ์ขึ้นไว้นั้นระบุความตอนหนึ่งว่าเมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ เสด็จประพาสเมืองสงขลาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๑ พระยาระแงะ เจ้าเมืองระแงะ เข้าเฝ้าฯ ถวายสิ่งของต่าง ๆ ในจำนวนนั้นมี "คนหัวพริกชายหญิง ๒ คน" ด้วยสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงอธิบายไว้ว่า พวกนี้คือแขกดำชาวแอฟริกา หมายถึงพวกนิโกรที่มีผิวดำ ผมหยิก[๒๓] ใน "ต้นทางฝรั่งเศส" หมายถึง ชนผิวดำ นิโกรที่เป็นชนพื้นเมืองแอฟริกา ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อกวีเห็นสภาพเครื่องแต่งกายที่แปลกประหลาดแล้ว ได้บรรยายไว้ว่า

เห็นเวทนา เอาหนังชุมภา มาเป็นผ้าห่ม
เอาเบี้ยเอาปัด ร้อยรัดติดผม ดินแดงทานม ทาหน้าตระการ
หนังเย็บประกับ ปิดบังที่ลับ แต่พอประมาณ
ทั้งตัวเป็นคราบ ผงเผ้าเถ้าถ่าน เอางาช้างสาร ทำเป็นกำไล

---

[๒๓] สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, *พงศาวดารเมืองสงขลา*, ประชุมพงศาวดาร เล่ม ๓๐ ภาค ๕๐ (ต่อ–๕๓), กรุงเทพ : องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๑๑ หน้า ๒๕๔–๒๕๕.

บ้างใส่ห้าอัน ว่าเป็นสำคัญ กปิตันผู้ใหญ่
หนังคาดเหนือบ่า มือขวาถือไม้ เที่ยวมาเที่ยวไป วิ่งเล่นบันเทิง
ส่วนหญิงนั้นหนา เอาเถาวัลย์มา ไส่เป็นกองเชิง
เต็มทั้งสองเท้า จนเข่ารุมเริง เที่ยวเล่นบันเทิง หยอกกันไปมา

กวีตั้งข้อสังเกตถึงบทบาทหน้าที่ของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงว่า ฝ่ายชายจะเป็นผู้คุ้มครองดูแลบริเวณต่าง ๆ รวมทั้งทำการค้าขาย ส่วนฝ่ายหญิงนั้นเป็นฝ่ายเลี้ยงดูลูกและหาอาหาร ดังที่บรรยายไว้ว่า

เอาลูกห่อหนัง สะพายเหนือหลัง เห็นเวทนา
ลุยห้อยหาเต่า เอาเป็นภักษา เลียบฝั่งคงคา หาปูปลากิน
ครั้นเข้าแดดอ่อน ออกนั่งสลอน กลิ้งเกลอกกลางดิน
คลี่หนังชุมภา หาเหาเหลนกิน เป็นประดิทิน ทุกเมื่อเชื่อวัน

เมื่อชนพื้นเมืองเห็นชาวต่างชาติเดินทางเข้าไปก็จะโห่ร้องและวิ่งเข้ามาขอเศษเงิน แต่กวีบรรยายภาพไว้ว่า "เห็นหน้าสมเพช ประหนึ่งเห็นเปรต เหมือนเดียรฉาน มันพวกนี้เอย โหดทั่วสรรพการ หมู่เดียรฉานกับมันเหมือนกัน"

นอกจากมุมมองเกี่ยวกับชนพื้นเมืองแล้ว กวียังได้ให้ภาพของชาวฮอลันดาในสภาพผู้ปกครองที่เมืองท่าแหลมกู๊ดโฮป ชาวฮอลันดาได้ปลูกสร้างอาคารสถานีการค้า และอาคารบ้านเรือนเอาไว้และใช้เป็นที่พักชั่วคราวสำหรับผู้ที่เดินทางผ่านไปมาในทำนองโรงแรมที่มีความพร้อมในเรื่องเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในอัตราที่สูง ดังเช่นที่กวีบรรยายว่า

ที่นั่งแลที่นอน ทั้งฟูกหมอนมุ้งม่านลาย
เตียงตั่งตั้งเรียงราย ฝูงลูกค้าได้อาศัย
เหล้าข้าวแลเนื้อปลา ทั้งชุมภาแลเป็ดไก่
สัมสูกผลลูกไม้ ตกแต่งไว้สรรพทุกอัน
ผู้ใดจะไปกิน แต่พออิ่มมื้อหนึ่งนั้น
เสียเงินมากครามครัน สามสลึงเฟื้องด้วยเงินไทย
ทั้งกินแลหลับนอน เสียเงินผ่อนมากขึ้นไป
ห้าสลึงเฟื้องสองไพ เอายื่นให้จึงได้นอน
ตกแต่งในตึกราว ทั้งที่หนาวแลที่ร้อน
ประตูแลบัญชร ประดับแว่นอันบรรจง
ฝูงชายแลฝูงหญิง หน้าสิงคลิ้งทั้งรูปทรง
อ้อนแอ้นลอออองค์ นั่งเป็นคู่ดูขยัน
ชมกันอยู่ซะซิก หัวระริกหยิกหยอกกัน
สมสู่อยู่ทุกวัน ชมเชยกันทุกราตรี

กล่าวได้ว่าวรรณคดีเล่มนี้ นอกจากจะให้อรรถรสทางวรรณศิลป์ ยังถือได้ว่าเป็นเอกสารทางวรรณคดีและประวัติศาสตร์ชิ้นแรก ๆ ที่แสดงทัศนคติของชาวสยามต่อวิถีชีวิตของผู้อื่นทั้งชนพื้นเมือง และชาวต่างชาติที่มีอิทธิพลอยู่รอบราชอาณาจักรสยามในขณะนั้นด้วย

สำหรับเส้นทางการเดินทางของคณะราชทูต ได้ออกเดินทางผ่านทางอ่าวไทย ลงไปที่เมืองปาเลมบัง ผ่านช่องแคบปังกา (Détroit de Banca) ผ่านเมืองบันตัม เกาะชวา ผ่านช่องแคบซุนดาออกที่มหาสมุทรแปซิฟิก ผ่านมหาสมุทรอินเดีย เรื่อยไปจนถึงแหลมกู๊ดโฮป วกอ้อมทวีปแอฟริกา ออกที่มหาสมุทรแอตแลตติก ขึ้นไปถึงทวีปยุโรปและไปขึ้นบกที่เมืองแบรสต์ รวมระยะเวลาในการเดินทางทั้งสิ้น ๑๗๘ วัน หรือประมาณ ๖ เดือน ชื่อเกาะต่าง ๆ นั้น บางเกาะสามารถที่จะสอบทานได้ เช่น เกาะปังกา คือ เกาะบังกา (l'île Banca) เกาะอันทปริง ซึ่งอาจจะหมายถึง เกาะปรินซ์ (l'île du Prince) (ทั้งนี้เพราะคำว่า île ในภาษาฝรั่งเศสออกเสียงว่า อิล และอาจกลายเสียงเป็น อัน ส่วน ปริง กับ ปรินซ์ นั้นออกเสียงใกล้เคียงกัน) เกาะกาบ หมายถึง เมืองท่าที่แหลมกู๊ดโฮป เกาะดอกไม้ อาจจะหมายถึง l'île de Flore (Flore หมายถึง ดอกไม้) เกาะววยสั้ง หมายถึง เกาะอวยซอง (l'île d' Ouessant) เป็นต้น แต่ยังมีชื่อเกาะอยู่จำนวนหนึ่งที่กวีตั้งขึ้นเองตามสภาพของเกาะที่ได้พบเห็น เช่น ที่เกาะพร้าว เพราะว่ามีต้นมะพร้าวขึ้นอยู่มาก หรือเรียกว่า เกาะเต่าเกาะปลา เพราะว่ามีเต่าและปลาว่ายน้ำอยู่บริเวณนั้นมาก เป็นต้น

วรรณคดีนิราศเรื่อง "ต้นทางฝรั่งเศส" อาจจะไม่ได้ให้ภาพและข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับพิธีการเจริญพระราชไมตรีระหว่างราชสำนักสยาม–ฝรั่งเศสเมื่อสามศตวรรษก่อน แต่อย่างน้อยนิราศฉบับนี้ทำให้เราทราบรายละเอียดเรื่องเส้นทางในการเดินทางระหว่างประเทศฝรั่งเศสและไทยในครั้งกระนั้น ทำให้เราเห็นภาพรวมและความพยายามของอาณาจักรสยามในการเชื่อมสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศฝรั่งเศส จากการลำดับปีศักราชที่แต่ง ผู้เขียนขอตั้งข้อสันนิษฐานไว้ว่า เรื่อง "ต้นทางฝรั่งเศส" น่าจะเป็นวรรณคดีนิราศเล่มแรกในประวัติวรรณคดีไทยที่กวีผู้เขียนเขียนขึ้นขณะเดินทางออกจากราชอาณาจักรไปยังภาคพื้นยุโรป เขียนขึ้นก่อนนิราศพระยามหานุภาพ (อ้น) ไปเมืองจีนที่เขียนขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๓๒๕ ปลายสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี ซึ่งประวัติวรรณคดีไทยให้ความสำคัญไว้ว่าเป็นนิราศเรื่องแรกของไทยที่ใช้ฉากต่างประเทศเป็นฉากดำเนินเรื่อง[๒๔]

ผู้เขียนขอขอบพระคุณศูนย์ข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัยฝรั่งเศส–ไทยศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิกา จรรย์แสง อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม และอาจารย์ภูธร ภูมะธน อาจารย์ประจำสถาบันราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอันมีประโยชน์อย่างยิ่งในการค้นคว้าเรียบเรียง

[๒๔] บรรเทา กิตติศักดิ์, *หนังสือเรียนภาษาไทย ท ๐๓๒ ประวัติวรรณคดีไทย ๒*, กรุงเทพ : ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๓๕ หน้า ๑๕.

คณะราชทูตสยามเข้าเฝ้าถวายพระราชสาส์นแด่พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แห่งฝรั่งเศส ณ ท้องพระโรงห้องกระจก (Galeric des Glaces) พระราชวังแวร์ซายส์

แผนที่เส้นทางการเดินเรือของคณะทูตเชอวาลิเยร์ เดอ โชมอง

คณะราชทูตสยามที่เดินทางไปเข้าเฝ้าฯ พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แห่งฝรั่งเศส เมื่อพุทธศักราช ๒๒๒๘

ราชทูต ออกพระวิสุทธสุนธร (โกษาปาน)

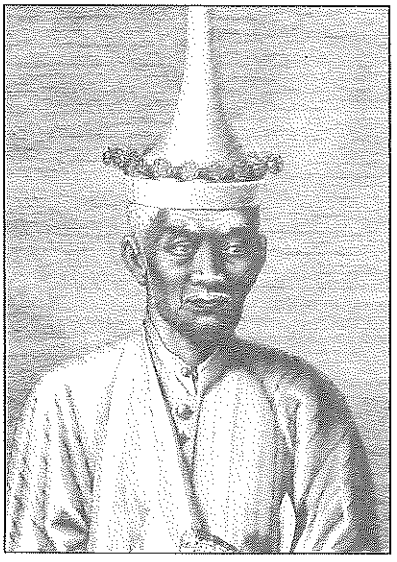

อุปทูต ออกหลวงกัลยาราชไมตรี

ตรีทูต ออกขุนศรีวิศาลวาจา

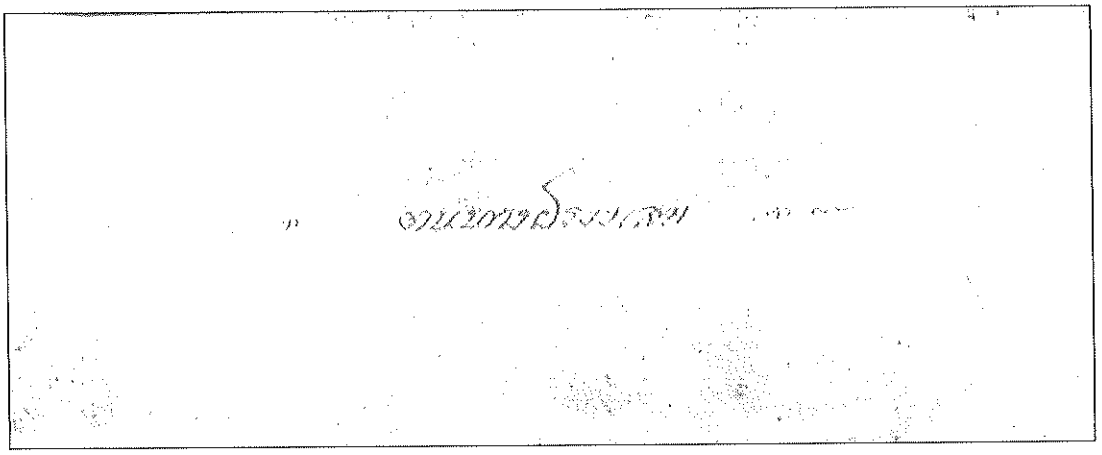

ต้นฉบับสมุดไทยวรรณคดีเรื่อง "ต้นทางฝรั่งเศส"

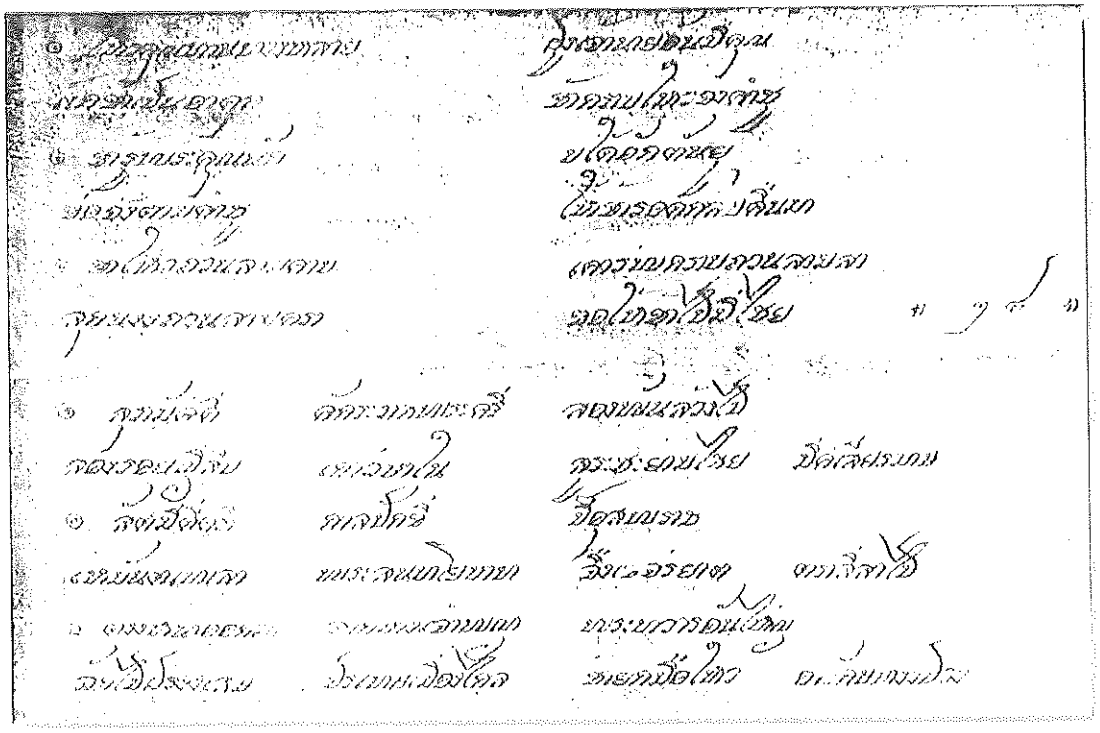

ลักษณะลายมือใน ต้นทางฝรั่งเศส

บรรณานุกรม

ก่องแก้ว วีระประจักษ์ (ผู้แปล). "บันทึกรายวันของออกพระวิสุทรสุนธร (โกษาปาน) ราชทูตไทยไปฝรั่งเศสสมัยอยุธยา." **ศิลปากร.** ปีที่ ๒๘ (มกราคม ๒๕๒๘)

ก่องแก้ว วีระประจักษ์ และนิยะดา ทาสุคนธ์. **เอกสารโบราณ.** เอกสารวิชาการ ส่วนภาษาโบราณ หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร, ๒๕๔๑. (เอกสารอัดสำเนา)

คณะกรรมการพิจารณาและจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ สำนักนายกรัฐมนตรี. **ประวัติโกษาปานและบันทึกการเดินทางไปฝรั่งเศส.** กรุงเทพ, ๒๕๓๐

บรรเทา กิตติศักดิ์. **หนังสือเรียนภาษาไทย ท ๐๓๒ ประวัติวรรณคดีไทย ๒.** กรุงเทพ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๕

ปอล ซาเวียร์ (ผู้แปล). "เอกสารสำคัญแห่งชาติเกี่ยวกับคณะราชทูตฝรั่งเศสและไทยในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. ๒๑๘๘–พ.ศ. ๒๒๓๑)". **ศิลปากร.** ปีที่ ๓๐ เล่ม ๔ (กันยายน ๒๕๒๘)

พงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา. กรุงเทพ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๐๕

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, กรุงเทพ : คุรุสภา, ๒๕๒๕

ฟ.ฮีแลร์ (ผู้แปล). **พระยาโกษาปานไปฝรั่งเศส (Voyage des Ambassadeurs de Siam en France 1686).** กรุงเทพ : โรงเรียนอัสสัมชัญ, ๒๕๔๐

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. **ประชุมพงศาวดาร เล่ม ๓๐ ภาค ๕๐ (ต่อ–๕๓) เรื่องพงศาวดารเมืองสงขลา.** กรุงเทพ : องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๑๑

สันต์ ท.โกมลบุตร (ผู้แปล). **จดหมายเหตุรายวันการเดินทางไปสู่ประเทศสยาม ในปี ค.ศ. ๑๖๘๕ และ ๑๖๘๖ ฉบับสมบูรณ์.** กรุงเทพ : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, ๒๕๑๖

Dirk Van der Cruysse. **Journal du Voyage de Siam de Francois-Timoleon de Choisy : Presente et annote par Dirk Van der Cruysse.** Paris : Fayard, 1995.

On chante "le français"

โดย sd@ku.ac

มีบทเพลงมากมายที่ผู้แต่งต้องการบอกความในใจ ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกแง่คิดต่าง ๆ หรือสื่อสารอะไรบางอย่าง สำหรับบทเพลงที่นำมาเสนอทั้งสองเพลงนี้ ต่างก็สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกภาคภูมิใจและความรักของผู้แต่งที่มีต่อภาษาฝรั่งเศส "une belle langue" ของเขา

บทเพลงแรก "La langue de chez nous" ขับร้องโดยชาวฝรั่งเศสชื่อ Yves DUTEUIL ส่วนเพลงที่สอง "Le coeur de ma vie" ประพันธ์และขับร้องโดย Michel RIVARD ซึ่งเป็นนักร้องชาวควีเบคที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่ง ลองมาอ่านเนื้อเพลงทั้งสองเพลงนี้ดูซิคะ เชื่อว่าผู้อ่านคงจะเข้าใจความรู้สึกของผู้แต่ง รวมทั้งบรรยากาศและบริบทของการใช้ภาษาฝรั่งเศส "une belle langue qui porte son histoire..."

YAHOO! FRANCE Musique

Accueil - Yahoo! - Aide

Date de naissance : **24/7/1949**
Lieu de naissance : **Neuilly sur Seine (France)**
Nationaliteé : **française**
Zone géographiqu : **Europe**
Qualité : **Auteur Chanteur Compositeur**
Langue chantée : **Français**
Style musical : **Variétés**

YVES DUTEIL

Rarement un artiste a atteint un tel équilibre entre le nombre de ses fans et celui de ses détracteurs. Depuis ses débuts, Yves Duteil est à la fois très apprécié et très a imé d'une large partie du public français. Et, parallèlement, son nom ne cesse de provoquer railleries et moqueries, voire critiques quant à certains de ses engagements. Nunuche et réac pour les uns, poète et bon Français pour les autres. A vous de choisir.

Yves Duteil naît le 24 juillet 1949 à Neuilly-sur-Seine, en proche banlieue parisienne. Fils d'un père employé de bureau et d'une mère bijoutière, il est élevé sur un mode très classique. Pendant dix ans, Yves fait du piano et tient l'orgue dans l'orchestre de son école. Mais à l'âge de 15 ans, il découvre la guitare et la chanson, ses véritables passions.

Après le baccalauréat, il intègre une fac de sciences pour rassurer sa famille, mais la musique le mène à cesser ses études. Il réussit alors à caser son service militaire au milieu de petits engagements au Club Méditerranée et de concerts dans des cabarets parisiens. Il accumule ainsi pas mal d'expérences, qu'il peaufine dans le cadre du Petit Conservatoire de la chanteuse Mireille, figure légendaire de la chanson française.

Premier virages

C'est par une chanson romantique, "Virages", que démarre sa carrièrc discographique en 1972. Le 45 tours connaît un certain succès, vite démenti par les deux essais suivants. Cependant en 1973, Yves fait la première partie de la chanteuse Régine à Bobino, puis de Juliette Gréco à l'Olympia. Il enchaîne même sur un concert new-yorkais.

Mais en 1974, Yves Duteil entre de plain-pied dans la cour des Grands. Concurrent du festival de Spa en Belgique, il en repart avec les Prix du public et le Prix de la meilleure chanson. En outre, les critiques de la presse sont dithyrambiques. Son premier album, "L'écritoire" sort la même année. Puis, deux ans plus tard, son deuxième album récolte le prix "Jeune Chanson" décerné par le Haut Comité de la Langue Française. Déjà. Yves Duteil devient le symbole de la défense de la Langue Française, statut qui ne le quittera pas.

Des Prix, des Prix, des Prix

Si les années 70 se terminent en beauté, les années 80 démarrent tranquillement mais sûrement. En 1980, Yves Duteil retrouve pour deux semaines la scène du Théâtre de la Ville au centre de Paris.

En 1981, il publie un album pour enfants illustré des aquarelles de Martine Delerm. Ce disque est récompensé du Grand Prix de la plus exceptionnelle création artistique de l'année lors d'un festival d'Art à Tokyo. Les Japonais font un vrai succès au chanteur et l'accueillent en 82 pour une grande tournée.

Toujours en 82, trois semaines à l'Olympia donnent lieu à un triple album live en mars renfermant 40 chansons.

Du 2 au 22 janvier 84, c'est quatre semaines que Yves Duteil s'installe à l'Olympia à l'occasion de la sortie de son album "Statue d'Ivoire". Figure majeure de la chanson française, en dépit d'une image de "gentil chanteur" pas toujours flatteuse, Yves Duteil est nommé Chevalier des Arts et Lettres par le Président François Mitterrand. Dès 85, il confirme son statut de grand défenseur de la langue française en sortant son septième album, "la Langue de chez nous". En 1986, la chanson-titre est célébrée et récompensée par la principale Institution en matière de langue française, soit l'Académie française qui remet au chanteur sa Médaille d'argent. C'est aussi la SACEM (Société des Auteurs Compositeurs) qui lui son Oscar de la meilleure chanson française.

LA LANGUE DE CHEZ NOUS

C'est une langue belle avec des mots superbes
qui porte son histoire à travers ses accents
où l'on sent la musique et le parfum des herbes
le fromage de chèvre et le pain de froment.
Et du Mont Saint-Michel jusqu'à la Contre Escarpe
en écoutant parler les gens de ce pays
on dirait que le vent s'est pris dans une harpe
et qu'il en a gardé toutes les harmonies.

*Dans cette langue belle aux couleurs de Provence
où la saveur des choses est déjà dans les mots
c'est d'abord en parlant que la fête commence
et l'on boit des parloes aussi bien que de l'eau.
Les voix ressemblent au cours des fleuves et des rivières.
elles répondent aux méandres, au vent dans les roseaux
parfois même aux torrents qui charrient du tonnerre
en polissant les pierres sur le bord des ruisseaux

C'est une langue belle à l'autre bout du monde
une bulle de France au Nord d'un continent
sertie dans un étau et pourtant si féconde
enfermée dans les glaces au sommet d'un volcan.
Elle a jeté des ponts par dessus l'Atlantique
elle a quitté son nid pour un autre terroir
et comme une hirondelle au printemps des musiques
elle revient nous chanter ses peines et ses espoirs
nous dire que là–bas dans ce pays de neige
elle a fait face aux vents qui soufflent de partout
pour imposer ses mots jusque dans les collèges
et que l'on y parle encore la langue de chez nous.

C'est une belle langue à qui sait la défendre
elle offre des trésors de richesse infinie
les mots qui nous manquaient pour pouvoir nous comprendre
et la force qu'il faut pour vivre en harmonie.
Et de l'Ile d'Orléans jusqu'à la Contre Escarpe
en écoutant chanter les gens de ce pays
on dirait que le vent s'est pris dans une harpe
et qu'il a composé toute une symphonie.
Et de l'Ile d'Orléans jusqu'à la Contrd Escarpe
en écoutant chanter les gens de ce pays
on dirait que le vent s'est pris dans une harpe
et qu'il a composé toute une symphonie.

Yves Duteuil

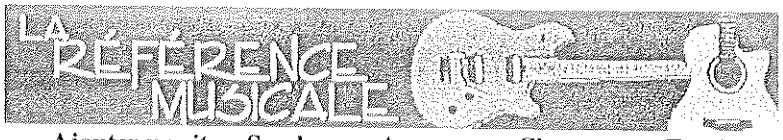

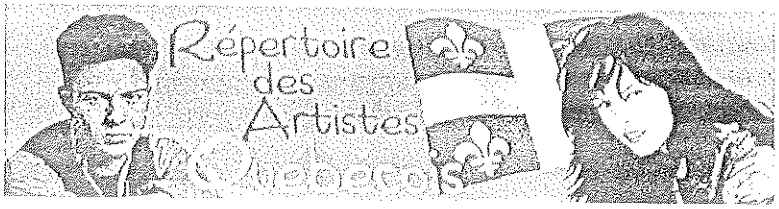

michel rivard | RECHERCHE

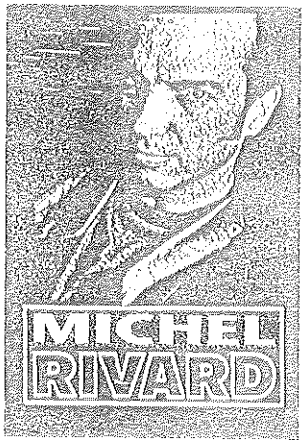

LE COEUR DE MA VIE

C'est la langue qui court
Dans les rues de ma ville
Comme une chanson d'amour
Au refrain malhabile
Elle est fière et rebelle
Et se blesse souvent
Sur les murs des gratte-ciel
Contre les tours d'argent

Elle n'est pas toujours belle
On la malmène un peu
C'est pas toujours facile
D'être seule au milieu
D'un continent immense
Où ils règlent le feu
Où ils vénèrent la danse
Où ils sont si nombreux

Elle n'est pas toujours belle
Mais tiraude elle se bat
En mémoire fidèle
De ses mots de ses voix
De ses éclats de rire
Et de colère aussi
C'est la langue de mon cœur
Et le cœur de ma vie

On la parle tout bas
Aux moments de tendresse
Elle a des mots si doux
Qu'ils se fondent aux caresses
Mais quand il faut crier
Qu'on est là qu'on existe
Elle a le son qui mord
Et les mots qui résistent

C'est une langue de France
Aux accents d'Amérique
Elle déjoue le silence
À grands coups de musique
C'est la langue de mon cœur
Et le cœur de ma vie
Que jamais elle ne meure
Que jamais on ne l'oublie

Il faut pour la défendre
La parler de son mieux
Il faut la faire entendre
Faut la secouer un peu
Il faut la faire aimer
À ces gens près de nous
Qui se croient menacés
De nous savoir debout

Il faut la faire aimer
À ces gens de partout
Venus trouver chez nous
Un goût de liberté
Elle a les mots qu'il faut
Pour nommer le pays
Pour qu'on parle de lui
Qu'on le chante tout haut

C'est une langue de France
Aux accents d'Amérique
Elle déjoue le silence
À grand coups de musique
C'est la langue de mon cœur
Et le cœur de ma vie
Que jamais elle ne meure
Que jamais on ne l'oublie.

Les Éditions Sauvages

Animateur et animatrice

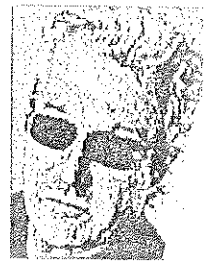

Populaire

◉
○

Procéder

Pourquoi s'abonner au mailing list ?

Rock

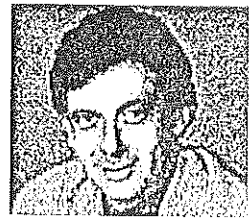

Humoristes et imitateurs

Le coeur de ma vie (Michel Rivard)

C'est la langue Qui court
Dans les rues de ma ville
Comme une chanson d'amour
Au refrain malhabile
Elle est fière et rebelle
Et se blesse souvent
Sur les murs des gratte-ciel
Contre les tours d'argent

Elle n'est pas toujours belle
On la malmène un peu
C'est pas toujours facile
D'être seule au milieu
D'un continent immense
Où ils règlent le jeu
Où ils mènent la danse
Où ils sont si nombreux

Ell n'est pas toujours belle
Mais vivante elle se bat
En mémoire fidèle
De nos maux de nos voix
De nos éclats de rire
Et de colère aussi
C'est la langue de mon coeur
Et le coeur de ma vie

On la parle tout bas
Aux moments de tendresse
Elle a des mots si doux
Qu'ils se fondent aux caresses
Mais quand il faut crier
Qu'on est là qu'on existe
Elle a le son qui mord
Et les mots qui résistent

C'est une langue de France
Aux accents d'Amérique
Elle déjoue le silence
À grands coups de musique
C'est la langue de mon coeur
Et le coeur de ma vie
Que jamais elle ne meure
Que jamais on l'oublie…

Il faut pour la défendre
La parler de son mieux
Il faut la faire entendre
Faut la secouer un peu
Il faut la faire aimer
À ces gens près de nous
Qui se croient menacés
De nous savoir debout

Il faut la faire aimer
À ces gens de partout
Venus trouver chez nous
Un goût de liberté
Elle a les mots qu'il faut
Pour nommer le pays
Pour qu'on parle de lui
Qu'on le chante tout haut

C'est une langue de France
Aux accents d'Amérique
Elle déjoue le silence
À grands coups de musique
C'est la langue de mon coeur
Et le coeur de ma vie
Que jamais elle ne meure
Que jamais on l'oublie

สรุป
งานกิจกรรมประจำปี 2544 ของสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
"diversité @ franc. com"
1-2 ธันวาคม 2544
ณ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

กำหนดการงานกิจกรรมประจำปี 2544
"DIVERSITE @ FRANCE. COM"
ณ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น วันเสาร์ที่ 1 และวันอาทิตย์ที่ 2 ธันวาคม 2544

.....

เสาร์ที่ 1 ธันวาคม 2543

7.30 – 8.30 น. – ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันประเภทต่าง ๆ ลงทะเบียนพร้อมส่งแบบฟอร์มใบลงทะเบียน (ด้านหลังห้องสมัคร MBA ชั้นล่าง อาคารรวงกาญจนานุสรณ์ ด้านซ้าย)

9.00 น. – เริ่มการแข่งขันเขียนและอ่านบทความเป็นภาษาฝรั่งเศสตามหัวข้อที่กำหนดให้ (ห้อง 411 ชั้น 4 อาคารรวงกาญจนานุสรณ์)
– เริ่มการแข่งขันพูดบทสนทนาตามหัวข้อที่กำหนดให้ (ห้อง BC 401 ชั้น 4 อาคารมหาวิทยาลัย)
– เริ่มการแข่งขันเขียนบรรยายภาพที่กำหนดให้เป็นภาษาฝรั่งเศส (ห้อง 413 ชั้น อาคารรวงกาญจนานุสรณ์)
– เริ่มการแข่งขันวาดภาพ (ชั้น 3 อาคาร 1)

9.20 น. – *ที่ปรึกษาทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศสและคณะมาถึงบริเวณงาน*

9.30 น. – พิธีเปิด

10.00 น. – เริ่มการแข่งขันประเภทต่าง ๆ
- อนุกรรมการเริ่มให้คะแนนบอร์ดนิทรรศการ โดยแบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา
- การแข่งขันตอบปัญหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศฝรั่งเศส–ไทย (ห้องประชุมใหญ่ อาคารรวงกาญจนานุสรณ์)
- การแข่งขันตอบปัญหาจากวีดิทัศน์ (ห้อง SOUND LAB ชั้น 2 อาคาร 5)
- การแข่งขันท่องบทกวีนิพนธ์ภาษาฝรั่งเศส (ห้อง 409 อาคารรวงกาญจนานุสรณ์)
- การแข่งขันร้องเพลงภาษาฝรั่งเศส (อาคารอนุบาล)
- การแสดงผลงานสื่อการสอน (CAI, CD Rom) (ห้องรับสมัคร อาคารรวงกาญจนานุสรณ์)

13.00 น. – เวทีนี้...เพื่อเธอ (เกม, เพลง, การแสดง...)

หมายเหตุ – การแข่งขันที่ยังไม่เสร็จสิ้นในช่วงเช้าให้ดำเนินการแข่งขันต่อในช่วงบ่าย

อาทิตย์ที่ 2 ธันวาคม 2544

10.00 – 13.00 น. – การแสดงของสถาบันต่าง ๆ (ห้องประชุมใหญ่ อาคารรวงกาญจนานุสรณ์)

13.00 – 14.30 น. – พัก
- เตรียมรับเสด็จสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ องค์นายกกิตติมศักดิ์สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

14.30 น.
- เสด็จถึงบริเวณงานและทอดพระเนตรบอร์ดนิทรรศการ
- การบรรเลงเพลงของวงดุริยางค์และการขับร้องประสานเสียงของนักเรียนเซนต์จอห์น
- การแสดงของผู้ชนะการแข่งขันบางประเภท
- พระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการแข่งขัน

16.30 น. – เสวยพระสุธารสชา (อาคารฤดีทิพย์แมนชั่น)

.....

PROGAMME D'ACTIVITÉS 2001"DIVERSITE @ FRANCE.COM" À L'UNIVERSITÉ SAINT JOHN'S SAMEDI 1 ET DIMANCHE 2 DECEMBRE 2001

SAMEDI 1 DECEMBRE 2001

7h30–8h30 – Inscription des participants de différents concours (Derrière Salle de Cours MBA, Rez-de-chaussée Bât.Ruang, à gauche)

9h00
- Concours de présentation d'un texte écrit et oral (Salle 411, 4e étage, Bât. Ruangkanchananusorn)
- Concours de la conversation française d'après le thème donné (Salle BC 401 4e étage Bât. Mahawitthayalai)
- Concours de présentation d' un texte d'après les photos données (Salle 413, 4e étage, Bât. Ruangkanchananusorn)
- Concours de dessin (Salle de classe 3e étage Bât. 1)

9h20 – Arrivée de M. le Conseiller Culturel, Scientifique et de Coopération, auprès de l'Ambassade de France en Thaïlande

9h30 – Cérémonie d'Ouverture

10h00 – Commencement des concours :
- Concours des panneaux "DIVERSITE @ FRANCE. COM"
- Concours des Questions-Réponses sur la connaissance générale de la France – la Thaïlande
  (Salle de Réunion Bâunion Bât. Ruangkanchananusorn)
- Concours des Questions–Réponses sur les passages des cassettes-vidéo (Salle de Labo. 2e étage Bât. 5)
- Concours de la récitation de poésie française
  (Salle 409, Bât. Ruangkanchananusorn)
- Concours des chansons françaises (Bât. Maternel)

13h00 – À VOUS...EN SCÈNE (Jeux, chansons...)

REMARQUE Les concours qui ne se terminent pas dans la matinée, seront continués l'après–midi

DIMANCHE 2 DECEMBRE 2001

10h00–13h00 – Spectacles présentés par les écoles participantes
(Salle de Réunion Bât. Ruangkanchananusorn)

13h00–14h30 – Pause

14h30 – Préparation pour l'accueil de Son Altesse Royale la Princesse Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra, la Présidente Honoraire de l'ATPE

– Arrivée de Son Altesse Royale la Princesse Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra
– La Princesse visite l'exposition
– Musique et chansons de l'orchestre Saint John's
– Représentations présentées par des lauréats
– Remise des prix aux gagnants par Son Altesse Royale la Princesse Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra

16h30 – Réception (Bâtiment Rudeethip Mansion)

สรุปผลการประกวด-แข่งขัน

มีสถาบันต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรม รวม 120 สถาบัน
ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 113 โรงเรียน
และสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 7 สถาบัน

รายชื่อสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมประจำปี
"diversité @ france.com"
1–2 ธันวาคม 2544 ณ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ลำดับที่	ชื่อสถาบันการศึกษา	มอร์ด	บรรยายภาพ	ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป	เขียน–อ่านบทความ	ตอบปัญหาจากวีดิทัศน์	พูดบทสนทนา	พูดบทกวี	เพลงเดี่ยว	เพลงหมู่	วาดภาพ	การแสดง	สื่อการสอน	จำหน่ายสินค้า
1	โรงเรียนกาญจนานุเคราะห์		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			
2	โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม					✓	✓				✓			
3	โรงเรียนเขมะสิริอนุสรณ์		✓	✓	✓	✓					✓			
4	โรงเรียนคณะราษฎร์บำรุง ปทุมธานี		✓	✓				✓			✓			
5	โรงเรียนจิตรลดา			✓		✓	✓				✓			
6	โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี			✓		✓					✓			
7	โรงเรียนชลกันยานุกูล		✓	✓		✓					✓			
8	โรงเรียนชางตาครู้สคอนแวนต์		✓	✓		✓					✓			
9	โรงเรียนเซนต์ฟรังค์ซีสซาเวียร์คอนแวนต์		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			
10	โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	โรงเรียนเซนต์โยเซฟบางนา		✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			
12	โรงเรียนตากวิทยาคม			✓				✓	✓	✓	✓			
13	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
14	โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓			
15	โรงเรียนทวีธาภิเศก		✓	✓	✓	✓					✓			
16	โรงเรียนทิวไผ่งาม		✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓			
17	โรงเรียนเทพลีลา			✓		✓		✓			✓			
18	โรงเรียนเทพศิรินทร์			✓					✓		✓			
19	โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี										✓			
20	โรงเรียนเทพศิรินทร์ ร่มเกล้า	✓		✓				✓						
21	โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม	✓		✓							✓			
22	โรงเรียนนครนายกวิทยาคม			✓		✓					✓			

ลำดับที่	ชื่อสถาบันการศึกษา	บอร์ด	บรรยายภาพ	ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป	เขียน–อ่านบทความ	ตอบปัญหาเฉลิมพระเกียรติ	พูดสุนทรพจน์	พูดเกริ่น	เพลงเดี่ยว	เพลงหมู่	วาดภาพ	การแสดง	สื่อการสอน	จำหน่ายสินค้า
23	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ กรุงเทพมหานคร			✓		✓		✓	✓	✓	✓			
24	โรงเรียนนวมินทราชูทิศ สตรีวิทยา 2			✓				✓		✓	✓			
25	โรงเรียนนวมินทราชูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล			✓		✓	✓		✓					
26	โรงเรียนนวมินทราราชูทิศ หอวัง นนทบุรี		✓	✓		✓	✓	✓			✓			
27	โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)			✓		✓	✓	✓	✓		✓			
28	โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)2			✓		✓					✓			
29	โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
30	โรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
31	โรงเรียนเบจมราชูทิศ		✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓			
32	โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี			✓		✓		✓	✓		✓			
33	โรงเรียนบางกะปิ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
34	โรงเรียนบางประกอกวิทยาคม			✓					✓					
35	โรงเรียนปากเกร็ด			✓				✓			✓			
36	โรงเรียนปัญญาวรคุณ			✓		✓		✓			✓	✓		
37	โรงเรียนพรตพิทยาพยัต	✓		✓			✓	✓	✓	✓				
38	โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓
39	โรงเรียนพุทธจักรวิทยา			✓		✓					✓			
40	โรงเรียนโพธินิมิตรวิทยาคม			✓							✓			
41	โรงเรียนโพธิสารพิทยากร			✓		✓		✓			✓			
42	โรงเรียนฟากกว้านวิทยาคม		✓	✓		✓		✓	✓		✓			
43	โรงเรียนภูชางวิทยาคม			✓					✓					
44	โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย	✓		✓		✓					✓			✓
45	โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร			✓		✓			✓		✓			
46	โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง			✓		✓		✓			✓			
47	โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์			✓							✓			
48	โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย		✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			
49	โรงเรียนมารีย์วิทยา			✓				✓	✓		✓			
50	โรงเรียนโยธินบูรณะ			✓		✓					✓			
51	โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย	✓		✓		✓		✓			✓			
52	โรงเรียนรัตนาธิเบศร์			✓					✓		✓			

ลำดับที่	ชื่อสถาบันการศึกษา	บอร์ด	บรรยายภาพ	ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป	เขียน–อ่านบทความ	ตอบปัญหาจากวีดิทัศน์	พูดบทสนทนา	พูดบทเดี่ยว	เพลงเดี่ยว	เพลงหมู่	วาดภาพ	การแสดง	สื่อการสอน	จำหน่ายสินค้า
53	โรงเรียนราชนันทาจารย์ สามเสนวิทยาลัย 2		✓	✓		✓	✓		✓		✓			
54	โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์			✓		✓	✓	✓			✓			
55	โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก										✓			
56	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว			✓		✓		✓			✓			
57	โรงเรียนราชวินิตมัธยม					✓			✓		✓			
58	โรงเรียนราชินี	✓								✓	✓	✓	✓	
59	โรงเรียนราชินีบน		✓	✓	✓	✓			✓		✓			
60	โรงเรียนราชินีบูรณะ			✓		✓	✓	✓			✓			
61	โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย		✓	✓					✓		✓			
62	โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต			✓		✓		✓			✓			
63	โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย		✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓			
64	โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร	✓						✓				✓		
65	โรงเรียนวิสุทธรังษี		✓	✓	✓	✓		✓			✓			
66	โรงเรียนวารนารีเฉลิม		✓	✓	✓	✓		✓	✓					
67	โรงเรียนวัดรางบัว			✓		✓		✓			✓			
68	โรงเรียนวัดสระเกศ	✓	✓	✓	✓	✓					✓			
69	โรงเรียนวัดอินทาราม			✓		✓					✓			
70	โรงเรียนศรีบุณยานนท์										✓			
71	โรงเรียนศรีพฤฒา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	
72	โรงเรียนศรีวิกรม์										✓			
73	โรงเรียนศึกษานารี		✓	✓		✓		✓			✓			
74	โรงเรียนสตรีนครสวรรค์		✓	✓		✓	✓							
75	โรงเรียนสตรีนนทบุรี		✓	✓		✓		✓			✓			
76	โรงเรียนสตรีอัปสรสวรรค์	✓		✓		✓	✓		✓		✓			
77	โรงเรียนสตรีวิทยา			✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
78	โรงเรียนสตรีวิทยา 2		✓	✓	✓			✓			✓			
79	โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย		✓	✓							✓	✓		✓
80	โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย		✓	✓		✓					✓			
81	โรงเรียนสวนอนันต์										✓			
82	โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง			✓	✓						✓	✓		✓

ลำดับที่	ชื่อสถาบันการศึกษา	บอร์ด	บรรยายภาพ	ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป	เขียน–อ่านบทความ	ตอบปัญหาจากวีดิทัศน์	พูดแสดงสุนทรพจน์	พูดแสดงดี	เพลงเดี่ยว	เพลงหมู่	วาดภาพ	การแสดง	สื่อการสอน	จำหน่ายสินค้า
83	โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			
84	โรงเรียนสาธิต มศว ปทุมวัน			✓							✓			
85	โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)						✓				✓			
86	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาเกษตรศาสตร์		✓	✓		✓					✓			
87	โรงเรียนสามเสนวิทยา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			
88	โรงเรียนสายน้ำผึ้ง	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓			
89	โรงเรียนสายปัญญา								✓		✓			
90	โรงเรียนสิริรัตนาธร		✓	✓				✓	✓	✓	✓			
91	โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์)	✓		✓			✓	✓			✓			
92	โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา			✓			✓					✓		
93	โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	✓	✓	✓		✓			✓	✓	✓			
94	โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยาคม			✓		✓					✓			
95	โรงเรียนเสสะเวชวิทยา			✓										
96	โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย					✓		✓			✓			
97	โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา	✓		✓			✓	✓			✓			
98	โรงเรียนหอวัง	✓	✓	✓	✓	✓			✓		✓			
99	โรงเรียนออนเหนือ						✓							
100	โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์		✓	✓	✓	✓		✓			✓			✓
101	โรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล			✓							✓			
102	โรงเรียนอุดมดรุณี		✓	✓	✓	✓		✓			✓			✓
103	โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี			✓		✓	✓				✓			
104	โรงเรียนเซนต์จอห์น	✓												
105	โรงเรียนวัดสุทธิวราราม													
106	โรงเรียนศรีอยุธยา													
107	โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม													
108	โรงเรียนสตรีวัดระฆัง													
109	โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย													
110	โรงเรียนโพธาวัฒนาเสนี													
111	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ													

ลำดับที่	ชื่อสถาบันการศึกษา	บอร์ด	บรรยายภาพ	ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป	เขียน–อ่านบทความ	ตอบปัญหาจากวีดีทัศน์	พูดบทสนทนา	พูดบทกวี	เพลงเดี่ยว	เพลงหมู่	วาดภาพ	การแสดง	สื่อการสอน	จำหน่ายสินค้า
112	โรงเรียนศรีราชา													
113	โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช													
114	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		✓	✓		✓								
115	คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร	✓	✓			✓								
116	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	✓												
117	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	✓												
118	สถาบันราชภัฏพระนคร	✓		✓								✓		✓
119	สถาบันราชภัฏสวนดุสิต	✓		✓		✓		✓						
200	สถาบันราชภัฏจันทรเกษม													

2544 **1. บอร์ดนิทรรศการ** (1) อุดมศึกษา

รางวัล	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	–
1	สถาบันราชภัฏพระนคร
2	สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
3	–
ชมเชย	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ชมเชย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2544 1. บอร์ดนิทรรศการ (2) มัธยมศึกษา

รางวัล	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย
1	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
1	โรงเรียนวิมุตยารามพิทากร
2	โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
3	โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
ชมเชย	โรงเรียนวัดสระเกศ
ชมเชย	โรงเรียนศรีพฤฒา

2544 2. เขียนบรรยายภาพเป็นภาษาฝรั่งเศส (1) อุดมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	–	–
1	น.ส. ศิรินยา เอื้อมนารมย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2	น.ส. ปรียาภรณ์ โพธิ์นิ่ม	มหาวิทยาลัยศิลปากร
3	น.ส. เพียงตะวัน ทวีช่วย	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2544 2. เขียนบรรยายภาพเป็นภาษาฝรั่งเศส (2) มัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	น.ส. มธุริน ลีละเศรษฐกิจ	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
1	น.ส. ปาริฉัตร์ จงพิพัฒนมงคล	โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
2	น.ส. พชรวรรณ จึงเจริญ	โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
3	น.ส. สาลีนี ศลคิจวาณิชย์กุล	โรงเรียนสตรีวิทยา 2
3	น.ส. จุฑาธิป ปวีณชัย	โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
ชมเชย	–	–

2544 3. ตอบปัญหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศฝรั่งเศส-ไทย

มัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน		สถาบัน
ยอดเยี่ยม	นายจิรเดช	มหาวรรณกิจ	โรงเรียนหอวัง
1	น.ส. พนัสรัช	นากทับที	โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม
2	น.ส. นุชเนตร	ดาวาสุวรรณ	โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
3		–	–
ชมเชย	นายชูเกียรติ	โพธิ์วงศ์ไพรเลิศ	โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย
ชมเชย	น.ส. พาทินี	มงคลฤทธิ์	โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
ชมเชย	น.ส. อัณศยา	เอี่ยมทวีเจริญ	โรงเรียนสตรีวิทยา

2544 4. เขียนและอ่านบทความเป็นภาษาฝรั่งเศส

มัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน		สถาบัน
ยอดเยี่ยม	น.ส. รสลินน์	ทวีกิตติกุล	โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
1	น.ส. นลินี	แอนุ้ย	โรงเรียนระยองวิทยาคม
2	น.ส. ลัสพรรณ	ศิริอารยา	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
3	น.ส. อรภา	ช่วยประสิทธิ์	โรงเรียนราชินีบน
ชมเชย	น.ส. ขนิษฐา	สุดายุวร	โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
ชมเชย	น.ส. กานต์กมล	สินเจริญ	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
ชมเชย	น.ส. ฐาจิรา	งามวงศ์ไพบูลย์	โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์

2543 5. ตอบปัญหาจากวีดิทัศน์

(1) อุดมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน		สถาบัน
ยอดเยี่ยม	น.ส. วิอนงค์	คุณะวุฒิวัฒน์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
1	นายไชโย	วงศ์วารชัย	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2	น.ส. จันทิมา	จันทนา	มหาวิทยาลัยศิลปากร
3	น.ส. สุพิชชา	อินทร์ลอย	สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

2544 5. ตอบปัญหาจากวีดิทัศน์ (2) มัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน		สถาบัน
ยอดเยี่ยม	น.ส. ทรงพร	ลีลากิตติโชค	โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
1	น.ส. ญาณิกา	สินิทธ์สกุล	โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
2	น.ส. อริสา	พรหมกิ่งแก้ว	โรงเรียนราชินีบน
2	น.ส. อนัญ	ยศสุนทร	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
3	–	–	–
ชมเชย	น.ส. อัจฉริยา	ปรีชาเกษตรกิจ	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร
ชมเชย	น.ส. กุลธิดา	คัคนานตดิลก	โรงเรียนโยธินบูรณะ นครปฐม
ชมเชย	น.ส. ณศธร	วิทยารัฐ	โรงเรียนราชวินิตมัธยม

2544 6. พูดบทสนทนาภาษาฝรั่งเศส มัธยมศึกษา

รางวัล	สถาบัน	หัวข้อ
ยอดเยี่ยม	โรงเรียนบางกะปิ	
1	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร	
2	โรงเรียนจิตรลดา	
3	โรงเรียนสตรีนครสวรรค์	
ชมเชย	โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ นนทบุรี	
ชมเชย	โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี อุตรดิตถ์	
ชมเชย	โรงเรียนเบญจมราชูทิศ นครศรีธรรมราช	

2543 7. ท่องบทกวีนิพนธ์ภาษาฝรั่งเศส (1) อุดมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	น.ส. กรรณิการ์ กันสุข	สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

2544 7. ท่องบทกวีนิพนธ์ภาษาฝรั่งเศส (2) มัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	นายจักรกฤษณ์ เจริญสิทธิ์ (Pour faire le portrait d' un oiseau)	โรงเรียนสระเกศ
1	น.ส. ชนัดดา ชุมน้อย	โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย
2	น.ส. เกวลิน กลิ่นสุคนธ์	โรงเรียนระยองวิทยาคม
3	น.ส. หทัยวรรณ เจียมกีรติกานนท์	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร
ชมเชย	น.ส. ปรีชญา ชัยยศบูรณะ	โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์
ชมเชย	น.ส. พรพรรณ โปษยานนท์	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
ชมเชย	น.ส. ศรินทรา ทิพจิรทิพย์	โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์

2544 8. วาดภาพ มัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	น.ส. ปราณปรียา สิมมา	โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ ราชบุรี
1	นายรังสิต สงวนศักดิ์	โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช อุบลราชธานี
2	นายเดิมพันธุ์ สุคนธนพันธุ์	โรงเรียนนครนายกพิทยาคม
3	น.ส. ธนากร ผดุงชีวิต	โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
ชมเชย	น.ส. จุฑาทิพ เกตุเทพา	โรงเรียนสตรีวิทยา 2
ชมเชย	น.ส. นภาลัย พินิจไตรศร	โรงเรียนศรีบุณยานนท์
ชมเชย	น.ส. รพีพร สร้อยสุดารัตน์	โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์

2544 9. ร้องเพลงภาษาฝรั่งเศส หมู่

รางวัล	สถาบัน	ชื่อเพลง
ยอดเยี่ยม	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา	Bonjour nion coeur.
1	โรงเรียนสตรีวิทยา	Comme d'habitude.
2	โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์	Vous les copains.
3	โรงเรียนสิริรัตนาธร	Pour faire une chanson
ชมเชย	โรงเรียนพรตพิทยพยัต	Vinre pour le meilleur
ชมเชย	โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์	Toujours dans nos coeurs.
ชมเชย	โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย	Il faudra leur dire

2544 9. ร้องเพลงภาษาฝรั่งเศส เดี่ยว

รางวัล	ผู้แข่งขัน-ชื่อเพลง	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	น.ส. วิชุตา ประทีปะจิตติ (Il ua trop de gens qui t'aiment)	โรงเรียนบางกะปิ
1	น.ส. ณัฐพร มนูพิบูลย์ (L'air du vent)	โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์
2	นายภูมิ สุวรรณรัตน์ (Prendre un enfant)	โรงเรียนเบญจมราชูทิศ นครศรีธรรมราช
3	น.ส. มัณฑารีย์ สุคัมภีรานนท์ (C'est l'amour)	โรงเรียนราชวินิตมัธยม
ชมเชย	น.ส. อรสา ไวยสุศรี (En attendant ses pas)	โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม
ชมเชย	นายสรายุทธ ศรีเอี่ยม (La mer)	โรงเรียนเทพศิรินทร์
ชมเชย	น.ส. อิสริน ไชยชะนะ (Paradis Blanc)	โรงเรียนสายน้ำผึ้ง

รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2544 สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2544 เวลา 11.00 น.

ณ กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

*ณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ**

มีสมาชิกเข้าร่วมประชุมจำนวน 199 คน ครบองค์ประชุมตามข้อบังคับของสมาคมฯ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ องค์นายกกิตติมศักดิ์ประจำปี 2543–2544 เสด็จเป็นองค์ประธานที่ประชุม ซึ่งสาระสำคัญของการประชุมมีดังต่อไปนี้

วาระที่ 1 รายงานกิจการของสมาคมฯ ในรอบปี 2544

นางสาวณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ เลขาธิการ ได้กล่าวรายงานกิจการของสมาคมฯ ในรอบปี 2544 เพื่อให้สมาชิกได้ทราบทั่วกัน ดังนี้

1. งานบริหาร

คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ได้ประชุมเพื่อดำเนินกิจการของสมาคมฯ นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 จนถึงวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี คือวันที่ 15 ตุลาคม 2544 รวมทั้งสิ้น 9 ครั้ง สรุปสาระการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสมาคมฯ ได้ดังนี้

1.1 ประชาสัมพันธ์เพื่อหาสมาชิกทั้งประเภทบุคคลและประเภทสถาบัน

1.2 จัดทำโครงการของสมาคมฯ ประจำปี 2544

1.3 จัดทำโครงการความร่วมมือกับสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส ปี 2544

1.4 จัดทำโครงการความร่วมมือกับสมาคมฝรั่งเศส–ไทย กรุงเทพฯ ปี 2544

---

* เลขาธิการ ส.ค.ฝ.ท. และคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยลุ่มน้ำปิง จังหวัดตาก

2. ทุนประเภทต่าง ๆ

ในรอบปีที่ผ่านมา สมาคมฯ ได้ติดต่อขอทุนประเภทต่าง ๆ เพื่อสมาชิก ดังนี้

2.1 ทุนฤดูใบไม้ผลิ 2001 จำนวน 13 ทุน ระยะเวลา 2 เดือน สำหรับครูที่สอนภาษาฝรั่งเศส เพื่อฝึกอบรมภาษาวัฒนธรรม และวิธีสอนภาษาฝรั่งเศส โดยผู้ได้รับทุนจ่ายค่าเดินทางไป–กลับด้วยตนเอง ผู้ที่ได้รับทุนคือ

1. นางศรีนำ	บุญญาภิบาล	โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	กรุงเทพฯ
2. นางรุจิวรรณ	สายสุวรรณ	โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง	กรุงเทพฯ
3. นางสาวนงนุช	วงศ์สัตสถาพร	โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย	นครราชสีมา

ผู้ได้รับทุนทั้ง 3 รายนี้ ได้เดินทางเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 29 มีนาคม 2544 โดยได้รับทุนในเดือนแรก ณ เมือง Montpellier และเดือนที่ 2 แยกกันไปรับการฝึกอบรม ณ เมือง Montpellier, Caen และ Tours

อนึ่งการให้ทุนฤดูใบไม้ผลิปี 2001 นี้ นับเป็นปีที่ 22 รวมจำนวนผู้ได้รับทุนประเภทนี้ทั้งสิ้น 538 ราย

2.2 ทุนฝึกอบรม 7 เดือน 2001 จำนวน 3 ทุน ระยะเวลา 7 เดือน สำหรับครูที่สอนภาษาฝรั่งเศส เพื่อฝึกอบรมภาษา วัฒนธรรม และวิธีการสอนภาษาฝรั่งเศส สมาคมฯ ได้จัดสอบคัดเลือกเมื่อวันจันทร์ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2544 ณ ศูนย์ฝึกอบรมครู หน่วยศึกษานิเทศก์ ภายในบริเวณโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ผู้ได้รับทุน คือ

1. นางลัดดา	สงวนสัตย์	โรงเรียนวัดสระเกศ	กรุงเทพฯ
2. นายณัฐพล	ชนินทร	โรงเรียนพรตพิทยาพยัต	กรุงเทพฯ
3. นายเกรียงศักดิ์	เจียรมาศ	โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย	กรุงเทพฯ

ผู้ได้รับทุนทั้ง 3 รายนี้ ได้ออกเดินทางไปรับการฝึกอบรม ณ เมือง GRENOBLE เมื่อวันศุกร์ที่ 28 กันยายน 2544

3. การประชุมทางวิชาการและการจัดสัมมนา

ในรอบปี 2543 สมาคมฯ ได้จัดประชุมทางวิชาการและจัดสัมมนา ดังนี้

3.1 การอบรมเทคนิคการสอนภาษาฝรั่งเศสที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการใช้ชุดการสอน FREQUENCE JEUNES สมาคมฯ ร่วมกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และ BCF ได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการใช้ชุดการสอน FREQUENCE JEUNES เมื่อวันที่ 30 เมษายน–4 พฤษภาคม 2544 ณ โรงแรมสุริวงศ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 113 คน

3.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง "การออกแบบหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการศึกษา" สมาคมฯ ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง "การออกแบบหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการศึกษา เมื่อวันที่ 15–17 ตุลาคม 2544 ณ กรุงเทพฯการบัญชีวิทยาลัย โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมจำนวน 120 คน

3.2 การสัมมนาด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสระดับมหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 สมาคมฯ จะจัดสัมมนาด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสระดับมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 ในเดือนธันวาคม 2544 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4. การจัดกิจกรรม

4.1 กิจกรรมประจำปี 2544 สมาคมฯ ได้กำหนดจัดงานกิจกรรมประจำปี 2544 โดยมีชื่องานว่า "diversité @ france.com" ในวันเสาร์ที่ 1 และวันอาทิตย์ที่ 2 ธันวาคม 2544 ณ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ลาดพร้าว กรุงเทพฯ ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่เรียนภาษาฝรั่งเศสได้แสดงความสามารถทางภาษาฝรั่งเศส และมีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

4.2 กิจกรรมเพื่อสมาชิกประจำปี 2544 สมาคมฯ ได้จัดทัศนศึกษาจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และนครราชสีมา ระหว่างวันที่ 12–14 มกราคม 2544 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 78 คน

4.3 การจัดทัศนศึกษาวัดพระศรีรัตนศาสดารามและพระบรมมหาราชวัง สมาคมฯ จะจัดทัศนศึกษาวัดพระศรีรัตนศาสดารามและพระบรมมหาราชวัง ในวันที่ 30 ตุลาคม 544

5. การประสานงานกับหน่วยงานภายในประเทศ

5.1 การประสานงานกับกรมวิเทศสหการ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับความช่วยเหลือของรัฐบาลฝรั่งเศสในด้านการเรียนการสอน การจัดสรรทุนและความช่วยเหลือด้านเอกสาร ตลอดจนตำราภาษาฝรั่งเศส โดยสมาคมฯ เป็นสื่อกลางจัดการประชุมอนุกรรมการสถาบัน เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ

5.2 ประสานงานกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดยส่งเสริมให้กรรมการบริหารสมาคมฯ ผู้ทรงคุณวุฒิ ไปเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสของกลุ่มโรงเรียนส่วนกลางและเขตการศึกษาต่าง ๆ

5.3 ประสานงานกับสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสทุกระดับ โดยให้ความร่วมมือด้านต่าง ๆ เช่น การสัมมนา การประชุมทางวิชาการ การอบรมครู การจัดสรรทุนประเภทต่าง ๆ

5.4 ประสานงานกับสมาคมฝรั่งเศส–ไทย กรุงเทพ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-ฝรั่งเศสในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านละครและดนตรี โดยสมาคมฯ ให้ความร่วมมือประชาสัมพันธ์ไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ

6. การประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศ

6.1 ประสานงานกับ FIPF (FEDERATION INTERNATIONALE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS) โดยสมัครเป็นสมาชิกของ FIPF เพื่อรับเอกสารเกี่ยวกับการค้นคว้า และความเคลื่อนไหวด้านการสอนภาษาฝรั่งเศสทั่วโลก และนำมาพิมพ์เผยแพร่ในเอกสารของสมาคมฯ รวมทั้งได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมสัมมนาทุกครั้ง

6.2 การประชุมที่ Sevres สมาคมฯ ได้มอบหมายให้นางสาวชนยา ด่านสวัสดิ์ และนางสาวสุทิศา โรจนอนันต์ เป็นผู้แทนของสมาคมฯ ไปร่วมประชุม FIPE เรื่อง «Le Français des activtés économuques et politiques» ระหว่างวันที่ 28–29 มิถุนายน 2544

6.3 ประสานงานกับ AUPELF (ASSOCIATION DES UNIVERSITES PARTIELLEMENT OU ENTIEREMENT DE LANGUE FRANCAISE) โดยส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมเป็นประจำ

6.4 ประสานงานกับกลุ่ม AMITIES SANS FRONTIERES เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้สมาชิกมีเพื่อนชาวฝรั่งเศสทางจดหมาย

7. การจัดพิมพ์หนังสือวารสารและจดหมายข่าวสารของสมาคม

7.1 จัดพิมพ์วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีละ 2 ฉบับ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ตลอดจนเพื่อส่งเสริมการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับวิชาภาษาฝรั่งเศสและวิชาฝรั่งเศสศึกษา

7.2 จัดพิมพ์จดหมายต่าง ๆ เพื่อแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ไปยังสมาชิกตามโอกาสอันควร

8. กิจกรรมอื่น ๆ

8.1 จัดงานเลี้ยงเนื่องในโอกาสครบวาระการปฏิบัติงานให้กับผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาประจำสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสและผู้อำนวยการสมาคมฝรั่งเศส–ไทย สมาคมฯ กำหนดจัดเลี้ยงเนื่องในโอกาสครบวาระการปฏิบัติงานในประเทศไทยของ Madame Aliette LAUGINIE ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ประจำสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส และ Monsieu Jean–Luc LAVAUD ผู้อำนวยการสมาคมฝรั่งเศส–ไทย เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2544 ณ โรงแรมสยามซิตี้ ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพฯ

8.2 จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2544 และการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 13 สมาคมฯ กำหนดจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2544 และการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 13 ในวันจันทร์ที่ 15 ตุลาคม 2544 เวลา 10.45–12.00 น. ณ กรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย

8.3 การต้อนรับคณะนักร้อง Les Enfants de l'Eskpoir คณะนักร้อง Les Enfants de l'Espoir จากเมือง Besançon ประเทศฝรั่งเศส จำนวน 46 คน จะเดินทางมาประเทศไทยระหว่างวันที่ 22–31 ธันวาคม 2544 โดยจะแสดงการร้องเพลง ในวันที่ 28 ธันวาคม 2544 ณ หอประชุมเล็ก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยสมาคมฯ ดูแลจัดหาครอบครัวอุปถัมภ์ให้ระหว่างการพักอยู่ในกรุงเทพฯ

8.4 จัดปฐมนิเทศผู้ได้รับทุนไปประเทศฝรั่งเศส สมาคมฯ ได้ส่งผู้แทนของสมาคมฯ ไปปฐมนิเทศผู้ได้รับทุนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 27 กันยายน 2544 ณ สำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส ถนนสาทรใต้

8.5 จัดให้มีการประเมินผลการรับทุนประเภทต่าง ๆ โดยจัดส่งใบประเมินผลไปให้ผู้ที่รับทุนประเภทต่างๆ ได้ประเมินหลังจากกลับจากรับทุนแล้ว และร่วมมือกับสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส จัดให้มีการประชุมเพื่อประเมินผลผู้ได้รับทุนทุกประเภท

8.6 เปิดให้บริการห้องสมุดแก่สมาชิก ตามนัด

8.7 จัดซื้อหนังสือและวารสาร สำหรับเข้าห้องสมุดและมอบเป็นของรางวัลในงานกิจกรรมประจำปี

ต่อมานางสาวสุธาสินี ผลวัฒนะ เหรัญญิก ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับงบดุล และงบรายได้ และค่าใช้จ่าย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 ให้สมาชิกรับรอง ดังนี้

สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินฝากธนาคาร	3,015,163.59	บาท
ดอกเบี้ยค้างรับ	30,000.00	
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	3,045,163.59	
เครื่องใช้สำนักงาน (สุทธิจากค่าเสื่อมราคาสะสม 19,213.00 บาท)	2.00	
เงินลงทุนระยะยาว		
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	2,168,152.33	
รวมสินทรัพย์	**5,213,317.92**	**บาท**

หนี้สินและทุนสะสม

หนี้สินหมุนเวียน		
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	10,971.82	บาท
ทุนสะสม		
เงินทุนหมุนเวียน		
ยอดยกมา	4,930,054.03	
บวก รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย 2543	272,292.07	
รวมทุนสะสม	5,202,346.10	
รวมหนี้สินและทุนสะสม	**5,213,317.92**	**บาท**

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดา บุญธรรม)
อุปนายก

(รองศาสตราจารย์ คุณหญิงวงจันทร์ พินัยนิติศาสตร์)
อุปนายก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุธาสินี ผลวัฒนะ)
เหรัญญิก

สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
งบรายได้และค่าใช้จ่าย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2543

รายได้		
รายรับค่าสมาชิก	96,400.00	บาท
เงินอุดหนุนจากรัฐบาลฝรั่งเศส	263,089.62	
รายรับจากการจัดงานสมาคม	310,568.14	
ดอกเบี้ยรับ	178,690.39	
รวมรายได้	**848,748.15**	**บาท**
ค่าใช้จ่าย		
ค่าใช้จ่ายในการจัดงานและจัดสัมมนา	368,027.40	
ค่าเช่า ค่าไฟฟ้า และค่าโทรศัพท์	45,992.75	
ค่าไปรษณีย์และครุภัณฑ์	33,455.75	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	11,128.00	
ค่ารับรองและค่าของขวัญ	50,720.16	
ค่าบริจาคการกุศล	34,320.00	
ค่าสมาชิก FIPF	9,210.87	
ค่าภาษีเงินได้	23,601.15	
รวมค่าใช้จ่าย	**576,456.08**	
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย	**272,292.07**	**บาท**

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดา บุญธรรม)
อุปนายก

(รองศาสตราจารย์ คุณหญิงวงจันทร์ พินัยนิติศาสตร์)
อุปนายก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาสินี ผลวัฒนะ)
เหรัญญิก

และได้เสนอให้ นางสาวรวีวัลย์ ภิญโยพนากุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียนเลขที่ 2661 เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของสมาคมฯ ต่อไป สมาชิกในที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วย ต่อมานางสาวไพริน ศิริอังกูร นายทะเบียนได้แจ้งจำนวนสมาชิกของสมาคมฯ ดังนี้

สมาชิกสามัญตลอดชีพ (สตช.)	759	คน
สมาชิกสามัญรายปี (สรป.)	5	คน
สมาชิกวิสามัญตลอดชีพ (วตช.)	27	คน
สมาชิกสถาบัน (สถบ.)	12	คน

วาระที่ 2 การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 13

นางธิดา บุญธรรม อุปนายกฯ ได้แจ้งต่อที่ประชุมเกี่ยวกับการครบวาระของกรรมการบริหารชุดที่ 12 ประจำปี 2543–2544 จึงจำเป็นที่สมาคมฯ จะต้องดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารชุดที่ 13 ประจำปี 2545–2546 เพื่อเข้ามาทำหน้าที่บริหารกิจการของสมาคมฯ ให้มีความต่อเนื่องกัน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสมาคมฯ และระเบียบกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงขอให้สมาชิกที่มาประชุมในวันนี้ร่วมกันพิจารณาเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารชุดที่ 13 ในวาระต่อไปนี้ ซึ่งผลการเลือกตั้งคณะกรรมการบริการ ชุดที่ 13 (2545–2546) มีรายนามดังต่อไปนี้

1. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์	องค์นายกกิตติมศักดิ์
2. นางธิดา บุญธรรม	อุปนายก
3. คุณหญิงวงจันทร์ พินัยนิติศาสตร์	อุปนายก
4. นางสาวณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ	เลขาธิการ
5. นางสาวสุธาสินี ผลวัฒนะ	เหรัญญิก
6. นางสาวไพริน ศิริอังกูร	นายทะเบียน
7. นางสาวอัจฉรา โชติบุตร	สาราณียกร
8. นางอรวรรณ รัตนกาพ	ประชาสัมพันธ์
9. นางสาวอุรัจฉฑา เชาวน์ชลากร	สมาชิกสัมพันธ์
10. นางสาวประภา งานไพโรจน์	บรรณารักษ์
11. นางพรทิพา ถาวรบุตร	ปฏิคม
12. นางสาวอรวรรณี ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
13. นางสาววาสนา สมจิตร์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
14. นางสาวมาริสา การีเวทย์	ผู้ช่วยเหรัญญิก
15. นายปรีดี พิศภูมิวิถี	ผู้ช่วยนายทะเบียน
16. นางสาวนันทา ไกรวิทย์	ผู้ช่วยสาราณียกร
17. นางสาวชัชรีวรรณ ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
18. นางสาวศิริพร อินทเวคิน	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
19. นางสาวปรุงสุดนธ์ บูรณะถาวร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
20. นางสาวสุธาวดี หนุนภักดี	ผู้ช่วยบรรณารักษ์
21. นางมลฤดี ปาลสุข	ผู้ช่วยปฏิคม

จากนั้นที่ประชุมได้มีมติแต่งตั้งให้นางสาวไพริน ศิริอังกูร นายทะเบียนเป็นผู้ได้รับมอบหมายในการจดทะเบียนคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 13 ของสมาคมฯ ต่อทางราชการด้วย

วาระที่ 3 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคมฯ
ไม่มีสมาชิกขอแก้ไขข้อบังคับของสมาคมฯ

วาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ
ไม่มี

ปิดประชุมเวลา 12.30

(สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์)
องค์ประธานที่ประชุม

(นางสาวณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ)
เลขาธิการ

ข่าวในแวดวงฝรั่งเศสศึกษา

สิทธา พินิจภูวดล

เสวนาวิชาการ

ศุกร์ที่ 12 ตุลาคม 2544 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้จัดเสวนาวิชาการเรื่อง "แนวคิดและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส" ณ อาคารศิลปนิเทศ ในวาระที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครบรอบ 20 ปี สาขาภาษาฝรั่งเศส ร่วมกับสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย จัดเสวนาวิชาการในหัวข้อเรื่อง "แนวคิดและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส" เพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างผู้มีบทบาทในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ทั้งผู้วางนโยบาย ผู้สอนชาวไทย ผู้สอนชาวฝรั่งเศสรวมทั้งนายจ้าง และผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว สาระสำคัญในการจัดเสวนา คือ การวิเคราะห์สภาพและปัญหาที่พบในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส รวมทั้งข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางแก้ไข ปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการเสวนาครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาสถานะแนวทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนที่พบในระดับมัธยมและอุดมศึกษา เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสจากข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้มีประสบการณ์การใช้ภาษาฝรั่งเศสในสถานการณ์จริง

หัวข้อการบรรยาย มีเรื่อง "Renover l'ensegnement du français en Thailande?" (Monsieur Michel WATTREMEZ, Attaché de coopération pour le frnçais)

- วิเคราะห์สภาพและปัญหาในกระบวนการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบัน : จุดเด่น จุดด้อย
  รศ.ดร. ธิดา บุญธรรม (อุปนายกสมาคมครูภาษาฝรั่งเศส)
  ดร. จงกล ศุภเวชย์ (หน่วยศึกษานิเทศก์)
  ผศ.ดร. วารุณี ปัทมะศังข์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
  ผศ. บุญส่ง บุญมาก (สถาบันราชภัฏจันทรเกษม)
- ข้อคิดเห็นและประสบการณ์สอนภาษาฝรั่งเศส
  Dr. Nathalie MARTIN (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต)
  Dr. Laurent HENNEQUIN (มหาวิทยาลัยศิลปากร)
  M. Olivier GRESSE (มหาวิทยาลัยรามคำแหง)
- การนำภาษาฝรั่งเศสไปใช้ในงานอาชีพ
  คุณจิราภร มหาพันธ์ (ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศิลปากร)
  คุณปวีณา สุภิมารส (ศิษย์เก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
  คุณจรินทร ก้องท้องสมุทร์ (ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

– นานาทัศนะของผู้ประกอบการชาวฝรั่งเศสเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสของคนไทย
คุณ Marie France PAKRATANAPORN (บริษัท Marwin Tours)
คุณ Chantal LULITANANBA (Air France)
คุณสุกัญญา เอื้อชูชัย (หอการค้าไทย–ฝรั่งเศส)

ขอเชิญร่วมประชุมวิชาการนานาชาติ

(Colloque International de Bangkok 2002)

สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย จะจัดการประชุมวิชาการนานาชาติ วันที่ 20–23 พฤษภาคม 2545 ณ โรงแรมพลาซ่า แอทธินี กรุงเทพฯ

นักวิชาการ นักการศึกษาจากประเทศที่มีการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส อาทิเช่น ฝรั่งเศส แคนาดา จีน อินเดีย เกาหลี ญี่ปุ่น มาเลเซีย ศรีลังกา อียิปต์ และไทย จะร่วมแสดงผลงานทางวิชาการจำนวนไม่น้อยกว่า 30 ท่าน จึงเป็นโอกาสดียิ่งที่ท่านจะได้รับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวด้านการเรียนการสอน การพัฒนา เทคนิค นวัตกรรมที่เกี่ยวเนื่องและเป็นประโยชน์ต่องานวิชาชีพของท่าน นอกจากนี้ Monsieur Dario PAGEL และ Madame Martine DEFONTAINE ประธานและเลขาธิการของ FIPF (Fédération International des Professeurs de Français) ให้เกียรติบรรยายพิเศษ และเปิดเวทีแลกเปลี่ยนทัศนะกับสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมด้วย

สคฝท. ขอเชิญเข้าร่วมฟังและเก็บเกี่ยวสารประโยชน์ได้โดยไม่จำเป็นต้องนำเสนอผลงาน และเปิดค่าลงทะเบียนจำนวน 1,500 บาท จากหน่วยงานต้นสังกัดของท่านได้ นอกจากนี้ท่านจะได้รับเกียรติบัตรสำหรับผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการนานาชาติครั้งนี้อีกด้วย หากท่านต้องการที่พักในระหว่างการประชุม สคฝท. ยินดีบริการจองที่พักที่สะดวกสบายให้ท่านได้ ณ Holiday Mansion Hotel ซึ่งอยู่ไม่ไกล (เดินเพียง 10 นาที) จากสถานที่จัดประชุม ในราคาพิเศษ ห้องเดี่ยวราคา 900 บาท/คืน ห้องคู่ราคา 1,000 บาท/คืน รวมอาหารเช้า

ขอเชิญร่วมงานเทศกาลผู้พูดภาษาฝรั่งเศสนานาชาติ

สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยมีความยินดีของเชิญครู–อาจารย์ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่เรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส และผู้สนใจทั่วไป ร่วมกิจกรรมงานเทศกาลผู้พูดภาษาฝรั่งเศสนานาชาติ : Journée Internationale de la Francophonie ในวันเสาร์ที่ 16 มีนาคม 2545 ตั้งแต่เวลา 13.00 น. ณ สมาคมฝรั่งเศสกรุงเทพฯ

ข่าวทัศนศึกษาศิลปวัฒนธรรมประจำปี 2545

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ องค์นายกกิตติมศักดิ์ เสด็จนำมวลสมาชิกสมาคม ทัศนศึกษา จังหวัดลพบุรี นครสวรรค์ ชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง ระหว่างวันที่ 18–20 มกราคม พ.ศ. 2545

การทัศนศึกษาครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดี ชมโบราณวัตถุที่ขุดพบที่เมืองโบราณจันเสน ซึ่งเป็นเมืองสมัยทวารวดี ที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์จันเสน จังหวัดนครสวรรค์ ศึกษาศิลปะอยุธยา อู่ทองลพบุรี และศิลปะท้องถิ่น ที่ปรากฏตามโบราณวัตถุโบราณสถานและวัดสำคัญต่างๆในจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง โดยมีศาสตราจารย์ ดร.หม่อมราชวงศ์สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์ วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นผู้บรรยายและนำชม มีภาพทัศนศึกษามาให้ชม 4 ภาพ

▲ ทรงนมัสการพระคุณเจ้าหลวงพ่อจรัญ วัดอัมพวัน

ทรงรับสิ่งของ
แสดงความ
จงรักภักดี

ทรงรับสิ่งของ
แสดงความ
จงรักภักดี

ทรงชื่นชม
งานฝีมือ
ของช่างอีสาน

การบอกรับเป็นสมาชิกวารสาร สคฝท.

19 ตุลาคม 2544

เรื่อง การบอกรับเป็นสมาชิกวารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

เรียน สมาชิกสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบสมัครสมาชิกวารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

วารสาร สคฝท. ฉบับที่อยู่ในมือท่านนี้เป็นฉบับสุดท้าย ประจำปี 2544 ซึ่งยังคงไว้ซึ่งคุณค่าทางวิชาการเหมือนเดิม ทั้งที่สมาคมฯ ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นมากในการจัดพิมพ์วารสารฯ มาเป็นเวลา 3 ปีแล้ว คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ จึงมีความเห็นว่า สมาชิกของสมาคมฯ น่าจะมีความยินดี และเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในการจัดพิมพ์วารสารฯ โดยการบอกรับเป็นสมาชิกวารสารตั้งแต่ฉบับประจำปี 2545 เป็นต้นไป ในอัตราค่าสมัครปีละ 100 บาท เท่านั้น เพียงแต่ท่านกรอกแบบฟอร์มและเลือกวิธีการจ่ายเงินที่ท่านสะดวกที่สุด ดังรายละเอียดในใบสมัครสมาชิกวารสารฯ

สมาคมฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าสมาชิกทุกท่านจะมีความเข้าใจ ในความจำเป็นนี้ และเต็มใจที่จะช่วยกันเพื่อให้สมาคมฯ จะยังคงสามารถจัดพิมพ์วารสารเผยแพร่ความรู้และเทคนิคการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ

(นางสาวณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ)

เลขาธิการ

(กรุณาถ่ายเอกสาร) ลำดับที่ .....

ใบสมัครสมาชิกวารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ข้าพเจ้า นาย / นาง / นางสาว .....
สมาชิกสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ประเภท รายปี / ตลอดชีพ หมายเลข.....
ขอสมัครเป็นสมาชิกวารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ฉบับปี 2545 เป็นต้นไป

(ทำเครื่องหมาย ✗ ใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความประสงค์ของท่าน)

( ) สมัครเป็นสมาชิกวารสาร สคฝท. ฉบับปี 2545 เป็นเงิน 100 บาท
( ) สมัครเป็นสมาชิกวารสาร สคฝท. ฉบับปี 2545–2547 เป็นเงิน 300 บาท
( ) สมัครเป็นสมาชิกวารสาร สคฝท. ฉบับปี 2545–2549 เป็นเงิน 500 บาท
(ท่านจะได้รับมอบกระเป๋าผ้าดิบ 1 ใบ เป็นของที่ระลึก)
( ) สมัครเป็นสมาชิกวารสาร สคฝท. ฉบับปี 2545–2554 เป็นเงิน 1000 บาท
(ท่านจะได้รับมอบกระเป๋าเอกสาร 1 ใบ เป็นของที่ระลึก)

การรับของที่ระลึก : หากไม่สามารถรับด้วยตนเองและต้องการให้สมาคมฯ จัดส่งให้ท่านทางไปรษณีย์ โปรดจ่ายค่าส่ง 40 บาท

การชำระเงิน

( ) เงินสด จำนวน.....บาท
( ) ธนาณัติ จำนวน.....บาท สั่งจ่าย ปณ. ประตูน้ำ ในนาม นางสาวไพริน ศิริอังกูร
( ) โอนเงิน จำนวน.....บาท เข้าบัญชี
.....ธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) สาขาประตูน้ำ เลขที่ 005 – 2 - 19158 – 0
ชื่อเจ้าของบัญชี นางสาวณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ
หรือ .....ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาย่อยพันธุ์ทิพย์พลาซ่า เลขที่ 087 – 0 - 025525
ชื่อเจ้าของบัญชี นางสาวณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ และนางสาวไพริน ศิริอังกูร

กรุณาส่งสำเนาใบนำส่งเงินมาพร้อมใบสมัครสมาชิกวารสารฯ มายัง–
นาวสาวไพริน ศิริอังกูร (นายทะเบียน สคฝท.)
128 ซอยศิริถาวร รามคำแหง 24 หัวหมาก บางกะปิ
กรุงเทพฯ 10240

โปรดเขียนที่อยู่ที่ท่านต้องการให้สมาคมฯ จัดส่งวารสาร สคฝท. ให้ท่านทางไปรษณีย์
สมาชิกวารสาร สคฝท. ปี .....ลำดับที่.....
ชื่อ–นามสกุล .....
บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....
ถนน.....
แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด .....รหัสไปรษณีย์.....

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศส แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2520–2546

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดชั่วคราว พ.ศ. 2520

1.	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายก
2.	คุณหญิงจินตนา	ยศสุนทร	อุปนายกคนที่ 1
3.	นางลัดดา	วงศ์สายัณห์	อุปนายกคนที่ 2
4.	นางสิทธา	พินิจภูวดล	กรรมการ
5.	นางธิดา	บุญธรรม	กรรมการและสมาชิกสัมพันธ์
6.	นางจงกล	สุภเวชย์	กรรมการและผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
7.	นางกุลศักดิ์	ฉายางาม	กรรมการและประชาสัมพันธ์
8.	นางสาวประวานี	นรินทรางกูร ณ อยุธยา	กรรมการและผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
9.	นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	กรรมการและเหรัญญิก
10.	นางไขศรี	ศรีอรุณ	กรรมการและผู้ช่วยเหรัญญิก
11.	นางสาวสดชื่น	ชัยประสาธน์	กรรมการและปฏิคม
12.	นายสามารถ	สัมพันธารักษ์	กรรมการ นายทะเบียน และสาราณียกร
13.	นางเริงรัชนี	นิ่มนวล	กรรมการและผู้ช่วยนายทะเบียน
14.	นางแพรวโพยม	บุณยผลึก	กรรมการและเลขานุการ
15.	นางพยอม	ธรรมบุตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
16.	นางเกื้อกูล	เสถียรไทย	ผู้แทนจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
17.	นางสาวชุบบุญ	ช่วยประสิทธิ์	ผู้แทนมหาวิทยาลัยศิลปากร
18.	นางสาวอมรสิริ	สัณห์สุรัติกุล	ผู้แทนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
19.	นายพิพัฒน์	ตั้งสืบกุล	ผู้แทนมหาวิทยาลัยรามคำแหง
20.	นางแน่งน้อย	เพนท์	ผู้แทนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
21.	นายไพฑูรย์	บุณยะเวช	ผู้แทนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 1 พ.ศ. 2520–2522

1.	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายก
2.	คุณหญิงจินตนา	ยศสุนทร	อุปนายกคนที่ 1
3.	นางลัดดา	วงศ์สายัณห์	อุปนายกคนที่ 2
4.	นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	เหรัญญิก
5.	นางสาวสดชื่น	ชัยประสาธน์	ผู้ช่วยเหรัญญิก
6.	นางพรรณี	ธนิตสุขการ	นายทะเบียน
7.	นายจรัล	วรรณรัตน์	ผู้ช่วยนายทะเบียน
8.	นางกุลศักดิ์	ฉายางาม	ประชาสัมพันธ์
9.	นางสาวประวาฬี	นรินทรางกูร ณ อยุธยา	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
10.	นางสิทธา	พินิจภูวดล	กรรมการกองทุนสมทบ
11.	นางธิดา	บุญธรรม	สมาชิกสัมพันธ์และสาราณียกร
12.	นางสาวอุรัจฉฑา	เชาวน์ชลากร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
13.	นางจงกล	สุภเวชย์	ปฏิคม
14.	นางโสภี	เนตราคม	ผู้ช่วยปฏิคม
15.	นางสาวจิราภรณ์	โชติกเสถียร	บรรณารักษ์
16.	นางแพรวโพยม	บุณยผลึก	เลขานุการ
17.	นางพยอม	ธรรมบุตร	ผู้ช่วยเลขานุการ
18.	นางสาวชุบบุญ	ช่วยประสิทธิ์	กรรมการ
19.	นายสามรถ	สัมพันธารักษ์	กรรมการ
20.	นางสาวพิมพา	ฐานิสสรณ์	กรรมการ
21.	นางเริงรัชนี	นิ่มนวล	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 2 พ.ศ. 2523–2524

1.	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายก
2.	คุณหญิงจินตนา	ยศสุนทร	อุปนายก
3.	นางลัดดา	วงศ์สายัณห์	อุปนายก
4.	นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	กรรมการและเหรัญญิก
5.	นางอภิชัย	จันทรเสน	กรรมการและนายทะเบียน
6.	นางสาวอมรสิริ	สัณห์สุรัติกุล	กรรมการและผู้ช่วยนายทะเบียน
7.	นางพรรณี	ธนิตสุขการ	กรรมการและประชาสัมพันธ์
8.	นางเริงรัชนี	นิ่มนวล	กรรมการและปฏิคม
9.	นางสาวเตือนใจ	จุลตุลย์	กรรมการและผู้ช่วยปฏิคม
10.	นางจงกล	สุภเวชย์	กรรมการและสมาชิกสัมพันธ์
11.	นางสาวอุรัจฉฑา	เชาว์ชลากร	กรรมการ บรรณารักษ์ และผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
12.	นางธิดา	บุญธรรม	กรรมการและสาราณียกร
13.	นางพยอม	ธรรมบุตร	กรรมการและเลขานุการ
14.	นางสาวประวาฬี	นรินทรางกูร ณ อยุธยา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
15.	นายเดโช	อุตตรนที	กรรมการ
16.	นางกุลศักดิ์	ฉายางาม	กรรมการ
17.	นางอรวรรณ	รันตกาพ	กรรมการ
18.	นางสาวส่งศรี	ศรีจันทราพันธุ์	กรรมการ
19.	นางสาวประภา	งานไพโรจน์	กรรมการ
20.	นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	กรรมการ
21.	นางสาวลาวัลย์	ชัยเชียงเอม	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 3 พ.ศ. 2525–2526

1.	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายกกิตติมศักดิ์
2.	นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	กรรมการและอุปนายก
3.	นางพยอม	ธรรมบุตร	กรรมการและเลขานุการ
4.	นางสาวจิระพรรษ์	บุณยเกียรติ	กรรมการและเหรัญญิก
5.	นายอภิชัย	จันทรเสน	กรรมการและนายทะเบียน
6.	นางสาวประมาณ	ลี้ศิริเสริญ	กรรมการและผู้ช่วยนายทะเบียน
7.	นางธิดา	บุญธรรม	กรรมการและสาราณียกร
8.	นางอุไร	พลกล้า	กรรมการและสมาชิกสัมพันธ์
9.	นางสาวอุรัจฉฑา	เชาวน์ชลากร	กรรมการ บรรณารักษ์ และผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
10.	นางจงกล	สุภเวชย์	กรรมการและผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
11.	นางสาวเตือใจ	จุลดุลย์	กรรมการและปฏิคม
12.	นางพรทิพา	ถาวรบุตร	กรรมการและผู้ช่วยปฏิคม
13.	นางกุลศักดิ์	ฉายางาม	กรรมการและประชาสัมพันธ์
14.	นางอรวรรณ	รัตนกาฬ	กรรมการและผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
15.	นางลัดดา	วงศ์สายัณห์	กรรมการ
16.	นายเดช	ตะละภัฏ	กรรมการ
17.	นางสาวประภา	งานไพโรจน์	กรรมการ
18.	นางสาวส่งศรี	ศรีจันทราพันธุ์	กรรมการ
19.	นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	กรรมการ
20.	นางสาวเพ็ญศิริ	เจริญพจน์	กรรมการ
21.	นางสาวพิมพา	ฐานิสสรณ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 4 พ.ศ. 2527–2528

1. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายกกิตติมศักดิ์
2. นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	อุปนายก
3. นางสาวประมาณ	ลี้ศิริเสริญ	เลขานุการ
4. นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
5. นางสาวจิระพรรษ์	บุณยเกียรติ	เหรัญญิก
6. นายกรกช	อุปถัมภ์นรากร	นายทะเบียน
7. นางสิทธา	พินิจภูวดล	สาราณียกร
8. นางอรวรรณ	รัตนกาพ	ประชาสัมพันธ์
9. นางสาวชวนี	เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	บรรณารักษ์
10. นางมลฤดี	ปาลสุข	ผู้ช่วยบรรณารักษ์
11. นางสาวเตือนใจ	จุลดุลย์	ปฏิคม
12. นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ผู้ช่วยปฏิคม
13. นางอุไร	พลกล้า	สมาชิกสัมพันธ์
14. นางนันทพร	เลาหบุตร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
15. นางกุลศักดิ์	ฉายางาม	กรรมการ
16. นางธิดา	บุญธรรม	กรรมการ
17. นายเดช	ตะละภัฏ	กรรมการ
18. นายไมตรี	เด่นอุดม	กรรมการ
19. นางสาวประภา	งานไพโรจน์	กรรมการ
20. นางสาวเพ็ญศิริ	เจริญพจน์	กรรมการ
21. นางสาวจีรังลักษณ์	ศกุนตะลักษณ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 5 พ.ศ. 2529–2530

1. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายกกิตติมศักดิ์
2. นางธิดา	บุญธรรม	อุปนายก
3. นางสาวประมาณ	ลี้ศิริเสริญ	เลขานุการ
4. นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
5. นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	เหรัญญิก
6. นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
7. นายกรกช	อุปถัมภ์นรากร	นายทะเบียน
8. นางสาวจีรังลักษณ์	ศกุนตะลักษณ์	ผู้ช่วยนายทะเบียน
9. นางอรวรรณ	รัตนกาพ	ประชาสัมพันธ์
10. นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
11. นางสิทธา	พินิจภูวดล	สาราณียกร
12. นางอุไร	พลกล้า	สมาชิกสัมพันธ์
13. นางนันทพร	เลาหบุตร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
14. นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	ปฏิคม
15. นางสาวนุชนาฏ	หาญดำรงกุล	ผู้ช่วยปฏิคม
16. นางสาวชวนี	เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	บรรณารักษ์
17. นางกุลศักดิ์	ฉายางาม	กรรมการ
18. นายเดช	ตะละภัฏ	กรรมการ
19. นางสาวประภา	งานไพโรจน์	กรรมการ
20. นางสาวเพ็ญศิริ	เจริญพจน์	กรรมการ
21. นายปณิธิ	หุ่นแสวง	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 6 พ.ศ. 2531–2532

1. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายกกิตติมศักดิ์
2. นางธิดา	บุญธรรม	อุปนายก
3. นางสาวประมาณ	ลี้ศิริเสริญ	เลขานุการ
4. นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
5. นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	เหรัญญิก
6. นางสาวสุชาสินี	ผลวัฒนะ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
7. นางมลฤดี	ปาลสุข	นายทะเบียน
8. นางสาวจีรังลักษณ์	ศกุนตะลักษณ์	ผู้ช่วยนายทะเบียน
9. นางอรวรรณ	รัตนกาฬ	ประชาสัมพันธ์
10. นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
11. นางสิทธา	พินิจภูวดล	สาราณียกร
12. นางอุไร	พลกล้า	สมาชิกสัมพันธ์
13. นางมธุรส	สาชลวิจารณ์ จงชัยกิจ	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
14. นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	ปฏิคม
15. นางสาวนิรมิล	ตัญญะแสนสุข	ผู้ช่วยปฏิคม
16. นางสาวชวนี	เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	บรรณารักษ์
17. นางกุลศักดิ์	ฉายางาม	กรรมการ
18. นางสาวชัชรีวรรณ	ไชยวัฒน์	กรรมการ
19. นางสาวประภา	งานไพโรจน์	กรรมการ
20. นายกรกช	อุปถัมภ์นรากร	กรรมการ
21. นางจงกล	สุภเวชย์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 7 พ.ศ. 2533–2534

1.	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายกกิตติมศักดิ์
2.	นางธิดา	บุญธรรม	อุปนายก
3.	นางสาวประมาณ	ลี้ศิริเสริญ	เลขานุการ
4.	นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	เหรัญญิก
5.	นางมลฤดี	ปาลสุข	นายทะเบียน
6.	นางอุไร	พลกล้า	สมาชิกสัมพันธ์
7.	นางสิทธา	พินิจภูวดล	สาราณียกร
8.	นางอรวรรณ	รัตนกาฬ	ประชาสัมพันธ์
9.	นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ปฏิคม
10.	นางสาวชวนี	เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	บรรณารักษ์
11.	นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
12.	นางสาวศิริพร	อินทเวคิน	ผู้ช่วยเลขานุการ
13.	นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
14.	นางสาวจีรังลักษณ์	ศกุนตะลักษณ์	ผู้ช่วยนายทะเบียน
15.	นางอุรัจฉฑา	เชาวน์ชลากร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
16.	นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	ผู้ช่วยสาราณียกร
17.	นางมธุรส	สาชลวิจารณ์ จงชัยกิจ	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
18.	นางสาวชัชรีวรรณ	ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยปฏิคม
19.	นางสาวเตือนใจ	จุลดุลย์	กรรมการ
20.	นางสาวประภา	งานไพโรจน์	กรรมการ
21.	นายกรกช	อุปถัมภ์นรากร	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 8 พ.ศ. 2535–2536

1.	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายกกิตติมศักดิ์
2.	นางธิดา	บุญธรรม	อุปนายก
3.	นางสาวประมาณ	ลี้ศิริเสริญ	เลขาธิการและผู้จัดการ
4.	นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	เหรัญญิก
5.	นางสาวจีรังลักษณ์	ศกุนตะลักษณ์	นายทะเบียน
6.	นางสาวอุรัจฉฑา	เชาวน์ชลากร	สมาชิกสัมพันธ์
7.	นางสิทธา	พินิจภูวดล	สาราณียกร
8.	นางอรวรรณ	รัตนกาฬ	ประชาสัมพันธ์
9.	นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ปฏิคม
10.	นางสาวเตือนใจ	จุลดุลย์	บรรณารักษ์
11.	นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
12.	นางสาวศิริพร	อินทเวคิน	ผู้ช่วยเลขาธิการ
13.	นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
14.	นางสาวชวนี	เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา	ผู้ช่วยนายทะเบียน
15.	นางกรกช	อุปถัมภ์นรากร	ผู้ช่วยนายทะเบียน
16.	นางสาวปราณี	ศิริรัตน์	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
17.	นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	ผู้ช่วยสาราณียกร
18.	นางสาวชัชรีวรรณ	ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
19.	นางสาวประพิณ	กุลวานิช	ผู้ช่วยปฏิคม
20.	นางสาวพรทิพย์	เลิศสุรสถิต	ผู้ช่วยบรรณารักษ์
21.	นางสาวประภา	งานไพโรจน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 9 พ.ศ. 2537–2538

1.	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายกกิตติมศักดิ์
2.	นางธิดา	บุญธรรม	อุปนายก
3.	นางสาวประมาณ	ลี้ศิริเสริญ	เลขาธิการและผู้จัดการ
4.	นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	เหรัญญิก
5.	นางสาวไพริน	ศิริอังกูร	นายทะเบียน
6.	นางอรวรรณ	รัตนกาฬ	ประชาสัมพันธ์
7.	นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ปฏิคม
8.	นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	สาราณียกร
9.	นางสาวอุรัจฉฑา	เชาวน์ชลากร	สมาชิกสัมพันธ์
10.	นางสาวเตือนใจ	จุลดุลย์	บรรณารักษ์
11.	นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
12.	นางสาวศิริพร	อินทเวคิน	ผู้ช่วยเลขาธิการ
13.	นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
14.	นางสาวพรพรรณ	บงกชมาศ	ผู้ช่วยนายทะเบียน
15.	นางสาวปราณี	ศิริรัตน์	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
16.	นางสาวชัชรีวรรณ	ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
17.	นางสาวนันทา	ไกรวิทย์	ผู้ช่วยสาราณียกร
18.	นางสาวศิริธร	ดุษฎีพรรณ์	ผู้ช่วยสาราณียกร
19.	นางสาวพรทิพย์	เลิศสุรสถิต	ผู้ช่วยบรรณารักษ์
20.	นางมลฤดี	ปาลสุข	ผู้ช่วยปฏิคม
21.	นางสาวประภา	งานไพโรจน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 10 พ.ศ. 2539–2540

1. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายกกิตติมศักดิ์
2. นางธิดา	บุญธรรม	อุปนายก
3. นางสาวประมาณ	ลี้ศิริเสริญ	เลขาธิการและผู้จัดการ
4. นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	เหรัญญิก
5. นางสาวไพริน	ศิริอังกูร	นายทะเบียน
6. นางสาวอุรัจฉฑา	เชาวน์ชลากร	สมาชิกสัมพันธ์
7. นางอรวรรณ	รัตนกาพ	ประชาสัมพันธ์
8. นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	สาราณียกร
9. นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ปฏิคม
10. นางสาวเตือนใจ	จุลดุลย์	บรรณารักษ์
11. นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
12. นางสาวศิริพร	อินทเวคิน	ผู้ช่วยเลขาธิการ
13. นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
14. นางสาวฉันทนา	วิศาลรักษ์กิจ	ผู้ช่วยนายทะเบียน
15. นางสาวปราณี	ศิริรัตน์	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
16. นางสาวชัชรีวรรณ	ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
17. นางสาวนันทา	ไกรวิทย์	ผู้ช่วยสาราณียกร
18. นางสาวชนยา	ด่านสวัสดิ์	ผู้ช่วยสาราณียกร
19. นายวิโรจน์	โกศลฤทธิชัย	ผู้ช่วยบรรณารักษ์
20. นางมลฤดี	ปาลสุข	ผู้ช่วยปฏิคม
21. นางสาวประภา	งานไพโรจน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 11 พ.ศ. 2541–2542

1.	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายกกิตติมศักดิ์
2.	นางธิดา	บุญธรรม	อุปนายก
3.	นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	อุปนายก
4.	นางสาวประมาณ	ลี้ศิริเสริญ	เลขาธิการและผู้จัดการ
5.	นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	เหรัญญิก
6.	นางสาวไพริน	ศิริอังกูร	นายทะเบียน
7.	นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	สาราณียกร
8.	นางอรวรรณ	รัตนกาฬ	ประชาสัมพันธ์
9.	นางสาวอุรัจฉฑา	เชาวน์ชลากร	สมาชิกสัมพันธ์
10.	นางสาวประภา	งานไพโรจน์	บรรณารักษ์
11.	นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ปฏิคม
12.	นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
13.	นางสาวศิริพร	อินทเวคิน	ผู้ช่วยเลขาธิการ
14.	นางสาวมาริสา	การีเวทย์	ผู้ช่วยเหรัญญิก
15.	นายเกรียงศักดิ์	เจียรมาศ	ผู้ช่วยนายทะเบียน
16.	นางสาวนันทา	ไกรวิทย์	ผู้ช่วยสาราณียกร
17.	นางสาวชัชรีวรรณ	ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
18.	นางสาวปรุงสุคนธ์	บูรณถาวร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
19.	นางโกสุม	สมหวัง	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
20.	นางสาวสุธาวดี	หนุนภักดี	ผู้ช่วยบรรณารักษ์
21.	นางมลฤดี	ปาลสุข	ผู้ช่วยปฏิคม

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 12 พ.ศ. 2543–2544

1.	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายกกิตติมศักดิ์
2.	นางชิดา	บุญธรรม	อุปนายก
3.	คุณหญิงวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	อุปนายก
4.	นางสาวณัฐสรัญ	ลี้ศิริเสริญ	เลขาธิการ
5.	นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	เหรัญญิก
6.	นางสาวไพริน	ศิริอังกูร	นายทะเบียน
7.	นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	สาราณียกร
8.	นางอรวรรณ	รัตนกาพ	ประชาสัมพันธ์
9.	นางสาวอุรัจฉฑา	เชาวน์ชลากร	สมาชิกสัมพันธ์
10.	นางสาวประภา	งานไพโรจน์	บรรณารักษ์
11.	นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ปฏิคม
12.	นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
13.	นางสาวศิริพร	อินทเวคิน	ผู้ช่วยเลขาธิการ
14.	นางสาวมาริสา	การีเวทย์	ผู้ช่วยเหรัญญิก
15.	นายปรีดี	พิศภูมิวิถี	ผู้ช่วยนายทะเบียน
16.	นางสาวนันทา	ไกรวิทย์	ผู้ช่วยสาราณียกร
17.	นางสาวชัชรีวรรณ	ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
18.	นางสาวปรุงสุคนธ์	บูรณถาวร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
19.	นางเทพกัญญา	สงวนพวก	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
20.	นางสาวสุธาวดี	หนุนภักดี	ผู้ช่วยบรรณารักษ์
21.	นางมลฤดี	ปาลสุข	ผู้ช่วยปฏิคม

คณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ชุดที่ 13 พ.ศ. 2545–2546

1.	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์		องค์นายกกิตติมศักดิ์
2.	นางธิดา	บุญธรรม	อุปนายก
3.	คุณหญิงวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	อุปนายก
4.	นางสาวณัฐสรัญ	ลี้ศิริเสริญ	เลขาธิการ
5.	นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	เหรัญญิก
6.	นางสาวไพริน	ศิริอังกูร	นายทะเบียน
7.	นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	สาราณียกร
8.	นางอรวรรณ	รัตนกาฬ	ประชาสัมพันธ์
9.	นางสาวอุรัจฉฑา	เชาวน์ชลากร	สมาชิกสัมพันธ์
10.	นางสาวประภา	งานไพโรจน์	บรรณารักษ์
11.	นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ปฏิคม
12.	นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
13.	นางสาววาสนา	สมจิตร์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
14.	นางสาวมาริสา	การีเวทย์	ผู้ช่วยเหรัญญิก
15.	นายปรีดี	พิศภูมิวิถี	ผู้ช่วยนายทะเบียน
16.	นางสาวนันทา	ไกรวิทย์	ผู้ช่วยสาราณียกร
17.	นางสาวชัชรีวรรณ	ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
18.	นางสาวปรุงสุคนธ์	บูรณถาวร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
19.	นางสาวศิริพร	อินทเวคิน	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
20.	นางสาวสุธาวดี	หนุนภักดี	ผู้ช่วยบรรณารักษ์
21.	นางมลฤดี	ปาลสุข	ผู้ช่วยปฏิคม

(อ่านต่อฉบับหน้า)

จาก...บรรณาธิการ

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ฉบับนี้เป็นฉบับที่ 95–96 เล่มที่ 3–4 เดือนกรกฎาคม–ธันวาคม 2544 ปีที่ 24

เนื้อหาในวารสารฉบับนี้เน้นหนัก การเรียนการสอน ซึ่งครูทุกสาขาวิชาการกำลัง "ถูกแหย่" ให้สะดุ้งไหว ตื่นตัว และตื่นตระหนกการสอนโดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางนั้น มีคนเข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้าง ทั้งยังเข้าใจเป็นอีกอย่างหนึ่งที่แปลก ๆ บ้าง อันที่จริงเวลาเราสอนใครเราก็จะเน้นความสำคัญของคนที่เราสอน พระท่านเทศน์ให้ใครฟังท่านก็เน้นความสำคัญของคนฟัง การเน้นความสำคัญของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งปกติของการสอนนั่นเอง คนไทยรู้จักดีมานานแล้ว ครูไทยก็เคยปฏิบัติมานานแล้วเช่นกัน แต่ถ้าครูหลงอำนาจก็อาจจะเน้นความสำคัญของครูเองก็ได้ อ๊ะ อ๊ะ อย่าหลงอำนาจซิคะ

หวังว่าท่านสมาชิกคงได้อ่านถ้อยคำที่ไพเราะและน่าเห็นใจยิ่งของเลขาธิการสมาคม เรื่องการบอกรับวารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยแล้วนะคะ คำชี้แจงที่อ่อนหวานน่าเห็นใจนี้คงไม่มีใครที่ฟังแล้วใจแข็งไม่ยอมกรอกใบสมัครแน่นอน กรอกเลยค่ะแล้วส่งทันที ขอบคุณค่ะ

พบกันใหม่ค่ะ
สิทธา พินิจภูวดล

นิยมใช้ทั่วประเทศ

พจนานุกรมนักเรียน
ฉบับเฉลิมพระเกียรติ

คำศัพท์มากกว่า คำนิยามที่ชัดเจน
สูตรคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์ มากกว่า
ความรู้ทั่วไป เพียบ
รูปเล่ม กะทัดรัด ขนาดเหมาะมือ
พิมพ์ด้วยกระดาษอย่างดี

ราคาเพียงเล่มละไม่เกิน 80 บาทเท่านั้น

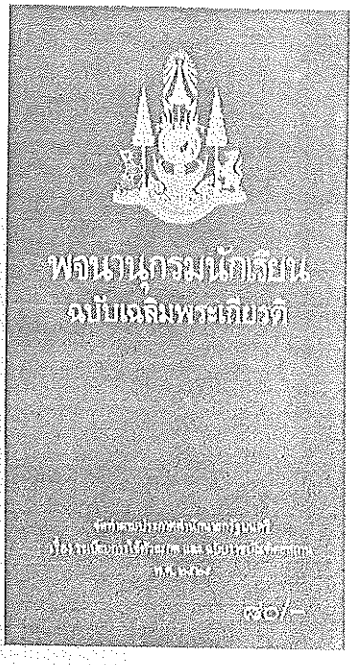

กระดาษคำตอบ

60 / 100 / 120 ข้อ ของ

วพ

ใช้ได้กับทุกชั้นทุกวิชา

ใช้สะดวกที่สุด

ทุกห้องแถมฟรีมาตรฐานคอยแนะ

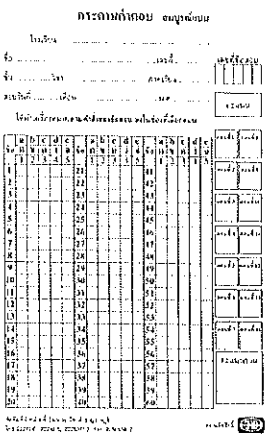

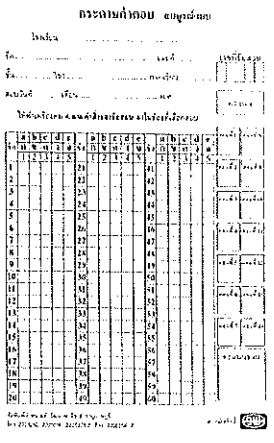

พระราชนิพนธ์ ร.5

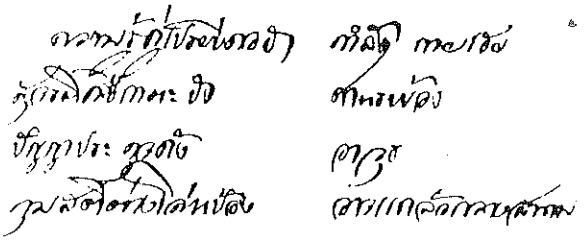

วัฒนาพานิช วพ สำราญราษฎร์

216–220 ถนนบำรุงเมือง สำราญราษฎร์ เขตพระนคร กทม. 10200

โทร. 0 2222 9394 ◉ 0 2222 5371–2 (10 คู่สาย) FAX 0 2225 6556 ◉ 0 2225 6557

พัฒนาหนังสือเรียนทุกชั้น ทุกวิชา
เพื่อให้เด็กไทย ก้าวสู่อนาคตอย่างมีคุณค่า ตามพระราชปณิธาน

เล่มล่าสุด! ของ ดร.รุ่ง แก้วแดง

ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ ไม่ยาก

โดย ดร.รุ่ง แก้วแดง

เพื่อสร้างสรรค์ คุณภาพการศึกษาไทย

- ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
- แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- แนวทางการประกันคุณภาพภายนอก
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
- ยุทธศาสตร์การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ

ครู อาจารย์ ผู้บริหาร นักการศึกษา มืออาชีพ ต้องอ่าน... 150.-

แนวคิด แนวปฏิบัติ การประกันคุณภาพการศึกษา ที่ถูกต้อง

หนังสือชุดปฏิรูปการศึกษา

จากประสบการณ์นำมาประยุกต์ใช้พัฒนาสู่การปฏิบัติ

(1) มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา ● สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ 350 ฿.-
- การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- การพัฒนาสมรรถภาพสมอง
- ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้
- การประกันคุณภาพการศึกษา

(2) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ● สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ 500 ฿.-
- 31 กลยุทธ์ของผู้เรียนและจัดการเรียนรู้ของผู้สอน
- 96 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกรอบ Multiple Intelligence ใช้ได้ทุกสถานการณ์

(3) การพัฒนาความสามารถด้านเหตุผล ● สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ 125 ฿.-
- พัฒนาความสามารถด้านอารมณ์ (Emotional Ability)
- หรือความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient)

พัฒนาควบคู่ทั้งด้าน E.Q. และ I.Q

(4) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ● สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ 245 ฿.-
- มุ่งพัฒนาให้มีความคิดใหม่ แนวคิดใหม่ มุมมองใหม่
- สามารถแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- มีความคิดสร้างสรรค์ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(5) แผนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ● ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์ 360 ฿.-

แนวทางการเขียน ● องค์ประกอบ ● ขั้นตอนวิธีการ ● แบบฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมผู้เรียนสำคัญที่สุด FEATURING PORTFOLIO CHILD-CENTERED ACTIVITIES

วัฒนาพานิช สารานุราษฎร์ สถาปนา 2482

216-222 ถนนบำรุงเมือง หน้าสถานีตำรวจสำราญราษฎร์ กรุงเทพฯ 10200
โทร. 0 222 9394 (10 คู่สาย) โทรสาร 0 2225 6556 ● 0 2225 6557

เก่ง ดี มีสุข